

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr. 8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Lauksaimniecības nozares profesionālo kvalifikāciju "Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā" (4. LKI) un "Lopkopības tehniķis ar specializāciju aitkopībā" (4. LKI)

MODUĻU PĀRBAUDĪJUMI

Pasūtītājs:

Valsts izglītības satura centrs

Metodiskais atbalsts:

Projekts "Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai"

Ingrīda Šahta

Literārā redaktore:

Ilze Štrausa

Izpildītājs:

Biedrība "Profesionālā izaugsme"

Darba grupas vadītāja:

Minjona Buča

Darba grupa:

Aija Luse, Dina Avotiņa, Ilga Mališeva, Paulis Vuškāns, Jolanta Duncīte

Vērtētāji:

Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome

Nozares ekspertes: Daina Kairiša, Laine Orbidāne

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr. 8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Profesionālās kvalifikācijas
"Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā" (4. LKI),
"Lopkopības tehniķis ar specializāciju aitkopībā" (4. LKI)

Obligātā daļa (A daļa)
Modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana"¹

Uz sākumu

Pārbaudījuma programma

Mērķis	Pārbaudīt un novērtēt izglītojamā sasniedzamo rezultātu apguvi atbilstoši modulī noteiktajam.	
Darba uzbūve	Uzdevumu skaits	4
	Uzdevumu veidi	Praktiskais darbs, tukšo vietu aizpildīšanas uzdevumi, aprēķina uzdevumi, mutiska situācijas analīze.
	Uzdevumu izpildes kopējais laiks minūtēs	210 min.
Uzdevumu apraksts	1. Raksturot vienu izlozes kārtībā noteiktu šķirni katrai no trim lauksaimniecības dzīvnieku sugām. (izpildes laiks 60 min.) 2. Uzrakstīt rupjās lopbarības veidus un to vidējos kvalitātes rādītājus. (izpildes laiks 30 min.) 3. Sagatavot lopbarību lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanai, izmantojot receptūru. Sagatavoto barību izbarot lopiem un pēc barības atlikuma mutiski izvērtēt barības kvalitāti. (izpildes laiks 60 min.) 4. Aprēķināt lopbarības un dzeramā ūdens patēriņu dzīvnieku grupai atbilstoši situācijas aprakstam. (izpildes laiks 60 min.)	
Norises vieta un nepieciešamie materiālie līdzekļi	Pārbaudījuma norisei nepieciešams: telpa ar atsevišķu darba vietu katram izglītojamajam, slaucamo govju saimniecība, lopbarības receptūra ar piecām komponentēm (komponentu daudzums atbilstoši receptūrai), lopbarības paraugi, skābsiens, placināti graudi, skābbarība, sojas rauši, siens, mikroelementi slaucamām govīm, svari, trauks barības sagatavošanai, plastmasas spainis, koka lāpsta. Katram izglītojamajam nepieciešams: galds, krēsls, pildspalva, zīmulis, A4 lapas, kalkulators, darba apģērbs, halāts, bahilas.	

¹ Attiecināms uz profesionālajām kvalifikācijām:

"Lopkopis" (3. LKI), "Lopkopības tehniķis" (4. LKI), "Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā" (4. LKI) un "Lopkopības tehniķis ar specializāciju aitkopībā" (4. LKI).

Vērtēšanas kārtība		Pārbaudījuma uzdevumu izpildi vērtē pedagogs (-i). Tiek vērtēta katra uzdevuma izpilde. Maksimāli iegūstamais punktu skaits ir 133, kas atbilst 100 %. Pārbaudījums ir nokārtots, ja uzdevumu izpildes apjoms nav zemāks par 60 %. Pārbaudījuma vērtējums tiek izteikts ballēs atbilstoši vērtēšanas skalai:								
Iegūto punktu skaits	1–19	20–39	40–59	60–79	80–89	90–100	101–111	112–121	122–128	129–133
Uzdevumu izpildes apjoms (%)	1–14	15–29	30–44	45–59	60–67	68–75	76–83	84–91	92–96	97–100
Vērtējums ballēs	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Uzdevumi, to izpildes vērtēšanas kritēriji

1. uzdevums. Raksturot vienu izlozes kārtībā noteiktu šķirni no katras lauksaimniecības dzīvnieku sugas (atbildes rakstīt tabulās).

1.1. Raksturot nobarojamo liellopu šķirni (1. tabula).

1.2. Raksturot piena govju šķirni (2. tabula).

1.3. Raksturot aitu šķirni (3. tabula).

(izpildes laiks 60 min.)

1. tabula

Gaļas liellopu šķirņu raksturojums

Raksturojamās pazīmes	Šķirne			
	Šarolē	Limuzīnas	Angus	Herefordas
Šķirnes pazīmes				
Pirmās atnešanās vecums, mēneši				
Starpatnešanās vecums, dienas				
Teļa dzīvmasa piedzimstot, kg				
Dzemdību vieglums				
Teļa dzīvmasa, atšķirot no mātes, kg				
Teļa dzīvmasa gada vecumā, kg				
Dzīvmasas pieaugums diennaktī, kg				

2. tabula

Piena govju šķirņu raksturojums

Raksturojamās pazīmes	Šķirne			
	Latvijas brūnā	Zviedrijas sarkanraibā	Dānijas sarkanā	Holšteinas melnraibā (ASV)
Šķirnes pazīmes				
Prasīgums pret turēšanas apstākļiem				
Prasīgums pret ēdināšanas apstākļiem				
Uzņēmīgums pret mastītu				
Dzemdību vieglums				
Krustu augstums, cm				
Kāju, nagu izturīgums				
Izslaukums (gadā), kg				
Piena tauki, %; piena olbaltumvielas, %				
Teļa dzīvmasa piedzimstot, kg				

3. tabula

Aitu šķirņu raksturojums

Raksturojamās pazīmes	Šķirne			
	Latvijas tumšgalve	Vācijas merino vietējā	Sufolka	Romanova
Pirmās lecīšanās vecums, mēneši				
Aitu auglība, %				
Dzemdību vieglums				
Jēru dzīvsvars, atšķirot 100 dienu vec., kg				
Aitu un teķu dzīvmasa, kg				
Aitu vilnas garums, cm				
Vilnas cirpums aitām, kg				
Vilnas smalkums, kvalitāte, klase				

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
1.1. Nobarojamo liellopu šķirņu raksturošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 9)	Pareizi raksturotas šķirnes atpazīšanas pazīmes (raksturīgā apmatojuma krāsa, īpašas piezīmes par ragiem).	2
	Norādīts pareizs pirmās atnešanās vecums.	1
	Norādīts pareizs starpatnešanās vecums.	1
	Norādīta pareiza teļa dzīvmasa piedzimstot.	1
	Pareizi raksturots dzemdību vieglums.	1
	Norādīta pareiza teļa dzīvmasa, atšķirot no mātes.	1
	Norādīta pareiza teļa dzīvmasa gada vecumā.	1
	Norādīts pareizs dzīvmasas pieaugums diennaktī.	1
1.2. Piena govju šķirņu raksturošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)	Pareizi raksturotas šķirnes atpazīšanas pazīmes (raksturīgā apmatojuma krāsa, īpašas piezīmes par ragiem un ķermeņa uzbūvi).	1
	Pareizi raksturots prasīgums pret turēšanas apstākļiem.	1
	Pareizi raksturots prasīgums pret ēdināšanas apstākļiem.	1
	Pareizi raksturots uzņēmīgums pret mastītu.	1
	Pareizi raksturots dzemdību vieglums.	1
	Norādīts pareizs krustu augstums.	1
	Pareizi raksturots kāju, nagu izturīgums.	1
	Norādīts pareizs izslaukuma daudzums gadā.	1
	Norādīts pareizs tauku un olbaltumvielu saturs pienā.	1
	Norādīta pareiza teļa dzīvmasa piedzimstot.	1
1.3. Aitu šķirņu raksturošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 11)	Norādīts pareizs pirmās lecīšanās vecums.	1
	Pareizi raksturota aitu auglība (procentos).	1
	Pareizi raksturots dzemdību vieglums.	1
	Norādīts pareizs 100 dienu veca jēra dzīvsvars atšķiršanas laikā.	2
	Norādīta pareiza aitu un teķu dzīvmasa.	1
	Norādīts pareizs aitu vilnas garums aitām un teķiem.	2
	Pareizi raksturots vilnas cirpums aitām un teķiem.	1
	Pareizi raksturota vilnas smalkuma kvalitāte (klase).	2
Kopā		30

Pareizās atbildes

1. tabula

Gaļas liellopu šķirņu raksturojums

Raksturojamās pazīmes	Šķirne			
	Šarolē	Limuzīnas	Angus	Herefordas
Šķirnes pazīmes	Apmatojums no balta līdz krēmkrāsas	No gaiši brūna līdz tumši brūnam; gaišs apmatojums uz kājām un ap acīm	Brūns vai melns, bez ragiem	Apmatojums no brūna līdz sarkanbrūnam, ar baltu galvu, kaklu, vēderu; plati izvērsti ragi
Pirmās atnešanās vecums, mēneši	30	30	24–27	24

Starpatnešanās vecums, dienas	385	380	385	385
Teļa dzīvmasa piedzimstot, kg	Telītes: 43, bullīši: 46	Telītes: 43, bullīši: 46	32–35	35–37
Dzemdību vieglums	Var būt apgrūtinātas, ja lieli teļi	Var būt apgrūtinātas, ja lieli teļi	Vieglas	Vieglas
Teļa dzīvmasa, atšķirot no mātes, kg	256–260	280–320	210	230–290
Teļa dzīvmasa gada vecumā, kg	300–350	460	290–300	324
Dzīvmasas pieaugums diennaktī, kg	1,0–1,5	1,1–1,3	0,8–1,0	1,1

2. tabula

Piena govju šķirņu raksturojums

Raksturojamās pazīmes	Šķirne			
	Latvijas brūnā	Zviedrijas sarkanraibā	Dānijas sarkanā	Holšteinas melnraibā (ASV)
Šķirnes pazīmes	Sarkanīgi brūna, ragi nelieli, vienveidīgi liekti	Sarkanīgi balts apmatojums	Gaiši sarkanīgi brūns apmatojums, masīva	Melnbalts apmatojums, liela, ar labu eksterjeru
Prasīgums pret turēšanas apstākļiem	Nav prasīga, pielāgojas visiem apstākļiem	Prasīga	Labi pielāgojas jebkuriem apstākļiem	Prasīga
Prasīgums pret ēdināšanas apstākļiem	Nav uzņēmīga pret vielmaiņu	Prasīga	Nav prasīga	Prasīga
Uzņēmīgums pret mastītu	Maz uzņēmīga	Uzņēmīga	Uzņēmīga	Ļoti uzņēmīga
Dzemdību vieglums	Vieglas	Vieglas	Samērā vieglas	Samērā vieglas
Krustu augstums, cm	129–131	131–133	130	145–150
Kāju, nagu izturīgums	Izturīgi, ar cietu nagu zoli	Vidēji izturīgi	Labs	Problēmas ar kāju slimībām
Izslaukums (gadā), kg	4500–6000	8000–8400	6000–7400	6300–8000
Piena: tauki, %; olbaltumvielas, %	4,38–4,75 3,45	4,27 3,41	4,21 3,14–3,38	4,11 3,3
Teļa dzīvmasa piedzimstot, kg	25–35	35–40	35–40	45–55

3. tabula

Aitu šķirņu raksturojums

Raksturojamās pazīmes	Šķirne			
	Latvijas tumšgalve	Vācijas merino vietējā	Sufolka	Romanova
Pirmās lecināšanas vecums, mēneši	8	8	8	8
Aitu auglība, %	150–160	140–150	170–200	300
Dzemdību vieglums	Samērā vieglas	Samērā vieglas	Samērā vieglas	Samērā vieglas

Jēru dzīvsvars, atšķirot 100 dienu vec., kg	Aitas: 20–25, teķi: 25–30	Aitas: 40, teķi: 43	Aitas: 37, teķi: 42	12–15
Aitu un teķu dzīvmasa, kg	Aitas: 55–65, teķi: 100–120	Aitas: 70–85, teķi: 110–135	Aitas: 80–113, teķi: 115–160	Aitas: 50, teķi: 70
Aitu vilnas garums, cm	8–10	8–9	5–9	Kažokādu ieguvei
Vilnas cirpums aitām, kg	Aitas: 3,5–4,5, teķi: 5–6	Aitas: 4–5, teķi: 5–7	Aitas: 20–25, teķi: 25–30	Aitas: 20–25, teķi: 25–30
Vilnas smalkums, kvalitāte, klase	48–56	48–50	48–56,5	Kažokādu un gaļas ieguvei

2. uzdevums. Uzrakstīt rupjās lopbarības veidus un to vidējos kvalitātes rādītājus. Atbildes rakstīt 4. tabulā.
(izpildes laiks 30 min.)

4. tabula

Rupjās lopbarības vidējo kvalitātes rādītāju raksturojums

Rupjās barības veidi	Vidējie kvalitātes rādītāji

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
2.1. Rupjās lopbarības veidu nosaukšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 8)	Nosauc rupjās lopbarības veidus. (par katru pareizu atbildi 2 punkti)	8
2.2. Rupjās lopbarības vidējo kvalitātes rādītāju raksturošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 43)	Īsi apraksta siena organoleptiskos kvalitātes rādītājus (krāsu, smaržu, augu struktūru). (par katru pareizu atbildi 2 punkti)	8
	Nosauc siena vidējos ķīmiskos kvalitātes rādītājus (koppelnus, kopproteīnu, kokšķiedru, karotīnu). (par katru pareizu atbildi 1 punkts)	4
	Īsi apraksta skābbarības organoleptiskos kvalitātes rādītājus (krāsu, smaržu, augu struktūru). (par katru pareizu atbildi 2 punkti)	6
	Nosauc skābbarības vidējos kvalitātes rādītājus. (par katru pareizu atbildi 1 punkts)	5

	Īsi raksturo skābsiena organoleptiskos kvalitātes rādītājus (krāsu, smaržu, augu struktūru). (par katru pareizu atbildi 2 punkti)	8
	Nosauc skābsiena vidējos kvalitātes rādītājus. (par katru pareizu atbildi 1 punkts)	4
	Nosauc spēkbarības vidējos kvalitātes rādītājus. (par katru pareizu atbildi 2 punkti)	8
Kopā		51

Pareizās atbildes

Rupjās lopbarības veidi un vidējie kvalitātes rādītāji

Rupjās barības veidi	Vidējie kvalitātes rādītāji
Siens	- Krāsa – zaļgana; - jāsatur augu lapiņas; - sienam jāsmaržo patīkami, nedaudz saldi; - paņemot rokā sienu, tas nedrīkst sagriezt roku. Vidēji laba siena kvalitātes rādītāji, kas neietekmē lopu produktivitāti, jo ir laba sagremojamība un barības uzņemšana: - kopproteīns – ne mazāk kā 12 %; - kokšķiedra – ne vairāk kā 30 %; - koppelni – ne vairāk kā 10 %; - karotīns – ne mazāk kā 50 mg/kg.
Skābbarība	- Zāles skābbarībai krāsa zaļgana, kukurūzas skābbarībai – zaļgandzeltena; - smarža aromātiska, vāji skāba; - struktūra – labi saglabājušās augu daļas. Vidējie analīžu rezultāti: - sausnas saturs – ne mazāk kā 25 %; - kopproteīns – ne mazāk kā 16 %; - kokšķiedra – ne mazāk kā 26 %; - karotīns – ne mazāk kā 70 mg/kg; - koppelni – ne vairāk kā 10 % zāles skābbarībai un ne vairāk kā 5 % kukurūzas skābbarībai.
Skābsiens	- Krāsa – zaļgana; - jāsatur augu lapiņas; - smarža – aromātiska; - nedrīkst būt pelējuma. Vidējie analīžu rezultāti: - sausna – 45 %; - kopproteīns – ne mazāk kā 11 %; - koptauki – ne vairāk kā 4,3 %; - koppelni – ne vairāk kā 7,2 %.
Spēkbarība	- Krāsa – gaiši dzeltena līdz dzeltena; - graudi smaržo patīkami, nav pelējuma smakas; - graudu mitrums – 14 %; - spēkbarības enerģētiskā vērtība ir atkarīga no spēkbarības veida (graudi, pākšaugi, graudaugi + pākšaugi). Labākais un vērtīgākais spēkbarības veids ir graudi kopā ar pākšaugiem maisījumā.

3. uzdevums. Sagatavot lopbarību lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanai, izmantojot receptūru. Sagatavoto barību izbarot lopiem un mutiski izvērtēt barības kvalitāti.

3.1. Sagatavot lopbarību piecām slaucamām govīm, izmantojot receptūru, un izbarot to.

3.2. Noteikt lopbarības atlikumu pusstundu pēc ēdināšanas un, pamatojot vērtējumu, mutiski izvērtēt sagatavotās lopbarības kvalitāti pēc atlikuma daudzuma.

(izpildes laiks 60 min.)

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķirjamie punkti
3.1. Lopbarības sagatavošana piecām slaucamām govīm, izmantojot receptūru. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 18)	Pareizi aprēķināts piecu govju barošanai nepieciešamais lopbarības daudzums, izmantojot receptūrā dotās porcijas sastāvdaļas.	5
	Atbilstoši piena izslaukumam receptūrā nosvērtā katra lopbarības sastāvdaļa. (par katru pareizi nosvērtu sastāvdaļu 1 punkts) <i>Piemēram, govīm ar izslaukumu 30 L/dienā:</i> • siens – 16 kg; • skābsiens – 15 kg; • placināti graudi – 4 kg; • sojas rauši – 2 kg; • mikroelementi – 0,3 kg.	5
	Traukā iepildītas visas receptūrā uzskaitītās sastāvdaļas.	1
	Barība vienmērīgi sajaukta ar piemērotu instrumentu (piemēram, koka lāpstu).	1
	Ar roku pārbauda barības maisījuma kvalitāti un, ja nepieciešams, turpina lopbarības maisīšanu, līdz tā ir gatava.	4
	Sagatavoto lopbarību izbaro piecām slaucamām govīm.	2
3.2. Lopbarības atlikuma noteikšana pēc izēdināšanas un sagatavotās lopbarības kvalitātes mutiska izvērtēšana pēc atlikuma daudzuma. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 13)	Pusstundu pēc izbarošanas pārbauda barības galdu: ja sagatavotā barība nav apēsta, ar skrāpi savāc to plastmasas spainī.	1
	Precīzi nosver barības atlikumu.	1
	Aritmētiski pareizi noteikts izēdinātās lopbarības daudzums (barības atlikuma un sagatavotās barības attiecība, izteikta procentos). <i>Piemēram: 35 kg – sagatavotā barība, 2 kg – neapēstā; $2 \times 100 : 35 = 5,7 \%$.</i>	1
	Pareizi novērtē un pamato lopbarības kvalitāti pēc aprēķinātā atlikuma, ietverot barības: • sastāvdaļu (receptūrā) daudzveidību; • gatavību novākšanas brīdī; • piemērotību sugai; • pelējuma esamību / neesamību; • katras sastāvdaļas sastāva daudzveidību. (par katru pareizu atbildi 2 punkti)	10

	Ja atlikums ir liels, pareizi nosauc iespējamās kļūdas un cēloņus ēdināšanā. <i>Piemēram, ja barība nav apēsta vairāk par 30 %:</i> • <i>barības vienveidība – barība jājauc (skābbarība + siens);</i> • <i>novākta pāraugusi, pārkaltēta zāle;</i> • <i>sugai neraksturīga barība (aitām rupjš siens, putniem rudzu graudi u. c.);</i> • <i>barība ar pelējuma smaku;</i> • <i>daudzgadīgo zālāju daudzveidība (stiebrzāles + tauriņzieži).</i>	
Kopā		31

4. uzdevums. Aprēķināt lopbarības patēriņu (kg) vienā dienā dzīvnieku grupai: 30 slaucamām govīm ar vidējo piena izslaukumu 8000 kg/gadā. Aizpildīt 5. tabulu.
(izpildes laiks 60 min.)

5. tabula

Lopbarības patēriņa aprēķins

Barības veida nosaukums	Lopbarības patēriņš vienai govij		Lopbarības patēriņš 30 govīm dienā
	gadā	dienā	
Siens	1,7 t		
Spēkbarība	2,8 t		
Skābsiens	2,0 t		
Skābbarība	4,1 t		
Sojas rauši	0,73 t		
Mikroelementi	0,055 t		
Dzeramā ūdens daudzums	34700 L		

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķirjamie punkti
4.1. Lopbarības patēriņa aprēķināšana slaucamām govīm ar piena izslaukumu 8000 kg/gadā. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 21)	Aprēķināts barības līdzekļu un ūdens daudzums dienā vienai slaucamai govij. (par katru aritmētiski pareizi aprēķinātu barības veidu 2 punkti)	14
	Aprēķināts barības līdzekļu daudzums pa veidiem 30 slaucamām govīm dienā. (par katru aritmētiski pareizi aprēķinātu barības veidu 1 punkts)	6
	Aritmētiski pareizi aprēķināts kopējais ūdens daudzums 30 slaucamām govīm.	1
Kopā		21

Pareizās atbildes piemērs

Barības veidu nosaukums	Lopbarības patēriņš vienai govij		Lopbarības patēriņš 30 govīm dienā
	gadā	dienā	
Siens	1,7 t	4,6 kg	138 kg
Spēkbarība	2,8 t	7,7 kg	231 kg
Skābsiens	2,0 t	5,5 kg	165 kg
Skābbarība	4,1 t	11,2 kg	336 kg
Sojas rauši	0,73 t	2,0 kg	60 kg
Mikroelementi	0,055 t	0,150 kg	4,5 kg
Dzeramā ūdens daudzums	34700 L	95,07 L	2852,1 L

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr. 8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Profesionālās kvalifikācijas**"Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā" (4. LKI),****"Lopkopības tehniķis ar specializāciju aitkopībā" (4. LKI)****Obligātā daļa (A daļa)****Modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana"¹**

Uz sākumu

Pārbaudījuma programma

Mērķis	Pārbaudīt un novērtēt izglītojamā sasniegamo rezultātu apguvi atbilstoši modulī noteiktajam.	
Darba uzbūve	Uzdevumu skaits	3
	Uzdevumu veidi	Atbilžu izvēles uzdevumi, tukšo vietu aizpildīšanas uzdevums, savietošanas uzdevums, praktiskais darbs.
	Uzdevumu izpildes kopējais laiks minūtēs	130 min.
Uzdevumu apraksts	1. Nosaukt lauksaimniecības dzīvnieku novietņu veidus, lopu turēšanas veidus novietnē un raksturot mikroklimata un labturības prasības lauksaimniecības dzīvnieku novietnēm atbilstoši attēliem. (izpildes laiks 40 min.) 2. Nosaukt un raksturot trīs izlozes kārtībā noteiktus dzīvnieku novietņu aprīkojumus atbilstoši attēliem. (izpildes laiks 30 min.) 3. Sakopt lopbarības glabātuvi – skābbarības tranšeju – lopbarības sagatavošanas periodam, ievērojot darba drošības prasības, un mutiski pamatot veiktās darbības. (izpildes laiks 60 min.)	
Norises vieta un nepieciešamie materiālie līdzekļi	Pārbaudījuma norisei nepieciešams: telpa ar atsevišķu darba vietu katram izglītojamajam, attēlu komplekts "Lauksaimniecības dzīvnieku novietnes", dzīvnieku novietņu aprīkojuma attēli izlozei, 20 necaurspīdīgas aploksnes, skābbarības tranšeja (lauksaimniecības uzņēmumā vai imitēta tranšeja), tīrīšanas birste, motorizēta slota, augstspiediena mazgātājs, atkritumu tvertne, spainis, rokas miglotājs (10 L), dzēstie kaļķi $\text{Ca}(\text{OH})_2$ (imitācijas viela, piemēram, krīts) (1 kg), ūdens (10 L), svari. Katram izglītojamajam nepieciešams: galds, krēsls, pildspalva, zīmulis, līnēls, A4 lapas, aizsargtērps (halāts, kombinezons), galvassega (cepure,	

¹ Attiecināms uz profesionālajām kvalifikācijām:

"Lopkopis" (3. LKI), "Lopkopības tehniķis" (4. LKI), "Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā" (4. LKI) un "Lopkopības tehniķis ar specializāciju aitkopībā" (4. LKI).

		lakats), darba cimdi (gumijas, auduma), respirators, slēgti apavi ar neslīdošu zoli, aizsargtērps dezinfekcijas veikšanai.								
Vērtēšanas kārtība		Pārbaudījuma uzdevumu izpildi vērtē pedagogs (-i). Tiek vērtēta katra uzdevuma izpilde. Maksimāli iegūstamais punktu skaits ir 230, kas atbilst 100 %. Pārbaudījums ir nokārtots, ja uzdevumu izpildes apjoms nav zemāks par 60 %. Pārbaudījuma vērtējums tiek izteikts ballēs atbilstoši vērtēšanas skalai:								
Iegūto punktu skaits	1–34	35–68	69–103	104–137	138–155	156–174	175–192	193–211	212–222	223–230
Uzdevumu izpildes apjoms (%)	1–14	15–29	30–44	45–59	60–67	68–75	76–83	84–91	92–96	97–100
Vērtējums ballēs	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Uzdevumi, to izpildes vērtēšanas kritēriji

1. uzdevums. Nosaukt lauksaimniecības dzīvnieku novietņu veidus, lopu turēšanas veidus novietnē un raksturot mikroklimata un labturības prasības lauksaimniecības dzīvnieku novietnēm (atbildes rakstīt 1. tabulā).

(izpildes laiks 40 min.)

1.1. Uzrakstīt lauksaimniecības dzīvnieku novietņu nosaukumus un lopu turēšanas veidus (1. tabula) atbilstoši attēla numuram attēlu komplektā "Lauksaimniecības dzīvnieku novietnes".

1.2. Uzrakstīt optimālās mikroklimata prasības novietnēm lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai (1. tabula).

1. tabula

Lauksaimniecības dzīvnieku novietnes

Numurs attēlu komplektā	Lauksaimniecības dzīvnieku novietnes nosaukums	Lopu turēšanas veids	Mikroklimata prasības novietnēm lauksaimniecības dzīvnieku sugu turēšanai
1.			<i>Gaisa temperatūra</i> (°C) – <i>Relatīvais gaisa mitrums</i> (%) – <i>Apgaismojums</i> (veids, luks/m ²) – <i>Gaisa kustības ātrums novietnē</i> (m/s) –
2.			<i>Gaisa temperatūra</i> (°C) – <i>Relatīvais gaisa mitrums</i> (%) – <i>Apgaismojums</i> (veids, luks/m ² , stundas) – <i>Gaisa kustības ātrums novietnē</i> (m/s) –
3.			<i>Gaisa temperatūra</i> (°C) – <i>Relatīvais gaisa mitrums</i> (%) – <i>Apgaismojums</i> (veids, luks/m ²) – <i>Gaisa kustības ātrums novietnē</i> (m/s) –
4.			<i>Gaisa temperatūra</i> (°C) – <i>Relatīvais gaisa mitrums</i> (%) – <i>Apgaismojums</i> (veids, luks/m ²) – <i>Gaisa kustības ātrums novietnē</i> (m/s) –
5.			<i>Gaisa temperatūra</i> (°C) – <i>Relatīvais gaisa mitrums</i> (%) –

			<i>Apgaismojums</i> (veids) – <i>Gaisa kustības ātrums novietnē</i> (m/s) –
6.			<i>Gaisa temperatūra</i> (°C) – <i>Relatīvais gaisa mitrums</i> (%) – <i>Apgaismojums</i> (veids) – <i>Gaisa kustības ātrums novietnē</i> (m/s) –
7.			<i>Gaisa temperatūra</i> (°C) – <i>Relatīvais gaisa mitrums</i> (%) – <i>Apgaismojums</i> (veids, luks/m²) – <i>Gaisa kustības ātrums novietnē</i> (m/s) –
8.			<i>Gaisa temperatūra</i> (°C) – <i>Relatīvais gaisa mitrums</i> (%) – <i>Apgaismojums</i> (veids, luks/m², stundas) – <i>Gaisa kustības ātrums novietnē</i> (m/s) –
9.			<i>Gaisa temperatūra</i> (°C) – <i>Relatīvais gaisa mitrums</i> (%) – <i>Apgaismojums</i> (veids, luks/m², laika intervāls) – <i>Gaisa kustības ātrums novietnē</i> (m/s) –
10.			<i>Ūdens temperatūra</i> (°C) – <i>pH līmenis</i> – <i>Apgaismojums</i> (veids) – <i>Skābekļa piesātinājums ūdenī</i> (%) –

1.3. Uzrakstīt kaitīgās gāzes kūts gaisā, to izcelsmi un novēršanas paņēmienus (2. tabula).

2. tabula

Kaitīgās gāzes kūts gaisā, to izcelsme un novēršanas paņēmieni

Kaitīgās gāzes kūts gaisā (apzīmējums)	Gāzu izcelsmes avoti	Novēršanas paņēmieni

1.4. Atzīmēt ar "X" tos apgalvojumus (3. tabula), kas precīzāk atbilst MK noteikumos iekļautajām vispārīgajām labturības prasībām lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai novietnēs.

3. tabula

Vispārīgās labturības prasības lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai

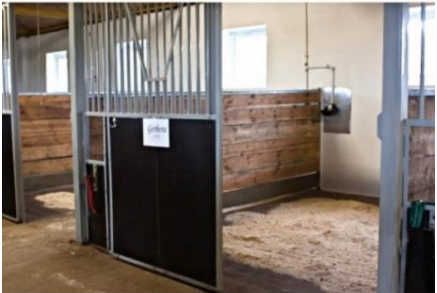
Apgalvojums	
Baro noteiktos laika intervālos ar vecumam, sugai un fizioloģiskajām vajadzībām atbilstošu pilnvērtīgu barību.	
Baro, neievērojot laika intervālus, barību sagādā ar rezervi ilgākam laikam.	
Baro ar vecumam, sugai un fizioloģiskajām vajadzībām atbilstošu nepilnvērtīgu barību.	
Nodrošina piekļuvi svaigam ūdenim.	
Nodrošina piekļuvi ūdenim.	
Dzīvnieku barība un ūdens nesatur vielas un priekšmetus, kas dzīvniekam var izraisīt ciešanas vai savainojumus.	

Dzīvnieku barība un ūdens var saturēt vielas un priekšmetus, kas dzīvniekam var izraisīt nebūtiskas ciešanas vai savainojumus.	
Novietnes automātisko un mehānisko aprīkojumu pārbauda reizi nedēļā.	
Novietnes automātisko un mehānisko aprīkojumu pārbauda ne retāk kā reizi dienā.	
Novietnes automātisko un mehānisko aprīkojumu pārbauda divas reizes dienā.	
Pārbaudē konstatētos bojājumus novērš nekavējoties.	
Pārbaudē konstatētos bojājumus novērš pēc saimniecības iespējām, bet veic nepieciešamos pasākumus lauksaimniecības dzīvnieku veselības un labturības nodrošināšanai.	
Nodrošina dzīvnieka sugai, fizioloģiskajām un etoloģiskajām vajadzībām nepieciešamo fizisko aktivitāti.	
Norobežotā aizgaldā dzīvniekam nodrošina daudz vietas, lai tas varētu brīvi kustēties un sazināties ar citiem dzīvniekiem.	
Norobežotā aizgaldā dzīvniekam nodrošina pietiekami daudz vietas, lai tas varētu kustēties atbilstoši savām fizioloģiskajām un etoloģiskajām vajadzībām un negūtu traumas.	
Ja dzīvnieka kājas ir sapītas ar valgu un valgs radījis audu bojājumus un traumas, nekavējoties to noņem un nodrošina pienācīgu dzīvnieka aprūpi.	
Ja dzīvnieka kājas ir sapītas ar valgu un valgs radījis audu bojājumus un traumas, to nekavējoties noņem.	
Nepieļauj lauksaimniecības dzīvnieka turēšanu pastāvīgā tumsā.	
Ja dzīvnieku tur pastāvīgā mākslīgā apgaismojumā, tam nav jānodrošina atpūta no šā apgaismojuma.	
Dzīvniekus, kas tiek turēti ārā apstākļos, aizsargā no nelabvēlīgiem laikapstākļiem un plēsējiem, kā arī nepieļauj draudus to veselībai un dzīvībai.	
Novietņu, aploku, aizgaldu un aprīkojumu izgatavošanai izmanto dažādus materiālus.	
Novietnes, aplokus, aizgaldus un aprīkojumu izgatavo no materiāliem, kas nekaitē dzīvnieka veselībai.	
Novietnes, aplokus, aizgaldus un aprīkojumu izgatavo no materiāliem, kas ir tīrāmi un dezinficējami.	
Barošanas un dzirdināšanas vietas iekārto tā, lai nepieļautu barības un ūdens piesārņojumu un nodrošinātu visu dzīvnieku ērtu piekļūšanu šīm vietām, novēršot savstarpējās konkurences negatīvo ietekmi.	
Bojātās barības pārpalikumi tiek izvākti ne retāk kā reizi diennaktī.	
Bojātās barības pārpalikumi netiek izvākti.	
Novietnē jānodrošina, ka gaisa apmaiņa, ventilācija, putekļu daudzums, temperatūra, relatīvais gaisa mitrums, gāzu koncentrācija un trokšņu intensitāte nekaitē lauksaimniecības dzīvniekam un atbilst dzīvnieka fizioloģiskajām un etoloģiskajām vajadzībām.	
Novietnēs izmanto tikai dabiskās ventilācijas iekārtas.	
Kūtsmēsli tiek izvākti atbilstoši kūtsmēsļu rašanās daudzumam.	
Kūtsmēsli tiek izvākti atbilstoši novietnē paredzētajai kūtsmēsļu izvākšanas tehnoloģijai.	
Veterinārārsts nodrošina, lai lauksaimniecības dzīvnieks netiktu pakļauts sāpēm, ciešanām un iespējai savainoties.	
Ja nepieciešams, slimus vai savainotus dzīvniekus nošķir, nodrošinot tiem piemērotus apstākļus, arī sausu un ērtu gulvietu.	
Ne retāk kā reizi nedēļā jāpārbauda dzīvnieku turēšanas apstākļu atbilstība lauksaimniecības dzīvnieku labturības prasībām.	

1.5. Atzīmēt ar "X" katram teikuma sākumam atbilstošāko teikuma noslēgumu (4. tabula), ņemot vērā MK noteikumos noteiktās vispārīgās labturības prasības lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai novietnēs.

Labturības prasību nodrošināšana saimniecībā

Teikuma sākums	Teikuma noslēgums
Labturības prasības lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai nodrošina	dzīvnieku īpašnieks.
	veterinārārsts.
	Pārtikas un veterinārais dienests.
	darbinieks, kuram ir kompetentas iestādes izsniegts sertifikāts, kas apliecina tā zināšanas attiecīgās lauksaimniecības dzīvnieku sugas labturības prasībās.
Labturības prasību lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai, valsts uzraudzību un kontroli veic	dzīvnieku īpašnieks.
	veterinārārsts.
	Pārtikas un veterinārais dienests.
	darbinieks, kuram ir kompetentas iestādes izsniegts sertifikāts, kas apliecina tā zināšanas attiecīgās lauksaimniecības dzīvnieku sugas labturības prasībās.
Dzīvnieku novietnē nodarbināto personu apmācības labturības prasību ievērošanā nodrošina	dzīvnieku īpašnieks.
	veterinārārsts.
	Pārtikas un veterinārais dienests.
	darbinieks, kuram ir kompetentas iestādes izsniegts sertifikāts, kas apliecina tā zināšanas attiecīgās lauksaimniecības dzīvnieku sugas labturības prasībās.

Attēlu komplekts "Lauksaimniecības dzīvnieku novietnes"	
1.	6.
2.	7.
3.	8.

4.		9.	
5.		10.	

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
1.1. Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu nosaukumu un lopu turēšanas veidu uzrakstīšana atbilstoši attēla numuram attēlu komplektā "Lauksaimniecības dzīvnieku novietnes". (maksimāli iegūstamais punktu skaits 20)	Uzraksta lauksaimniecības dzīvnieku novietņu nosaukumus. (par katru pareizu atbildi 1 punkts)	10
	Uzraksta lopu turēšanas veidus. (par katru pareizu atbildi 1 punkts)	10
1.2. Optimālo mikroklimata prasību lauksaimniecības dzīvnieku novietnēm uzrakstīšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 40)	Uzraksta mikroklimata prasības novietnēm. (par katru pareizu atbildi 1 punkts)	40
1.3. Kūts kaitīgo gāzu nosaukumu, to izcelsmes un novēršanas paņēmieni uzrakstīšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 20)	Uzraksta kūts gaisā iespējamo kaitīgo gāzu nosaukumus vai to ķīmiskās formulas. (par katru pareizu atbildi 1 punkts)	4
	Uzraksta gāzu izcelsmes avotus. (par katru pareizu atbildi 1 punkts)	10
	Uzraksta kaitīgo gāzu novēršanas paņēmienus. (par katru pareizu atbildi 1 punkts)	6
1.4. MK noteikumos noteikto vispārīgo labturības prasību lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai atzīmēšana (ar "X"). (maksimāli iegūstamais punktu skaits 20)	Atzīmē dzīvnieku labturības prasību noteikumus atbilstoši MK noteikumos noteiktajām prasībām. (par katru pareizu atbildi 1 punkts)	20
Kopā		100

Lauksaimniecības dzīvnieku novietnes

Numurs attēlu komplektā	Lauksaimniecības dzīvnieku novietnes nosaukums	Lopu turēšanas veids	Mikroklimata prasības novietnēm lauksaimniecības dzīvnieku sugu turēšanai
1.	Liellopu ferma (kūts) http://www.sco.lv/lv/buvnieciba/lauksaimniecibas-buve/liellopu-fermas-320-lopiem-buvnieciba-ogre-ogresgala-pagasts-ogres	Liellopu guļvietas	Gaisa temperatūra (°C) – pieļaujama no –10 līdz +22 °C, optimāla: no +12 līdz +14 °C. Relatīvais gaisa mitrums (%) – 40 %. Apgaismojums (veids, luks/m²) – dabīgais un mākslīgais apgaismojums, 40 luks/m². Gaisa kustības ātrums novietnē (m/s) – 0,1–5 m/s (atkarībā no temperatūras un mitruma, nav pieļaujams caurvējš).
2.	Cūku ferma https://mapri.eu/lv/pakalpojumi-un-atsauces/lauksaimnieciba/kutis-un-fermas/kaavere-agrocuku-ferma/	Aizgalds	Gaisa temperatūra (°C) – no +16 līdz +18 °C. Relatīvais gaisa mitrums (%) – 60–85 %. Apgaismojums (veids, luks/m², stundas) – dabīgais un mākslīgais apgaismojums, 40 luks/m², 8 stundas diennaktī. Gaisa kustības ātrums novietnē (m/s) – 0,15–1 m/s.
3.	Zirgu stallis https://www.perkamkopa.lv/lv/atlaizu-kupons/izjade-zirga-mugura-1-vai-2-personam-1-h/29208	Guļvieta / bokss	Gaisa temperatūra (°C) – no +2 līdz +25 °C. Relatīvais gaisa mitrums (%) – 60–80 %. Apgaismojums (veids, luks/m²) – dabīgais un mākslīgais apgaismojums, 40 luks/m². Gaisa kustības ātrums novietnē (m/s) – 0,25 m/s.
4.	Aitu kūts http://wolfsystem.lv/aitu-kuts-tehnikas-novietnes-un-meslu-kratuves-buvnieciba/?lang=lv	Aploks / aizgalds	Gaisa temperatūra (°C) – no +8 līdz +15 °C. Relatīvais gaisa mitrums (%) – 60–75 %. Apgaismojums (veids, luks/m²) – dabīgais un mākslīgais apgaismojums, 40 luks/m². Gaisa kustības ātrums novietnē (m/s) – 0,2 m/s.
5.	Kažokzvēru ferma	Nojume, būros	Gaisa temperatūra – atkarībā no vides, speciāli nenodrošina. Relatīvais gaisa mitrums – atkarībā no vides, speciāli nenodrošina.

	http://www.pavilosta.lv/lv/notikusi-pasakumi/2014gads/februars/get/nid/6		Apgaismojums (veids) – dabīgais apgaismojums. Gaisa kustības ātrums novietnē – atkarībā no vides, speciāli nenodrošina.
6.	Bišu stropi https://www.ss.com/msg/lv/agriculture/animal-husbandry/apiarys-equipment/bmjhp.html	Strops	Gaisa temperatūra (°C) – bites stropā uztur pastāvīgu temperatūru no +34 līdz +35 °C. Relatīvais gaisa mitrums (%) – 75–80 % (ziemā līdz 95 %). Apgaismojums (veids) – dabīgais apgaismojums. Gaisa kustības ātrums novietnē – maz pētīts (svarīgākais vēdināšanas uzdevums ir aizvadīt mitrumu, lai neveidojas kondensāts).
7.	Individuālais teļu turēšanas sprosts http://www.scanplast.lv/novietne-teliem-1/	Sprosts / būris / aizgalds	Gaisa temperatūra (°C) – no +16 līdz +22 °C. Relatīvais gaisa mitrums (%) – nedrīkst pārsniegt 75 %. Apgaismojums (veids, luksi/m²) – dabīgais un mākslīgais apgaismojums, 40 luksi/m². Gaisa kustības ātrums novietnē (m/s) – 0,3 m/s.
8.	Dējējvistu ferma http://lv.topeggcage.com/egg-cage/layer-equipment/full-automatic-h-type-laying-hens-cage.html	Daudzstāvu būri	Gaisa temperatūra (°C) – no +15 līdz +18 °C. Relatīvais gaisa mitrums (%) – 60–70 %. Apgaismojums (veids, luksi/m², stundas) – dabīgais un mākslīgais apgaismojums, 20–30 luksi/m², ne vairāk par 16 stundām diennaktī. Gaisa kustības ātrums novietnē (m/s) – 0,3–1 m/s.
9.	Trušu ferma https://bizon.lv/pardod-uznemumu/specializeta-trusu-fermas-saimnieciba/	Daudzstāvu būri	Gaisa temperatūra (°C) – no +12 līdz +18 °C (±5 °C). Relatīvais gaisa mitrums (%) – 60–75 %. Apgaismojums (veids, luksi/m², laika intervāls) – dabīgais un mākslīgais apgaismojums, 40 luksi/m², no plkst. 6 līdz 21. Gaisa kustības ātrums novietnē (m/s) – 0,3–1 m/s.
10.	Zivju ferma	Zivju audzēšanas baseini	Ūdens temperatūra (°C) – no +2 līdz +18 °C. pH līmenis – 7,0–7,5. Apgaismojums (veids) – dabīgais apgaismojums.

	http://aisis.lv/lapa/110/Iekartas-zivju-fermam		Skābekļa piesātinājums ūdenī (%) – virs 100 % (optimāli 200–300 %).

2. tabula

Kaitīgās gāzes kūts gaisā, to izcelsme un novēršanas paņēmieni

Kaitīgās gāzes kūts gaisā	Gāzu izcelsmes avoti	Novēršanas paņēmieni
Ogļskābā gāze (CO ₂)	Dzīvnieku izelpotais gaiss; bojāta barība (pūšana, rūgšana)	Mītņu vēdināšana; regulāra kūtsmēslu izvākšana; pakaišu nodrošināšana; telpu tīrīšana; telpu dezinfekcija; vēlams kaisīt nedzēstos kaļķus, kas uzsūc gāzi.
Metāns (CH ₄)	Liellopu atgremošanas procesā; dzīvnieku fekālijas; dzīvnieku urīns; pakaišu materiāls (salmi, skaidas u. c.)	
Amonjaks (NH ₃)	Dzīvnieku fekālijas; dzīvnieku urīns	
Sērūdeņradis (H ₂ S)	Dzīvnieku fekālijas; dzīvnieku urīns	

3. tabula

Vispārīgās labturības prasības lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai

	Apgalvojums
X	Baro noteiktos laika intervālos ar vecumam, sugai un fizioloģiskajām vajadzībām atbilstošu pilnvērtīgu barību.
	Baro, neievērojot laika intervālus, barību sagādā ar rezervi ilgākam laikam.
	Baro ar vecumam, sugai un fizioloģiskajām vajadzībām atbilstošu nepilnvērtīgu barību.
X	Nodrošina piekļuvi svaigam ūdenim.
	Nodrošina piekļuvi ūdenim.
X	Dzīvnieku barība un ūdens nesatur vielas un priekšmetus, kas dzīvniekam var izraisīt ciešanas vai savainojumus.
	Dzīvnieku barība un ūdens var saturēt vielas un priekšmetus, kas dzīvniekam var izraisīt nebūtiskas ciešanas vai savainojumus.
	Novietnes automātisko un mehānisko aprīkojumu pārbauda reizi nedēļā.
X	Novietnes automātisko un mehānisko aprīkojumu pārbauda ne retāk kā reizi dienā.
	Novietnes automātisko un mehānisko aprīkojumu pārbauda divas reizes dienā.
X	Pārbaudē konstatētos bojājumus novērš nekavējoties.
X	Pārbaudē konstatētos bojājumus novērš pēc saimniecības iespējām, bet veic nepieciešamos pasākumus lauksaimniecības dzīvnieku veselības un labturības nodrošināšanai.
	Nodrošina dzīvnieka sugai, fizioloģiskajām un etoloģiskajām vajadzībām nepieciešamo fizisko aktivitāti.
	Norobežotā aizgaldā dzīvniekam nodrošina daudz vietas, lai tas varētu brīvi kustēties un sazināties ar citiem dzīvniekiem.
X	Norobežotā aizgaldā dzīvniekam nodrošina pietiekami daudz vietas, lai tas varētu kustēties atbilstoši savām fizioloģiskajām un etoloģiskajām vajadzībām un negūtu traumas.
X	Ja dzīvnieka kājas ir sapītas ar valgu un valgs radījis audu bojājumus un traumas, nekavējoties to noņem un nodrošina pienācīgu dzīvnieka aprūpi.

	Ja dzīvnieka kājas ir sapītas ar valgu un valgs radījis audu bojājumus un traumas, to nekavējoties noņem.
X	Nepieļauj lauksaimniecības dzīvnieku turēšanu pastāvīgā tumsā.
	Ja dzīvnieku tur pastāvīgā mākslīgā apgaismojumā, tam nav jānodrošina atpūta no šā apgaismojuma.
X	Dzīvniekus, kas tiek turēti ārā apstākļos, aizsargā no nelabvēlīgiem laikapstākļiem un plēsējiem, kā arī nepieļauj draudus to veselībai un dzīvībai.
	Novietņu, aploku, aizgaldu un aprīkojumu izgatavošanai izmanto dažādus materiālus.
X	Novietnes, aplokus, aizgaldus un aprīkojumu izgatavo no materiāliem, kas nekaitē dzīvnieka veselībai.
X	Novietnes, aplokus, aizgaldus un aprīkojumu izgatavo no materiāliem, kas ir tīrāmi un dezinficējami.
X	Barošanas un dzirdināšanas vietas iekārto tā, lai nepieļautu barības un ūdens piesārņojumu un nodrošinātu visu dzīvnieku ērtu piekļūšanu šīm vietām, novēršot savstarpējās konkurences negatīvo ietekmi.
X	Bojātās barības pārpalikumi tiek izvākti ne retāk kā reizi diennaktī.
	Bojātās barības pārpalikumi netiek izvākti.
X	Novietnē jānodrošina, ka gaisa apmaiņa, ventilācija, putekļu daudzums, temperatūra, relatīvais gaisa mitrums, gāzu koncentrācija un trokšņu intensitāte nekaitē lauksaimniecības dzīvniekam un atbilst dzīvnieka fizioloģiskajām un etoloģiskajām vajadzībām.
	Novietnēs izmanto tikai dabiskās ventilācijas iekārtas.
	Kūtsmēsli tiek izvākti atbilstoši kūtsmēsļu rašanās daudzumam.
X	Kūtsmēsli tiek izvākti atbilstoši novietnē paredzētajai kūtsmēsļu izvākšanas tehnoloģijai.
	Veterinārārsts nodrošina, lai lauksaimniecības dzīvnieks netiktu pakļauts sāpēm, ciešanām un iespējai savainoties.
X	Ja nepieciešams, slimus vai savainotus dzīvniekus nošķir, nodrošinot tiem piemērotus apstākļus, arī sausu un ērtu gulvietu.
	Ne retāk kā reizi nedēļā jāpārbauda dzīvnieku turēšanas apstākļu atbilstība lauksaimniecības dzīvnieku labturības prasībām.

4. tabula

Labturības prasību nodrošināšana saimniecībā

Teikuma sākums		Teikuma noslēgums
Labturības prasības lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai nodrošina	X	dzīvnieku īpašnieks.
		veterinārārsts.
		Pārtikas un veterinārais dienests.
		darbinieks, kuram ir kompetentas iestādes izsniegts sertifikāts, kas apliecina tā zināšanas attiecīgās lauksaimniecības dzīvnieku sugas labturības prasībās.
Labturības prasību lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai, valsts uzraudzību un kontroli veic		dzīvnieku īpašnieks.
		veterinārārsts.
	X	Pārtikas un veterinārais dienests.
		darbinieks, kuram ir kompetentas iestādes izsniegts sertifikāts, kas apliecina tā zināšanas attiecīgās lauksaimniecības dzīvnieku sugas labturības prasībās.
Dzīvnieku novietnē nodarbināto personu apmācības labturības prasību ievērošanā nodrošina		dzīvnieku īpašnieks.
		veterinārārsts.
		Pārtikas un veterinārais dienests.
	X	darbinieks, kuram ir kompetentas iestādes izsniegts sertifikāts, kas apliecina tā zināšanas attiecīgās lauksaimniecības dzīvnieku sugas labturības prasībās.

2. uzdevums. Nosaukt un raksturot trīs izlozes kārtībā noteiktus lauksaimniecības dzīvnieku novietņu aprīkojumus atbilstoši attēlam (attēla rakstīt 5. tabulā). (izpildes laiks 30 min.)

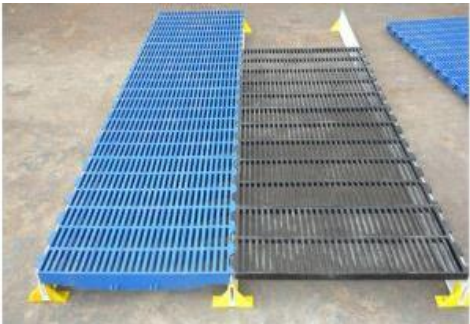
- 2.1. Uzrakstīt aprīkojuma nosaukumu atbilstoši izlozētajam attēla numuram.
 2.2. Uzrakstīt aprīkojuma lietošanas vispārīgo raksturojumu – dzīvnieku grupu, lietošanas mērķi, tehnoloģisko risinājumu, nozīmi dzīvnieka labturībā un veselības nodrošināšanā.
 2.3. Uzrakstīt katram aprīkojumam vienu tīrīšanas paņēmieni.

5. tabula

Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu aprīkojums

Nr.	Aprīkojuma nosaukums	Aprīkojuma izmantošanas vispārīgs raksturojums	Tīrīšanas paņēmieni
		<i>Dzīvnieku grupa –</i> <i>Mērķis –</i> <i>Tehnoloģiskais risinājums –</i> <i>Nozīme dzīvniekam –</i>	
		<i>Dzīvnieku grupa –</i> <i>Mērķis –</i> <i>Tehnoloģiskais risinājums –</i> <i>Nozīme dzīvniekam –</i>	
		<i>Dzīvnieku grupa –</i> <i>Mērķis –</i> <i>Tehnoloģiskais risinājums –</i> <i>Nozīme dzīvniekam –</i>	

Dzīvnieku novietņu aprīkojuma attēli izlozei
(jāsagriež un jāievieto necaurspīdīgās aploksnēs)

1.	11.
2.	12.
3.	13.
4.	14.

5.

15.

6.

16.

7.

17.

8.

18.

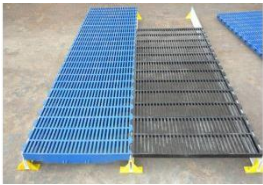

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķirjamie punkti
2.1. Lauksaimniecības dzīvnieku aprīkojuma nosaukumu uzrakstīšana atbilstoši izlozētajiem trīs attēliem. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 6)	Uzraksta lauksaimniecības dzīvnieku novietņu aprīkojuma nosaukumus. (par katru pareizu atbildi 2 punkti)	6
2.2. Lauksaimniecības dzīvnieku aprīkojuma izmantošanas vispārīgā raksturojuma uzrakstīšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 18)	Nosauc lopu grupu, kam paredzēts aprīkojums. (par katru pareizu atbildi 1 punkts)	3
	Uzraksta aprīkojuma lietošanas mērķi. (par katru pareizu atbildi 1 punkts)	3
	Apraksta aprīkojuma tehnoloģiskos risinājumus (pēc būtības). (par katru pareizu atbildi 2 punkti)	6
	Apraksta aprīkojuma nozīmi dzīvniekam (pēc būtības). (par katru pareizu atbildi 2 punkti)	6
2.3. Lauksaimniecības dzīvnieku aprīkojuma viena tīrīšanas paņēmiena uzrakstīšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 6)	Uzraksta aprīkojuma tīrīšanas paņēmieni. (par katru pēc būtības pareizu atbildi 2 punkti)	6
Kopā		30

Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu aprīkojums

Aprīkojuma nosaukums	Aprīkojuma izmantošanas vispārīgs raksturojums	Tīrīšanas paņēmieni
1. Gumijas šūnu paklājs liellopiem https://www.pakavs.lv/katalogs/fermu-ap/gumijas-sunu-paklaji/gumijas-sunu-paklaji-liellopiem/	Dzīvnieku grupa – liellopiem. Mērķis – nodrošināt guļvietas ierīkošanu. Tehnoloģiskais risinājums – gumijas šūnas tiek piepildītas ar smiltīm, nodrošina izturību. Var papildus izmantot pakaišus. Nozīme dzīvniekiem – paklāji ir elastīgi, mazina dzīvniekiem traumatisma (skrāpējumu) risku, novērš netīrību, uzlabo labturību un veselību – aizsargā pret baktērijām.	Tīra ar speciāliem rokas instrumentiem (skrāpjiem, birstēm), veic pakaišu nomaiņu.
2. Redeļu grīda (cūkām) http://lv.cn-pigcrate.com/pig-farm-equipment/pig-flooring/pig-cast-iron-floor.html	Dzīvnieku grupa – cūkām. Mērķis – novietnē nodrošināt cieto grīdas segumu un kūtsmēslu noplūdi. Tehnoloģiskais risinājums – izturīgas pret koroziju, deformāciju, nav slidenas, ir neliela siltuma vadītspēja, viegli montējamas, mazgājamas un dezinficējamas. Nozīme dzīvniekiem – novērš netīrību, uzlabo labklājību un veselību – aizsargā pret baktērijām.	Grīdu mazgā ar augstspiediena ūdens strūklu un dezinfekcijas šķīdumu.
3. Dezinfekcijas paklājs https://www.pmkaubamaja.ee/lv/lopkopibas-piederumi/cukkopiba/fermas-iekartas-piederumi.html	Dzīvnieku grupa – visu dzīvnieku novietnēs, galvenokārt liellopu, cūku, mājputnu. Mērķis – nodrošināt liellopu nagu dezinfekciju, piesārņojuma un infekciju novēršanu. Tehnoloģiskais risinājums – dezinfekcijas paklājs izgatavots no izturīga materiāla, ir viegli kopjams un lietojams. Nozīme dzīvniekiem – mazina saslimšanu.	Tīra vismaz reizi nedēļā. Izņem ieliktni no apvalka un noskalo ar ūdeni, kamēr ūdens tīrs. Ļauj nožūt. Ievieto ieliktni apvalkā un uzpilda paklāju ar dezinfekcijas šķīdumu.
4. Bļodveida dzirdne liellopiem http://www.agrocesis.lv/produkcija/c-700-blodveida-dzirdnes/?prod_kategorija=34	Dzīvnieku grupa – liellopiem, zirgiem. Mērķis – nodrošināt ūdens pieejamību tuvu barības uzņemšanai. Tehnoloģiskais risinājums – individuāla dzirdne piesietiem lopiem. Piemērota piestiprināšanai pie sienām un caurulēm ar pastāvīgu ūdens padevi. Aprīkota ar mēlīti; kad lops to nospiež, ieplūst papildu ūdens. Nozīme dzīvniekiem – vielu maiņas nodrošināšanai.	Iztīra no barības vai pakaišiem, skalo ar ūdeni.

5. Siltināta dzirdīšanas tvertne https://www.agroshop.lv/lop-audzesanas-piederumi/729-siltinata-dzirdisanas-tvertne-100-l.html	Dzīvnieku grupa – liellopiem, zirgiem, teļiem. Mērķis – nodrošināt ūdens pieejamību. Tehnoloģiskais risinājums – izmanto nepiesietu lopu dzirdināšanai. Var būt izgatavotas ar vienu, divām vai četrām dzeršanas vietām, kas nodrošina attiecīgi 10–20, 20–40 vai līdz pat 80 dzīvnieku apkalpošanu. Nozīme dzīvniekiem – vielu maiņas nodrošināšanai, lopiem piemērota ūdens temperatūra: vasarā no +10 līdz +12 °C, ziemā no +3 līdz +5 °C.	Mazgā ar tīru ūdeni, ziemā pārbauda, vai pludiņi nav iesaluši.
6. Dzirdināšanas pudele trušiem (grauzējiem) https://www.inkubatori.lv/product/dzirdinasanas-pudele-grauzejiem-250/	Dzīvnieku grupa – trušiem. Mērķis – nodrošināt ūdens pieejamību. Tehnoloģiskais risinājums – caurspīdīgums nodrošina iespēju pārbaudīt ūdens līmeni. Ekonomiski izdevīgas, jo dzeramā ūdens pudeli ir ieteicams mainīt 1–2 reizes gadā. Nozīme dzīvniekiem – vielu maiņas nodrošināšanai.	Mazgā ar siltu, tīru ūdeni. Tīra pudelītes stobriņu no aizsērējumiem.
7. Pārvietojamā slaukšanas iekārta (aparāts) https://www.delaval.com/lv/our-solutions/milking/stanchion/mobile-milking-unit-mm/	Dzīvnieku grupa – govīm. Mērķis – nodrošināt govju mehānisko slaukšanu. Tehnoloģiskais risinājums – pieejami dažādi izmēri un slaukšanai ar vienu vai divām kannām (25–32 litri) vienlaikus. Aprīkots ar slaukšanas stobriņiem, kolektoru, pulsatoru un savienojošām caurulēm. Nozīme dzīvniekiem – piena atdeves simulācija un izvade no govju tesmeņa pietuvināta dabiskiem apstākļiem (it kā aizstāj teļa muti).	Pēc katras slaukšanas izskalo ierīci ar tīru un siltu ūdeni un pēc tam ar dezinfekcijas šķīdumu.
8. Skujiņu tipa slaukšanas zāles slaukšanas agregāti piena vadā https://www.delaval.com/lv/our-solutions/milking/parlours/herringbone-parlours/delaval-herringbone-parlour-hb30/	Dzīvnieku grupa – govīm. Mērķis – nodrošināt govju mehānisko slaukšanu. Tehnoloģiskais risinājums – slaukšanas zāli izmanto govju mašīnslaukšanai speciāli aprīkotā laukumā, ar vienlaicīgu izslauktā piena filtrāciju, elektronisko uzskaiti un transportēšanu uz piena dzesēšanas rezervuāru. Nozīme dzīvniekiem – piena atdeves simulācija un izvade no govju tesmeņa pietuvināta dabiskiem apstākļiem (it kā aizstāj teļa muti). Pārtraukti rāmji – lielākai dzīvnieku brīvībai, pārliecībai un komfortam.	Slaukšanas zāle ir nokomplektēta ar slaucamo aparātu automātiskās mazgāšanas (ar karstu ūdeni) un dezinfekcijas sistēmu. Slaukšanas zāles grīdu mazgā ar ūdens strūklu pēc katras slaukšanas.

9. Slaukšanas robots http://laukos.la.lv/inovacijas-govju-un-kazu-slauksanai	Dzīvnieku grupa – govīm. Mērķis – nodrošināt govju mehānisko slaukšanu. Tehnoloģiskais risinājums – slaukšanas agregāts ir paredzēts govju slaukšanai piesietā turēšanā aizgaldos, ar vienlaicīgu izslauktā piena transportēšanu uz piena telpu, filtrēšanu un pārsūkņēšanu piena dzesētājā. Nozīme dzīvniekiem – piena atdeves simulācija un izvade no govju tesmeņa pietuvināta dabiskiem apstākļiem (it kā aizstāj teļa muti). Šāds risinājums nodrošina salīdzinoši ātru slaukšanas stobriņu pievienošanu un saīsina govju slaukšanas kopējo ilgumu.	Automātiski tiek nodrošināta stobriņu mazgāšana un dezinfekcija ar tvaiku pēc katras govju izslaukšanas. Piena ceļu mazgāšana notiek ar verdošu ūdeni, un tā tiek realizēta vairākas reizes diennaktī. Slaukšanas zāles grīdu mazgā ar ūdens strūklu pēc katras slaukšanas.
10. Dzirdināmais spainis http://www.lauksaimniekam.lv/kategorijas/barotavas-dzirdnes/	Dzīvnieku grupa – jēriem, kazlēniem. Mērķis – nodrošināt ātru un ērtu dzīvnieku barošanu. Tehnoloģiskais risinājums – spainis ar 6 nipelēm vienlaicīgai barošanai. Tilpums (8 litri) ir piemērots lopkopja ergonomiskam darbam. Nozīme dzīvniekiem – dzīvības procesu (augšanas, attīstības, siltumregulācijas u. c.) nodrošināšanai.	Pēc katras barošanas izskalo ar tīru un siltu ūdeni un pēc tam ar dezinfekcijas šķīdumu.
11. Barošanas pudele ar zondi (teļiem) https://vetfonds.lv/prod/260/614/Barosanas-pudele-telu-ar-zondi	Dzīvnieku grupa – teļiem. Mērķis – nodrošināt jaunpiena ievadīšanu jaundzimušiem teļiem glūmeniekā pirmajās divās stundās. Tehnoloģiskais risinājums – 3–4 L liela plastmasas pudele ar mērvienībām. Var turēt rokā vai pakarināt. Zonde ar noapaļotu plastmasas uzgali, lai netraumētu barības traktu. Nozīme dzīvniekiem – jaunpiens palielina imunitāti, samazina diarejas klīniskās pazīmes, nodrošina dzīvības procesus (augšanu, attīstību, siltumregulāciju u. c.).	Pēc katras barošanas izskalo ar tīru un siltu ūdeni un pēc tam ar dezinfekcijas šķīdumu.
12. Automātiskais piena padevējs https://www.progressivedairy.com/topics/calves-heifers/calf-care-specialists-spot-pros-and-cons-to-automated-group-feeding	Dzīvnieku grupa – teļiem. Mērķis – nodrošināt barības automātisku padevi. Tehnoloģiskais risinājums – automātiskais piena padevējs sagatavo devas katram teļam, identificē katru pēc elektroniska respondenta; ieprogrammēts teļa barošanas plāns; baro ar atbilstošas temperatūras pienu vai piena aizstājējiem vairākas reizes dienā. Nozīme dzīvniekiem – dzīvības procesu (augšanas, attīstības, siltumregulācijas u. c.) nodrošināšanai.	Pēc katras barošanas iekārtu tīra automātiski.

13. Automātiskā barotava vistām https://www.inkubatori.lv/product/automatiska-barotava-putniem-8kg/	Dzīvnieku grupa – mājpūtniem (vistām, broileriem). Mērķis – nodrošināt barības automātisku padevi. Tehnoloģiskais risinājums – barības padeves mehānisms atvērsies tikai, kad vista būs uzkāpusi uz sliekšņa, šādi nodrošinot to, ka barība nebūs pieejama grauzējiem un savvaļas putniem un netiks izkašņāta no barotavas. Nozīme dzīvniekiem – dzīvības procesu (augšanas, attīstības, siltumregulācijas u. c.) nodrošināšanai.	Mazgā ar tīru, siltu ūdeni.
14. Cūku sausās un slapjās barības automātiskās padeves barotne http://lv.es-stoutagri-livestock.com/info/what-are-the-points-of-understanding-for-the-s-25810062.html	Dzīvnieku grupa – cūkām. Mērķis – nodrošināt barības automātisku padevi. Tehnoloģiskais risinājums – barotne nodrošina sausās barības un šķidrums automātisku padevi. Iekārta pasargā barību no piesārņojuma. Nozīme dzīvniekiem – dzīvības procesu (augšanas, attīstības, siltumregulācijas u. c.) nodrošināšanai.	Pēc katras izdales reizes barības vadus automātiski skalo ar ūdeni. Pēc tam aizpilda ar tīru ūdeni, kas novērš barības palieku sakari ar gaisu un tā aizkavē to bojāšanos. Šeit to uzglabā līdz nākamajai barības gatavošanas reizei, kad to ievada barības maisījuma gatavošanas tilpnē (attiecīgi samazinot barības porcijai pievadāmā ūdens daudzumu).
15. Apaļa lauka barotava liellopiem https://www.pakavs.lv/katalogs/fermu-ap/lauka-barotavas/apala-lauka-barotava-14-vietiga/	Dzīvnieku grupa – liellopiem, zirgiem, aitām, kazām. Mērķis – nodrošināt barības pieejamību. Tehnoloģiskais risinājums – konstrukcija ir no cinkota tērauda ar vairākām barošanās vietām, kas nodrošina barības pieejamību vairākiem lopiem vienlaikus. Nozīme dzīvniekiem – dzīvības procesu (augšanas, attīstības, siltumregulācijas u. c.) nodrošināšanai.	Pēc nepieciešamības mazgā ar siltu, tīru ūdeni.
16. Sivēnu atšķiršanas kaste http://lv.goldenestpoultry.com/pig-stall-system/nursery-stall/factory-high-quality-piglet-nursery-weaning.html	Dzīvnieku grupa – sivēniem. Mērķis – nodrošināt sivēnus ar telpu pēc atšķiršanas. Tehnoloģiskais risinājums – izmanto sivēnu ievietošanai pēc atšķiršanas (ne agrāk par 3 nedēļām). Kaste aprīkota ar grīdas segumu, kas nodrošina fekāliju noplūdes un sausumu. Nozīme dzīvniekiem – nodrošina sivēnu komfortu – sausumu un siltumu.	Tīra ar rokas darbarīkiem. Grīdu mazgā ar augstspiediena ūdens strūklu un dezinfekcijas šķīdumu.

17. Veterinārais bokss liellopiem https://www.pakavs.lv/katalogs/fermu-ap/veterinarie-boksi/veterinara-bokss-liellopiem/	Dzīvnieku grupa – liellopiem. Mērķis – nodrošināt dzīvnieka nekustīgumu, veicot nagu apkopi vai citu medicīnisko ārstēšanu, piemēram, vakcināciju, analīžu paraugu noņemšanu, vai veicot periodiskās pārbaudes. Tehnoloģiskais risinājums – metāla konstrukcija ar fiksēšanas iekārtu. Fiksēšana notiek ar divām platām siksnām un vinču. Ir atverama aizmugure un priekšpuse, lai lopu vienkārši varētu ieiet boksā un iziet no tā ārā. Nozīme dzīvniekiem – nodrošina labvēlīgus apstākļus, saņemot apkopi vai ārstēšanas procedūras.	Mazgā ar augstspiediena ūdens strūklu un dezinfekcijas šķīdumu.
18. Dzīvnieku svāri https://www.traktorpool.lv/details/Svari-dz%C4%ABvniekiem/Meier-Brakenberg-Mobile-Einzeltierwaage/4243466/	Dzīvnieku grupa – aītām, teļiem, cūkām. Mērķis – nodrošināt lopu svēršanu. Tehnoloģiskais risinājums – svēršanas būrim abi vārti ir verami, iebūvēta automātiska dzīvnieku svēršanas iekārta. Svari ir pilnībā putekļu droši un ūdensizturīgi, piemēroti lietošanai ārpus telpām, staļļos, fermās, kūtīs un mitrās vietās. Nozīme dzīvniekiem – nodrošina labvēlīgus apstākļus, saņemot apkopi vai ārstēšanas procedūras.	Mazgā ar augstspiediena ūdens strūklu un dezinfekcijas šķīdumu.
19. Elektriskā birste liellopiem http://www.agrozona.lv/en/component/content/article/126	Dzīvnieku grupa – liellopiem. Mērķis – nodrošināt liellopu labsajūtu, veselību un higiēnu. Tehnoloģiskais risinājums – uzstādāma govīm pieejamā vietā; piestiprināma pie sienas vai piekarināma pie griestiem. Birstei ir kustības sensors – sāk darboties, tiklīdz govs pieskaras birstei. Nozīme dzīvniekiem – nodrošina liellopu veselību un higiēnu, kā arī govju atpūtu un komfortu (veicina asinsriti, attīra no netīrumiem, kaitēkļiem un parazītiem, samazina niezi, nomierina, atslābina, palielina piena daudzumu u. c.).	Mazgā ar augstspiediena ūdens strūklu un dezinfekcijas šķīdumu.
20. Kūtsmēslu skrāpis	Dzīvnieku grupa – liellopiem. Mērķis – nodrošināt cietu pakaišu, kūtsmēslu un pusšķīdzmēslu savākšanu. Tehnoloģiskais risinājums – Kūtsmēslus savāc no 1,8 līdz 3,0 m platām mēslu ejām. Skrāpis ir pievienots vilces elementam (ķēdei vai trosei) un ar to pārvietojas pa mēslu eju.	Tīra ar speciāliem rokas instrumentiem vai ar mobilām palīgiekārtām, ar augstspiediena ūdens strūklu.

http://www.agriexpo.online/it/prod/dairypower-equipment-donovan-dairy-services-ltd/product-171456-9527.html	Nozīme dzīvniekiem – veicina veselīgas vides nodrošināšanu (tīrība nodrošina liellopu kāju veselību, samazina indīgo gāzu uzkrāšanos gaisā).	

3. uzdevums. Sakopt un sagatavot lopbarības glabātuvi – skābbarības tranšeju – lopbarības sagatavošanas periodam, ievērojot darba drošības prasības. Mutiski pamatot veiktās darbības.

(izpildes laiks 60 min.)

- 3.1. Izvēlēties un lietot piemērotu darba apģērbu un individuālos aizsardzības līdzekļus atbilstoši veicamajam darbam un mutiski pamatot to izvēli.
- 3.2. Izvēlēties inventāru un materiālus darbam un mutiski pamatot to izvēli.
- 3.3. Mutiski izskaidrot jēdzienu "skābbarība" un izskaidrot skābbarības tranšejas tīrības nozīmi skābbarības sagatavošanas tehnoloģiskajā procesā.
- 3.4. Tīrīt skābbarības tranšeju.
- 3.5. Dezinficēt skābbarības tranšeju.
- 3.6. Sakārtot darba inventāru.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
3.1. Darba apģērba un individuālo aizsardzības līdzekļu (IAL) izvēlēšanās, lietošana un izvēles mutiska pamatošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 24)	Pirms darba uzsākšanas pareizi izvēlas un lieto darba apģērbu un individuālos aizsardzības līdzekļus (IAL) – atbilstoši veicamajam darbam un laikapstākļiem: • aizsargtērpu (halātu, kombinezonu); • galvassegu (cepuri, lakatu); • darba cimdus (gumijas, auduma); • respiratoru; • slēgtus apavus ar neslīdošu zoli; • aizsargtērpu dezinfekcijas veikšanai. (par katru pareizi izvēlētu un lietotu IAL 2 punkti) Mutiski pamato apģērba un individuālo aizsardzības līdzekļu izvēli: • aizsargtērps (halāts, kombinezons) – pasargā no vides iedarbības, aizsardzība no putekļiem; • galvassega (cepure, lakats) – pasargā no vides iedarbības (putekļiem, klimatisko faktoru iedarbības atklātā laukā – temperatūras, saules, vēja); • darba cimdi (gumijas, auduma) – pasargā no vides iedarbības, mazina traumatisma risku uzkopšanas darbu laikā; • respirators – aizsardzība pret putekļiem; • slēgti apavi ar neslīdošu zoli – samazina traumatisma risku (paslīdēšanu, paklupšanu); • aizsargtērps dezinfekcijas veikšanai – pasargā no dezinfekcijas šķīduma ķīmiskās ietekmes. (par katru pareizu mutisku pamatojumu 2 punkti)	12
3.2. Darbam nepieciešamā	Izvēlas inventāru un materiālus darbam: • tīrīšanas birsti;	9

inventāra un materiālu izvēlēšanās un izvēles mutiska pamatošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 27)	• motorizētu slotu; • augstspiediena mazgātāju; • atkritumu tvertni; • spaini; • rokas miglotāju (10 L); • dzēstos kaļķus (Ca(OH)_2); • ūdeni; • svarus. (par katru pareizi izvēlētu inventāra un materiāla vienību 1 punkts)	
	Mutiski pamato inventāra un materiālu izvēli: • tīrīšanas birste – tranšijas sienu uzkopšanai (ēdiena palieku, zirnekļa tīklu u. c. notīrīšanai); • motorizēta slotas – grīdas seguma uzkopšanai; • augstspiediena mazgātājs – grīdas seguma uzkopšanai; • atkritumu tvertne – atkritumu savākšanai; • spainis – dezinfekcijas šķīduma sajaukšanai; • rokas miglotājs – dezinfekcijas šķīduma izkliešana; • dzēstie kaļķi (Ca(OH)_2) – lieto 5 % koncentrācijā, lai dezinficētu tranšijas sienas un grīdas segumu; • ūdens – šķīduma pagatavošanai; • svāri – vielas nosvēršanai. (par katru pareizu mutisku pamatojumu 2 punkti)	18
3.3. Jēdziena "skābbarība" mutiska izskaidrošana un skābbarības tranšijas tīrības nozīmes skābbarības sagatavošanas tehnoloģiskajā procesā izskaidrošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 17)	Izskaidro jēdzienu "skābbarība" (pēc būtības): • skaidrojumā izmanto norādi uz to, ka "skābbarība" ir lopbarība liellopiem; • skaidrojumā nosauc izejvielas (neapvītinātu zālaugu masu, kas ir sasmalcināta (ar daļiņu garumu 2–3 cm)); • skaidrojumā nosauc skābbarības gatavošanas apstākļus (sablīvēta, hermetizēta, bezskābekļa vide); • skaidrojumā nosauc skābbarības gatavošanas labvēlīgās baktērijas, kas iekonservē barību (pienskābās baktērijas). (par katru pareizu pamatojumu 2 punkti)	8
	Izskaidro skābbarības tranšijas tīrības nozīmi skābbarības sagatavošanas tehnoloģiskajā procesā (pēc būtības): • <u>attīra no barības atliekām, zemes, ūdens u. c.</u> – lai neizsauktu jaunās barības bojāšanos un barībā nenonāk priekšmeti, akmeņi vai smiltis; • <u>jānovērš bojājumi</u>, kuri var būt par iemeslu gaisa un ūdens piekļuvei, kas izsauc barības pelēšanu un pūšanu; • <u>jānovērš nevēlamo mikroorganismu (pelējuma sēņu, pūšanas baktēriju) attīstība</u>, jo tās var bojāt barību un samazināt barības vielu daudzumu. (par katru pareizu pamatojumu 3 punkti)	9
3.4. Skābbarības tranšijas tīrīšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)	Veic skābbarības tranšijas tīrīšanu: • lieto darba apģērbu un individuālos aizsardzības līdzekļus; • tīra tranšijas sienas; • uzkopj grīdas segumu ar birsti;	10

	• uzkopj grīdas segumu ar augstspiediena mazgātāju; • savāc atkritumus. <i>(par katru pareizu darbību 2 punkti)</i>	
3.5. Skābbarības tranšejas dezinficēšana. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)</i>	Veic skābbarības tranšejas dezinficēšanu (izmanto dzēsto kaļķu imitācijas šķīdumu): • lieto smidzināšanas apgērbu; • nosver dzēstos kaļķus ($\text{Ca}(\text{OH})_2$); • sagatavo dezinfekcijas šķīdumu (500 g uz 10 L ūdens); • uzpilda dezinfekcijas šķīdumu rokas smidzinātājā; • izklidē dezinfekcijas šķīdumu. <i>(par katru pareizu darbību 2 punkti)</i>	10
3.6. Darba inventāra sakārtošana. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 12)</i>	Sakārto darba inventāru: • iznes atkritumus; • nomazgā inventāru; • sakārto izmantoto inventāru un materiālus; • sakārto darba apgērbu (notīra, saloka un ieliek tam paredzētajā somā vai pakarina uz pakaramā); • ievēro higiēnas normas (nomazgā rokas); • ievēro darba drošības prasības (nekaitējot sev un citiem). <i>(par katru pareizi veiktu darbību 2 punkti)</i>	12
Kopā		100

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr. 8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Profesionālās kvalifikācijas
"Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā" (4. LKI),
"Lopkopības tehniķis ar specializāciju aītkopībā" (4. LKI)

Obligātā daļa (A daļa)
Modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku labturība"¹

Pārbaudījuma programma

Uz sākumu

Mērķis	Pārbaudīt un novērtēt izglītojamā sasniedzamo rezultātu apguvi atbilstoši modulī noteiktajam.	
Darba uzbūve	Uzdevumu skaits	5
	Uzdevumu veidi	Mutiskas atbildes, praktiskais darbs, situācijas analīze.
	Uzdevumu izpildes kopējais laiks minūtēs	220 min.
Uzdevumu apraksts	1. Mutiski nosaukt un raksturot liellopu, kazu un aītu novietņu žurnālos reģistrējamus notikumus. (izpildes laiks 60 min.) 2. Mutiski raksturot drošības pasākumus lauksaimniecības dzīvnieku tīrīšanas un kopšanas laikā. (izpildes laiks 60 min.) 3. Mutiski nosaukt un raksturot lauksaimniecības dzīvnieku stresu izraisošos faktorus un dzīvnieku traumu veidus. (izpildes laiks 30 min.) 4. Iztīrīt teļa sprostus. (izpildes laiks 40 min.) 5. Sagatavoties un mutiski novērtēt slaucamo govju labturības apstākļus piena lopkopības saimniecībā. (izpildes laiks 40 min.)	
Norises vieta un nepieciešamie materiālie līdzekļi	Pārbaudījuma norisei nepieciešams: telpa ar atsevišķu darba vietu katram izglītojamajam, dators ar interneta pieslēgumu, notikumu reģistrācijas žurnāls, piena lopkopības un teļu lopkopības saimniecība, sprostī, dezinfekcijas līdzekļi, salmi, siens, skrāpis, dakšas, ķerra, dzīvnieku ķermeņa tīrīšanas skrāpis, suka.	

¹ Attiecināms uz profesionālajām kvalifikācijām:

"Lopkopis" (3. LKI), "Lopkopības tehniķis" (4. LKI), "Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā" (4. LKI) un "Lopkopības tehniķis ar specializāciju aītkopībā" (4. LKI).

		Termometrs, mitruma mēritājs, luksmetrs, trokšņu monitoringa iekārta. Katram izglītojamajam nepieciešams: galds, krēsls, pildspalva, A4 lapas, darba apģērbs, darba apavi ar neslīdošu zoli, darba cimdi un individuālie aizsardzības līdzekļi, halāts, bahilas.								
Vērtēšanas kārtība		Pārbaudījuma uzdevumu izpildi vērtē pedagogs (-i). Tiek vērtēta katra uzdevuma izpilde. Maksimāli iegūstamais punktu skaits ir 253, kas atbilst 100 %. Pārbaudījums ir nokārtots, ja uzdevumu izpildes apjoms nav zemāks par 60 %. Pārbaudījuma vērtējums tiek izteikts ballēs atbilstoši vērtēšanas skalai:								
Iegūto punktu skaits	1–37	38–75	76–113	114–151	152–171	172–191	192–212	213–232	233–244	245–253
Uzdevumu izpildes apjoms (%)	1–14	15–29	30–44	45–59	60–67	68–75	76–83	84–91	92–96	97–100
Vērtējums ballēs	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Uzdevumi, to izpildes vērtēšanas kritēriji

1. uzdevums. Mutiski nosaukt un raksturot liellopu, kazu un aitu novietņu žurnālos reģistrējamus notikumus.

- 1.1. Nosaukt liellopu, kazu un aitu novietņu žurnālos reģistrējamus notikumus.
- 1.2. Aprakstīt zīdītājgovju lecināšanas un lecināšanas notikumu reģistrācijas procesus un termiņus.
- 1.3. Nosaukt lauksaimniecības dzīvnieku pārvietošanas veidus un aprīkojumu.
- 1.4. Raksturot lauksaimniecības dzīvnieku uzvedību grupēšanas un pārvietošanas laikā.
- 1.5. Nosaukt būtiskāko darba drošības pasākumu lauksaimniecības dzīvnieku grupas pārvietošanas laikā.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
1.1. Liellopu, kazu un aitu novietņu žurnālos reģistrējamo notikumu nosaukšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)	Nosauc reģistrējamus notikumus: • atnešanās; • apzīmēšana; • lecināšana; • kastrācija vai sterilizācija; • iziešana; • ienākšana; • izslēgšana; • neapzīmēta dzīvnieka izslēgšana; • pieteikums izvešanai; • izvešana uz citu valsti. (par katru pareizi nosauktu notikumu 1 punkts)	10

1.2. Zīdītājgovju lecināšanas un lecināšanas notikumu reģistrācijas procesa aprakstīšana un termiņu nosaukšana. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 17)</i>	Raksturo govju meklēšanās pazīmes un ilgumu: - govīm no dzimumorgāniem izdalās caurspīdīgas, dzidras gļotas; - govis stāv, ļauj (bullim) sev uzlēkt; - viegli uzspiežot uz muguras krustu daļā, govus izliec muguru un stāv ar nedaudz paceltu asti; - optimālā meklēšanās no 5 līdz 15 stundām (šajā periodā jāveic apsēklošana). <i>(par katru pareizi nosauktu notikumu 1 punkts)</i>	4
	Apraksta rīcību meklēšanās sākumā: - jāatzīmē pierakstos dzīvnieks, kurš meklējas; - jāpaziņo sēklotājam vai jālecina ar vaislas bulli, ja tāds ir saimniecībā. <i>(par katru pareizi nosauktu darbību 2 punkti)</i>	4
	Nosauc lecināšanas reģistrācijas termiņus: jāpaziņo septiņu dienu laikā elektroniski (ievada lecināšanas sākuma datumu) vai desmit dienu laikā, pa pastu sūtīt paziņojumu Lauksaimniecības datu centram (LDC).	3
	Apraksta lecināšanas reģistrācijas veidus: - jāatzīmē saimniecības žurnālā, kad vaislas bullis ielaists ganāmpulkā un kad pārvietots uz citu; - Elektronisko ziņojumu ievades sistēmā (EZIS, LDC) jāziņo par notikumu; - ja nav elektroniskās pieejas, jāaizpilda vietējā dokumentācija saimniecībā. <i>(par katru pareizi nosauktu reģistrācijas veidu 2 punkti)</i>	6
1.3. Lauksaimniecības dzīvnieku pārvietošanas veidu un aprīkojuma nosaukšana. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 9)</i>	Nosaukti lauksaimniecības dzīvnieku pārvietošanas veidi: - ganīšanai; - transportēšanai; - lecināšanai vai sēklošanai (nesankcionēta vairošanās). <i>(par katru pareizi nosauktu veidu 1 punkts)</i>	3
	Nosaukts lauksaimniecības dzīvnieku pārvietošanai izmantojamais aprīkojums: - cūkām – bremze; - govīm – bremze, lentes, apauši; - jaunlopiem – režģi; - zirgiem – apauši; - vistām – būri; - aitām – būri. <i>(par katru nosauktu veidu 1 punkts)</i>	6
1.4. Lauksaimniecības dzīvnieku uzvedības grupēšanas un pārvietošanas laikā raksturošana. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 17)</i>	Nosauktas lauksaimniecības dzīvnieku grupas atbilstoši MK noteikumiem: - slaucamas govys (ar ragiem un bez ragiem); - grūsnas teles; - teles, vecākas par vienu gadu; - jaunlopi no 0 līdz 6 mēnešiem; - jaunlopi (bullīši) no 6 līdz 12 mēnešiem; - jaunlopi (telītes) no 6 līdz 12 mēnešiem.	12

	(par katru nosauktu grupu 2 punkti)	
	Nosauktas lauksaimniecības dzīvnieku uztraukuma, stresa pazīmes pārvietošanas laikā: • skriešana; • lēkšana; • mešanās atpakaļ stāvvietā; • lēkšana uz citiem dzīvniekiem.	4
	(par katru nosauktu uzvedības īpašību 1 punkts)	
	Nosaukta grupēšanas nepieciešamība atbilstoši dzīvnieku izmantošanai un ēdināšanai (pēc būtības): katrai grupai ēdienu racionē, ir noteikts ēdināšanas biežums un lopu izmantošanas veids.	1
1.5. Darba drošības ievērošana pārvietošanas laikā. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 1)	Izskaidroti darba drošības pasākumi pārvietošanas laikā (pēc būtības): lauksaimniecības dzīvnieku grupa jādzen pa piltuvveida eju ar norobežojošām sienām, lai tie nevarētu pārlēkt pār sienām, iesprūst un savainoties.	1
Kopā		54

2. uzdevums. Mutiski raksturot drošības pasākumus, kas jāievēro lauksaimniecības dzīvnieku tīrīšanas un kopšanas laikā.

2.1. Nosaukt būtiskākos drošības pasākumus, kas jāievēro, strādājot ar lauksaimniecības dzīvniekiem.

2.2. Nosaukt lauksaimniecības dzīvnieku novietņu četras būtiskākās sakoptības pazīmes un divas pret netīrību jutīgākās lauksaimniecības dzīvnieku grupas, pamatojot izvēli.

2.3. Nosaukt lauksaimniecības dzīvnieku kopšanas metodes un instrumentus.

2.4. Nosaukt pakaišu veidus, kvalitatīvu pakaišu nozīmīgākās īpašības un funkcijas un divus paņēmienus, kā uzlabot pakaišu higiēniskās īpašības.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķirjamie punkti
2.1. Nosaukt būtiskākos drošības pasākumus, kas jāievēro, strādājot ar lauksaimniecības dzīvniekiem. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 6)	Nosaukt būtiskākos drošības pasākumus, kas jāievēro lopkopības darbiniekam. (par katru pareizu atbildi 2 punkti) <u>Darbinieka uzvedības noteikumi:</u> • ar lauksaimniecības dzīvniekiem var strādāt tikai darbinieki ar līdzsvarotu nervu sistēmu, lai neradītu dzīvniekiem stresu; • nedrīkst stāvēt tuvu dzīvnieku pakājkājām; • nedrīkst radīt dzīvniekam sāpes (dunkāt, spārdīt, spiest to īpaši jutīgās ķermeņa daļās, saspiest dzīvniekus ar mehāniskiem līdzekļiem, izmantot priekšmetus ar noasinātiem galiem).	6

2.2. Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu četru būtiskāko sakoptības pazīmju un divu pret netīrību jutīgāko lauksaimniecības dzīvnieku grupu nosaukšana un izvēles pamatošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 12)	Nosauktas lauksaimniecības dzīvnieku novietņu sakoptības būtiskākās pazīmes: • tīrība, kārtība; • sausas guļvietas; • telpas bez insektiem; • telpas bez grauzējiem. (par katru pareizu atbildi 2 punkti)	8
	Nosauktas lauksaimniecības dzīvnieku grupas: • jaunlopi (uzņēmīgi pret slimībām); • slaucamās govīs (var būt tesmeņa un kāju slimības). (par katru pareizu atbildi 2 punkti)	4
2.3. Lauksaimniecības dzīvnieku kopšanas metožu un instrumentu nosaukšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 6)	Nosauktas lauksaimniecības dzīvnieku kopšanas metodes: • mehāniskā; • ķīmiskā (mazgāšanas līdzeklis + ūdens). (par katru pareizu atbildi 1 punkts)	2
	Nosaukti dzīvnieku kopšanas instrumenti: • skrāpis; • birste (suka); • auduma materiāls; • dzīvnieku mehāniski rotējošās paštīrīšanās birstes. (par katru pareizu atbildi 1 punkts)	4
2.4. Pakaišu veidu, kvalitatīvu pakaišu nozīmīgāko īpašību, funkciju un divu paņēmieni, kā uzlabot pakaišu higiēniskās īpašības, nosaukšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 12)	Nosaukti pakaišu veidi: • kūdra; • smiltis; • zāģu skaidas; • salmi (smalcināti, nesmalcināti); • siens. (par katru pareizu atbildi 1 punkts)	5
	Nosauktas īpašības un funkcijas, kas jānodrošina pakaišiem: • laba uzsūkšanas spēja; • nekaitīgums veselībai; • jābūt mīksti, lai nebojātu dzīvniekiem kāju locītavas un netraumētu govīm tesmeni; • jākalpo par siltuma avotu sivēniem; • jākalpo par tīrības avotu dējējvistu ligzdām. (par katru pareizi nosauktu atbildi 1 punkts)	5
	Nosaukti divi paņēmieni, kā uzlabot pakaišu higiēniskās īpašības: • jaunlopiem, slaucamām govīm un vistām pakaišus sajauc ar dezinfekcijas pulverveida līdzekli ("Stalosānu"), lai nevairojas baktērijas; • klāj kūdras vai smilšu kārtu, uzklājot virsū salmu kārtu. (par katru pareizi nosauktu atbildi 1 punkts)	2
Kopā		36

3. uzdevums. Nosaukt un raksturot lauksaimniecības dzīvnieku stresu izraisošos faktorus un dzīvnieku traumu veidus.

- 3.1. Nosaukt lauksaimniecības dzīvnieku stresa pazīmes.
- 3.2. Nosaukt lauksaimniecības dzīvnieku stresu izraisošos faktorus.
- 3.3. Nosaukt lauksaimniecības dzīvnieku traumu veidus.
- 3.4. Aprakstīt stresa un traumatisma ietekmi uz veselību un produktivitāti.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķirjamie punkti
3.1. Lauksaimniecības dzīvnieku stresa pazīmju raksturošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 6)	Nosauktas lauksaimniecības dzīvnieku stresa pazīmes: • dzīvnieks var izdot neraksturīgas skaņas; • var veikt sugai neraksturīgas kustības; • dzīvnieks tramīgs, uztraukts; • apmatojums mitrs; • paātrināta sirdsdarbība; • acu zīlītes paplašinātas. (par katru pareizu atbildi 1 punkts)	6
3.2. Lauksaimniecības dzīvnieku stresu izraisošo faktoru nosaukšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 16)	Nosaukti lauksaimniecības dzīvnieku stresu izraisošie faktori: • svešu cilvēku un dzīvnieku klātbūtne; • dzīvnieku pārvietošana; • neraksturīgi turēšanas apstākļi; • krasas temperatūras maiņas; • strauji, dobji trokšņi; • ventilācijas trūkums; • mazas, šauras telpas; • kaitīgo vielu iedarbība uz dzīvnieku organismu (amonjaks). (par katru pareizu atbildi 2 punkti)	16
3.3. Lauksaimniecības dzīvnieku traumu veidu nosaukšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 9)	Nosaukti un raksturoti lauksaimniecības dzīvnieku traumu veidi: • mehāniskie (lūzumi, sasitumi, nobrāzumi); • ķīmiskie (apdegumi, elpošanas ceļu iekaisumi, nepareizs dezinfekcijas un medikamentu lietojums); • termiskie (krasas temperatūras maiņas, ziemā pie ilgstošas zemas temperatūras apsaldējas, vasarā karstā laikā novērojama saules iedarbība – saules dūriens, ķermeņa pārkaršana). (par katru pareizu atbildi 3 punkti)	9
3.4. Stresa un traumatisma ietekmes uz veselību un produktivitāti aprakstīšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 12)	Apraksta (pēc būtības) stresa un traumatisma ietekmi uz dzīvnieka veselību un produktivitāti: • stresa stāvoklī var iegūt traumu; • pavājinās dzīvnieku imunitāte; • rodas reproduktīvās sistēmas slimības; • rodas gremošanas orgānu saslimšana; • ilgstošs stress var izsaukt govīm mastītu; • samazinās lauksaimniecības dzīvnieku produktivitāte (piena izslaukums, diennakts dzīvmasas pieaugums, kvalitatīvs vilnas iznākums). (par katru pareizu atbildi 2 punkti)	12
Kopā		43

4. uzdevums. Iztīrīt viena teļa sprostu, ievērojot darba drošības un biodrošības noteikumus.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
Teļa sprostā iztīrīšana, ievērojot darba drošības un biodrošības noteikumus. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 32)</i>	Lieto konkrētās novietnes darba apģērbu.	3
	Lieto darba apavus ar neslīdošu zoli.	1
	Darba apavi tīri, bez mēsliem.	1
	Darba apavi viegli kopjami un dezinficējami.	1
	Izvēlas un lieto darba aprīkojumu (dakšas, skrāpi, ķerru) ar ne bojātiem rokturiem, lai nesavainotu rokas.	1
	Uzvilkti darba cimdi.	1
	Teļš pārvietots citā sprostā, ievērojot drošības noteikumus un saudzīgu izturēšanos pret dzīvnieku.	2
	Būris iztīrīts: bez salmiem, barības paliekām un mēsliem.	3
	Ieklāti tīri salmi.	1
	Uz salmiem uzbērts dezinfekcijas līdzeklis ("Stalosāns").	3
	Pārbaudīta dzeramā trauka tīrība (nav pakaišu, mēslu, nav glums).	3
	Pārbaudīta barības galda tīrība (nav barības atlieku).	1
	Iztīrīts dzeramais trauks un barības galds.	2
	Nomainīts ūdens, ielikts siens.	2
	Lieto skrāpi un suku teļa apmatojuma tīrīšanai.	2
	Teļa ķermeņa apmatojums notīrīts: nav salipsis, ir gluds, tīrs.	1
	Teļš pārvietots atpakaļ sprostā, ievērojot drošības noteikumus un saudzīgu izturēšanos pret dzīvnieku.	1
	Cieši aizvērtas sprostas durvis.	1
	Novietots pie ieejas teļu novietnē dezopaklājs ar dezinfekcijas līdzekli.	1
	Dezinficēti darba apavi.	1
Kopā		32

5. uzdevums. Sagatavoties un mutiski novērtēt slaucamo govju labturības apstākļus piena lopkopības saimniecībā, izmantojot piemērotas mērierīces.

- 5.1. Novērtēt kopšanas apstākļu atbilstību kopšanas tehnoloģiskajām prasībām novietnē.
- 5.2. Novērtēt turēšanas apstākļu atbilstību sanitāri higiēniskajām prasībām novietnē.
- 5.3. Novērtēt slaucamo govju uzvedību un veselības stāvokli.
- 5.4. Nosaukt konstatēto neatbilstību novēršanas pasākumus.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
5.1. Slaucamo govju kopšanas apstākļu atbilstības kopšanas tehnoloģiskajām prasībām novietnē novērtēšana. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)</i>	Temperatūra novietnē noteikta atbilstoši faktiskajai, izmantojot termometru.	2
	Novērtēta temperatūra atbilstoši kopšanas tehnoloģiskajām prasībām (optimāla, pieļaujama vai nepieļaujama).	1
	Gaisa plūsma noteikta atbilstoši faktiskajai, izmantojot anemometru (vai pēc sajūtām).	1
	Novērtēta gaisa plūsma atbilstoši kopšanas tehnoloģiskajām prasībām (optimāla; nepieļaujama: kondensāts vai caurvējš).	1
	Gaisa mitrums noteikts atbilstoši faktiskajam, izmantojot gaisa mitruma mērītāju.	1
	Novērtēts gaisa mitruma daudzums atbilstoši kopšanas tehnoloģiskajām prasībām (optimāls, nepieļaujams).	1
	Trokšņu līmenis novietnē noteikts atbilstoši faktiskajam, izmantojot trokšņu līmeņa mērītāju.	1
	Novērtēts trokšņu līmenis atbilstoši kopšanas tehnoloģiskajām prasībām (optimāls, nepieļaujams).	1
	Noteikts piesārņojums novietnē atbilstoši faktiskajam, vizuāli novērtējot virsmu (logu, sienu, grīdu, griestu, aizgaldu, iekārtu) tīrību.	1
5.2. Slaucamo govju turēšanas apstākļu atbilstības sanitāri higiēniskajām prasībām novietnē novērtēšana. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 20)</i>	Vizuāli noteikts gulvietas lielums atbilstoši sanitāri higiēniskajām prasībām slaucamo govju novietnē (var brīvi piecelties, pietiek vietas gulot, stāvēt kājās).	4
	Noteikta pastaigu laukuma esamība pie novietnes un tās lieluma atbilstība sanitāri higiēniskajām prasībām.	5
	Novērtēts atnešanās bokss atbilstoši sanitāri higiēniskajām prasībām slaucamo govju novietnē (norobežots, ar cietu pamatni, noklāts ar salmiem).	7
	Noteikta barības galda tīrība atbilstoši sanitāri higiēniskajām prasībām slaucamo govju novietnē.	3
	Novērtētas slaucamo govju piekļuves iespējas pie barības galda.	1
5.3. Slaucamo govju uzvedības un veselības stāvokļa novērtēšana. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 15)</i>	Novērtēts slaucamo govju uzvedības stāvoklis atbilstoši faktiskajam (uzbudināts, nomākts, normāls, ķermeņa poza).	6
	<i>Novērtēts slaucamo govju veselības stāvoklis atbilstoši faktiskajam:</i>	
	• apmatojuma spīdums, gludums, mitrums;	3
	• govus mutes gļotādas nokrāsa;	3
	• ar termometru, rektāli vai caur muti izmērot govus temperatūru.	3
5.4. Konstatēto neatbilstību novēršanas pasākumu uzrakstīšana. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 5)</i>	Nosaukti slaucamo govju kopšanas apstākļu neatbilstības novēršanas pasākumi (pēc būtības).	2
	Nosaukti slaucamo govju turēšanas apstākļu neatbilstības novēršanas pasākumi (pēc būtības).	2
	Nosaukti slaucamo govju uzvedības un veselības apstākļu neatbilstības novēršanas pasākumi (pēc būtības).	1
Kopā		50

Pareizās atbildes

Labturības apstākļi piena govju novietnē

Novietnes mikroklimats	
Gaisa temperatūra	Optimāla: no -10 līdz +22 °C.
Gaisa plūsma	Optimālais gaisa plūsmas ātrums novietnē: 2–5 m/s.
Relatīvais gaisa mitrums	Pieļaujamais relatīvais gaisa mitrums: 40–70 %.
Trokšņu līmenis	Pieļaujamais: 50–70 dB.
Piesārņojums novietnē	Virsmām jābūt tīrām, bez putekļiem, mēsliem; griestiem jābūt bez zirnekļu tīmekļiem.
Turēšanas apstākļi novietnē	
Guļvietas lielums	Govs var brīvi piecelties, pietiek vietas guļot, stāvēt kājās.
Pastaigu laukums	Lielums: 1 govij 2,3–4,6 m ² .
Atnešanās bokss	Norobežots ar tīriem, sausiem salmu pakaišiem.
Barības galds	Tīrs, bez barības atliekām. Govs var brīvi piekļūt, katrai govij paredzēta 80 cm plata vieta.
Dzīvnieku uzvedība	
Dzīvnieka galvas pozīcija, ķermeņa kustības, acu skatiens, reakcija, stāja liecina par: • uzbudinātību; • nomāktību; • normālu stāvokli.	
Ķermeņa poza: • sugai raksturīga – veselīguma pazīme; • neraksturīga poza – veselības problēmas, stress vai neatbilstoši labturības apstākļi.	
Dzīvnieku veselība	
Apmatojums: spīdīgs, gluds, sauss. Ģlotāda: bālgani sāta. Temperatūra: 38,5–39,0 °C.	

Neatbilstību novēršanas pasākumi

Labturības neatbilstība novietnē	Iespējamie neatbilstības novēršanas pasākumi
Nepieļaujama temperatūra: zem -15 °C un virs +25 °C.	Zem -15 °C: jāizbaro vairāk enerģijas saturoša barība, jādod dzert siltu ūdeni (no +12 līdz +16 °C), jāsamazina gaisa apmaiņa novietnē, jānodrošina sausa guļvieta. Virs +25 °C: sākas karstuma stress, samazinās barības uzņemšanas spējas, krīt produktivitāte, iespējami aborti agrīnajā grūsnības periodā. Jānodrošina papildu vēdināšana vai jāierīko mākslīgā ventilācija.
Gaisa kondensāts: gaisa apmaiņa kūti faktiski nenotiek.	Lai dzīvnieku novietnē neveidotos kondensāts, jāievēro gaisa apmaiņas apjoms stundas laikā. Dabīgā ventilācija: pilnībā jāatver jumta kores atveres un 75 % sānu atveru (logu). Vai jāierīko mākslīgā ventilācija.
Caurvējš: gaisa kustības ātrums pārsniedz optimālos datus.	Lai dzīvnieku novietnē neveidotos caurvējš, jāievēro gaisa apmaiņas apjoms stundas laikā. Pilnībā jāatver jumta kores atveres un 75 % sānu atveru (logu).
Nepieļaujams gaisa relatīvais mitrums: zem 40 % un virs 72 %.	Zem 40 %: rodas ģlotādas sausums. 72–79 %: dzīvniekiem novēro nelielu stresu. 80–89 %: novēro karstuma stresa pazīmes; samazināts barības patēriņš, diennakts izslaukums; novājēšana, vielmāiņas slimības. 90–98 %: novēro smagu depresiju, karstuma stress ar pārkaršanas pazīmēm.
Nepieļaujams trokšņu līmenis	Virs 70 dB: trokšņi rada stresu, samazinās produktivitāte.

Nepieļaujams gaisa piesārņojums	Vēdina telpas. Regulāra telpu uzkopšana, tīrīšana. Sienu mitrināšana.
Neatbilstošs guļvietas lielums	Nevar brīvi piecelties: nav izklupiena zonas; jāpārveido govs guļvieta, stāvvietas atbilstoši dzīvnieka lielumam. Guļvieta par īsu: govs traumē pakāpkāju lecamās locītavas, rodas iekaisumi, samazinās izslaukums. Guļvieta par garu: piemēsl, rodas tesmeņa iekaisumi; jāpārveido govs guļvieta, stāvvietas atbilstoši dzīvnieka izmēriem.
Neatbilstošs pastaigu laukuma lielums	Palielināts lopu blīvums rada stresu, produktivitātes kritumu un tesmeņa savainojumus.
Neatbilstošs atnešanās bokss	Nav norobežots: savaino dzemdētāju vai teļu. Nav izklāts ar salmiem: neuzsūc mitrumu, rodas iekaisumi teļam un tesmeņa iekaisums govij.
Neatbilstošs barības galds	Netīrs: dzīvnieks var uzņemt nekvalitatīvu barību; jātīra regulāri, vismaz reizi dienā. Nav pietiekami liels: rada dzīvniekam stresu, nepietiekami uzņem barību, samazinās produktivitāte.
Dzīvnieka uzvedība	Uzbudināts stāvoklis: jāievēro visas labturības prasības, jānovērš neatbilstības. Nomākts stāvoklis: jāievēro visas labturības prasības, jānovērš neatbilstības; jāsauc veterinārārsts. Sugai neraksturīga ķermeņa poza: jāievēro visas labturības prasības; jāsauc veterinārārsts.
Dzīvnieka veselība	Nespodrs apmatojums: jāuzlabo turēšanas un ēdināšanas prasības. Mitrs apmatojums: jāuzlabo ventilācija, jānormalizē temperatūra novietnē. Negluds: jāuzlabo turēšanas un ēdināšanas prasības. Slimības gadījumā jāsauc veterinārārsts. Zilgana gļotāda: jāsauc veterinārārsts. Bāla gļotāda: jāsauc veterinārārsts. Ķermeņa temperatūra zem +38,5 °C: jāsauc veterinārārsts. Ķermeņa temperatūra virs +39,0 °C: jāsauc veterinārārsts.

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr. 8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Profesionālās kvalifikācijas
"Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā" (4. LKI),
"Lopkopības tehniķis ar specializāciju aitkopībā" (4. LKI)

Obligātās izvēles daļa (B daļa)
Modulis "Mehanizēto darbu veikšana"¹

Uz sākumu

Pārbaudījuma programma

Mērķis	Pārbaudīt un novērtēt izglītojamā sasniegamo rezultātu apguvi atbilstoši modulī noteiktajam.	
Darba uzbūve	Uzdevumu skaits	4
	Uzdevumu veidi	Terminu skaidrošana, krustvārdu mīkla, praktiskais darbs.
	Uzdevumu izpildes kopējais laiks minūtēs	240 min.
Uzdevumu apraksts	1. Rakstiski izpildīt zināšanu pārbaudes uzdevumus. (izpildes laiks 45 min.) 1.1. Uzrakstīt spēkratu un lopkopībā izmantojamās lauksaimniecības tehnikas desmit veidus un to lietošanas mērķus. 1.2. Nosaukt galvenās lauksaimniecības traktoru sastāvdaļas un sistēmas, aizpildot krustvārdu mīklu. 1.3. Uzrakstīt piecus elektrisko, rotējošo un mehānisko darba instrumentu veidus un to lietošanas mērķus. 2. Rakstiski izpildīt zināšanu pārbaudes uzdevumus. (izpildes laiks 45 min.) 2.1. Uzskaitīt desmit galvenos lopkopības tehnikas ekspluatācijas noteikumus un tehniskajās apkopēs veicamos darbus. 2.2. Uzskaitīt desmit galvenos darba drošības noteikumus, strādājot ar lopkopības tehniku, un desmit galvenos darba drošības noteikumus, veicot to tehnisko apkopi, kā arī izmantojot elektriskos, rotējošos un mehāniskos darba instrumentus. 3. Pārbaudīt traktora tehnisko stāvokli (ja nepieciešams, regulēt un papildināt ekspluatācijas šķidrumus) un veikt tehniskās apkopes darbu – eļļas nomaiņu motorā. (izpildes laiks 60 min) 4. Sagatavot darbam vienu izlozes kārtībā noteiktu lopkopības tehniku	

¹ Attiecināms uz profesionālajām kvalifikācijām:

"Lopkopis" (3. LKI), "Lopkopības tehniķis" (4. LKI), "Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā" (4. LKI) un "Lopkopības tehniķis ar specializāciju aitkopībā" (4. LKI).

		un izpildīt tai paredzēto darbu. <i>(izpildes laiks 90 min.)</i> 4.1. Pārbaudīt lopkopības tehnikas tehnisko stāvokli. 4.2. Pievienot tehniku traktoram. 4.3. Sagatavot un noregulēt tehniku atbilstoši izlozētajam lopkopības darbam. 4.4. Izpildīt teknikai paredzēto lopkopības darbu.								
Norises vieta un nepieciešamie materiālie līdzekļi		Pārbaudījuma norisei nepieciešams: telpa ar atsevišķu darba vietu katram izglītojamajam, traktortehnika (traktors tehnikas pievienošanai un traktors ar frontālo iekrāvēju un satvērējdaļām) un lopkopības tehnika, tehnikas ekspluatācijas materiāli (dzeses šķidrums, motoreļļa, transmisiju eļļa, plastiskās smērvielas), traktora un lopkopības tehnikas ražotāju ekspluatācijas instrukcijas. Katram izglītojamajam nepieciešams: galds, krēsls, pildspalva, A4 lapas, individuālie aizsardzības līdzekļi (galvassega, darba cimdi, acenes, darba apģērbs, darba apavi), atslēgas un rokas elektriskie un rotējošie instrumenti.								
Vērtēšanas kārtība		Pārbaudījuma uzdevumu izpildi vērtē pedagogs (-i). Tiek vērtēta katra uzdevuma izpilde. Maksimāli iegūstamais punktu skaits ir 300, kas atbilst 100 %. Pārbaudījums ir nokārtots, ja uzdevumu izpildes apjoms nav zemāks par 60 %. Pārbaudījuma vērtējums tiek izteikts ballēs atbilstoši vērtēšanas skalai:								
Iegūto punktu skaits	1–44	45–89	90–134	135–179	180–203	204–227	228–251	252–275	276–290	291–300
Uzdevumu izpildes apjoms (%)	1–14	15–29	30–44	45–59	60–67	68–75	76–83	84–91	92–96	97–100
Vērtējums ballēs	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Uzdevumi, to izpildes vērtēšanas kritēriji

1. uzdevums. Rakstiski izpildīt zināšanu pārbaudes uzdevumus.

(izpildes laiks 45 min.)

1.1. Uzrakstīt spēkratu un lopkopībā izmantojamās lauksaimniecības tehnikas desmit veidus un to lietošanas mērķus.

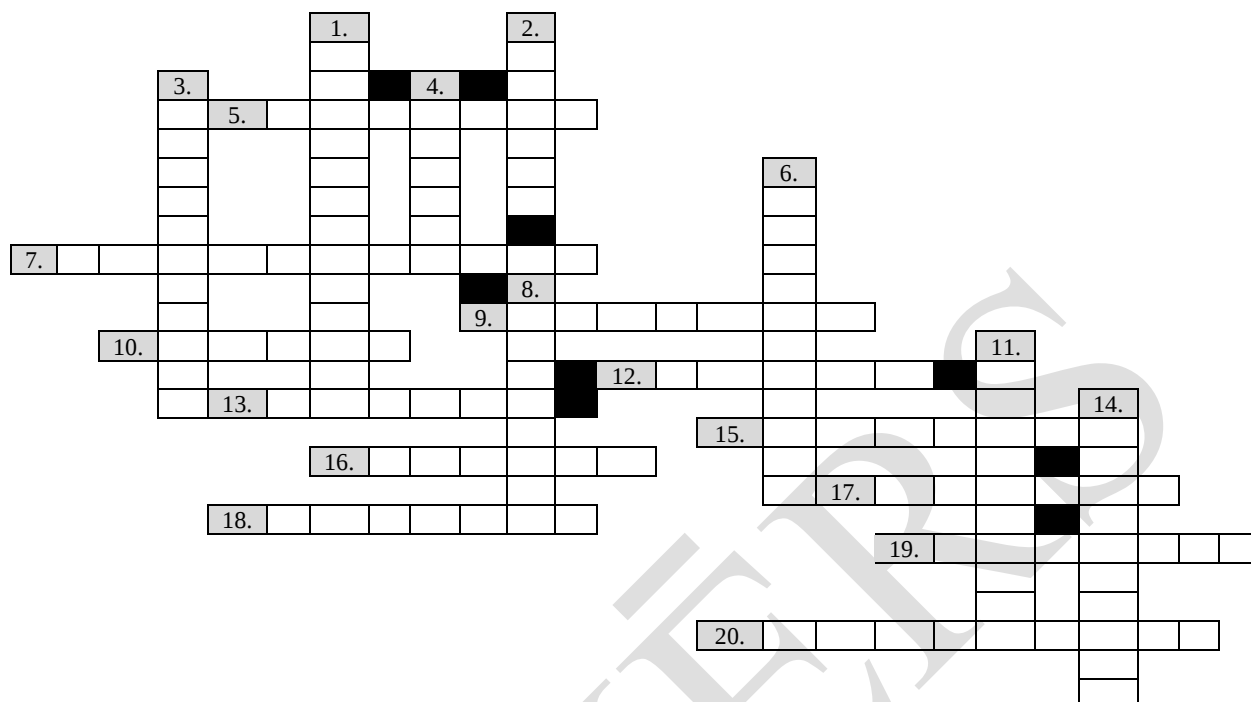

1.2. Nosaukt galvenās lauksaimniecības traktoru sastāvdaļas un sistēmas, aizpildot krustvārdu mīklu.

Traktoru sastāvdaļu un sistēmu nosaukumi

Horizontāli

5. Mehānisms (dsk.), kas nodrošina traktora kustības ātruma samazināšanu vai pilnīgu apturēšanu. 7. Mehānisms, kas nodrošina griezes momenta pārvadīšanu no motora uz dzenošajiem riteņiem un traktora kustības nodrošināšanu. 9. Traktora vadīšanu (gan pagriezienos, gan taisnvirzienā) un kustības ātruma samazināšanu vai pilnīgu apturēšanu un noturēšanu uz vietas nodrošina ... sistēma. 10. Mehānisms, kas nodrošina traktora vadīšanu (gan pagriezienos, gan taisnvirzienā). 12. Dzenošais mehānisms, kas sastāv no galvenā pārvada un diferenciāļa un nodrošina griezes momenta palielināšanu un virziena maiņu, kā arī ļauj dzenošajiem riteņiem pagriezienos vai uz nelīdzena ceļa griezties ar dažādiem ātrumiem. 13. Traktora saskari ar ceļa virsmu nodrošina ... iekārta. 15. Mehānisms, kas nodrošina griezes momenta pārvadīšanu uz priekšējo tiltu vai piekabināto lopkopības mašīnu. 16. Mehānisms, kas nodrošina griezes momenta īslaicīgu atslēgšanu. 17. Traktora daļa, kura paredzēta traktora vadītāja aizsardzībai no ārējo faktoru iedarbības un kurā ir izvietotas vadības ierīces, elektroiekārtu un hidraulikas mehānismu ieslēgšanas aprīkojums. 18. Lauksaimniecības mašīnu pievienošanu traktoram un to darbināšanu nodrošina ... sistēma. 19. Detaļa, ar kuru tiek darbinātas bremzes un sajūgs. 20. Dzenošajā tiltā atrodas ... pārvads.

Vertikāli

1. Reduktors, kurā, kombinējot zobratu slēgumus, iespējams mainīt griezes momenta lielumu un virzienu. 2. Motoram neļauj pārkarst ... sistēma. 3. Kā sauc bremžu sistēmu, kurā izmanto saspieztu gaisu? 4. Mehānisms, kas rada enerģiju (jaudu, griezes momentu) traktora kustības nodrošināšanai un piekabināto vai uzkarināto lauksaimniecības mašīnu darbināšanai. 6. Ar ... sistēmu tiek darbināta traktora uzkarē un piekabinātie agregāti. 8. Traktora ārējā daļa, kas paredzēta traktora vadītāja aizsardzībai no ārējo faktoru iedarbības, satur un nosedz citas traktora daļas. 11. Mehānisms, kas nodrošina traktora noturēšanu uz vietas. 14. Mehānisms, kas nodrošina griezes momenta palielināšanu tieši pie dzenošajiem riteņiem.

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
1.1. Desmit spēkratu un lopkopībā izmantojamās lauksaimniecības tehnikas veidu un to lietošanas mērķu nosaukšana. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 20)</i>	Nosaukti spēkratu un lopkopībā izmantojamās lauksaimniecības tehnikas veidi. <i>(par katru pareizi nosauktu veidu 1 punkts)</i>	10
	Raksturoti spēkratu un lauksaimniecības tehnikas lietošanas mērķi (pēc būtības). <i>(par katru pareizi raksturotu lietošanas mērķi 1 punkts)</i>	10
1.2. Galveno lauksaimniecības traktoru sastāvdaļu un sistēmu nosaukšana un krustvārdu mīklas aizpildīšana. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 20)</i>	Nosauktas galvenās lauksaimniecības traktoru sastāvdaļas un sistēmas un aizpildīta krustvārdu mīkla. <i>(par katru pareizi nosauktu sastāvdaļu vai sistēmu 1 punkts)</i>	20
1.3. Piecu elektrisko, rotējošo un mehānisko darba instrumentu veidu un to lietošanas mērķu uzrakstīšana. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)</i>	Uzskaitīti elektrisko, rotējošo un mehānisko darba instrumentu veidi. <i>(par katru pareizi nosauktu veidu 1 punkts)</i>	5
	Raksturotas izmantošanas iespējas pēc būtības. <i>(par katru pareizi raksturotu izmantošanas iespēju 1 punkts)</i>	5
Kopā		50

2.1. Uzskaitīt desmit galvenos lopkopības tehnikas ekspluatācijas noteikumus un desmit tehniskajās apkopēs veicamos darbus.

[illegible]

2.2. Uzskaitīt desmit galvenos darba drošības noteikumus, strādājot ar lopkopības tehniku, un desmit galvenos darba drošības noteikumus, veicot to tehnisko apkopi, kā arī izmantojot elektriskos, rotējošos un mehāniskos darba instrumentus.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
2.1. Desmit galveno lopkopības tehnikas ekspluatācijas noteikumu un tehniskajās apkopēs veicamo darbu uzskaitīšana. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 20)</i>	Uzskaitīti galvenie lopkopības tehnikas ekspluatācijas noteikumi. <i>(par katru pareizi uzrakstītu noteikumu 1 punkts)</i>	10
	Uzskaitīti galvenie tehniskajās apkopēs veicamie darbi. <i>(par katru uzrakstītu darbu 1 punkts)</i>	10
2.2. Desmit galveno darba drošības noteikumu, strādājot ar lopkopības tehniku un veicot to tehnisko apkopi, kā arī izmantojot elektriskos, rotējošos un mehāniskos darba instrumentus, uzskaitīšana. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 20)</i>	Uzskaitīti galvenie darba drošības noteikumi, strādājot ar lopkopības tehniku. <i>(par katru pareizi uzrakstītu noteikumu 1 punkts)</i>	10
	Uzskaitīti galvenie darba drošības noteikumi, veicot tehnisko apkopi, kā arī izmantojot elektriskos, rotējošos un mehāniskos darba instrumentus. <i>(par katru pareizi uzrakstītu noteikumu 1 punkts)</i>	10
Kopā		40

3. uzdevums. Pārbaudīt traktora tehnisko stāvokli (ja nepieciešams, regulēt un papildināt ekspluatācijas šķidrumus) un veikt tehniskās apkopes darbu – eļļas nomaiņu motorā. (izpildes laiks 60 min.)

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķirjamie punkti
3.1. Traktora tehniskā stāvokļa pārbaudīšana (ja nepieciešams, regulēšana un ekspluatācijas šķidrumu papildināšana). <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 50)</i>	Tehnisko stāvokli pārbauda atbilstoši norādēm traktora ražotāja ekspluatācijas instrukcijā.	10
	Pārbauda dzesēšanas sistēmu (dzesēšanas šķidruma līmeni un noplūdes).	5
	Pareizi novērtē dzesēšanas sistēmas tehnisko stāvokli; ja nepieciešams, papildina dzesēšanas šķidrumu.	5
	Pārbauda eļļošanas sistēmu (eļļas līmeni motorā).	5
	Pareizi novērtē eļļošanas sistēmas tehnisko stāvokli; ja nepieciešams, papildina eļļu.	5
	Pārbauda apgaismes un signalizācijas iekārtu darbību.	5
	Pareizi novērtē apgaismes un signalizācijas iekārtas darbību; ja nepieciešams, regulē.	5
	Pārbauda gaitas iekārtu (spiedienu pneimatiskajā apriepojumā).	5
	Pareizi novērtē gaitas iekārtas tehnisko stāvokli; ja nepieciešams, piesūknē gaisu līdz vajadzīgajam spiedienam.	5
3.2. Traktora tehnisko apkopi darbu – eļļas nomaiņas motorā – veikšana. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 50)</i>	Izvēlas eļļas marķu atbilstoši norādēm traktora ražotāja ekspluatācijas instrukcijā.	5
	Izvēlas eļļas daudzumu atbilstoši norādēm traktora ražotāja ekspluatācijas instrukcijā.	5
	Nolej un savāc traukā nolietoto eļļu.	5
	Noņem nolietoto eļļas filtru un izmet speciālā bīstamo atkritumu konteinerā.	2
	Jauno eļļas filtru piepilda ar eļļu un ieeļļo blīvģredzenu.	5
	Pieskrūvē jauno filtru un pievelk, neizmantojot atslēģu.	3
	Uzpilda jauno eļļu.	5
	Pārbauda uzpildītās eļļas līmeni; ja nepieciešams, to papildina.	5
	Pārbauda, vai nav eļļas noplūdes, un, ja ir, tās novērš.	5
	Tehniskās apkopes laikā izmanto individuālos aizsardzības līdzekļus (darba apģērbu, galvassegu un darba cimdus).	5
	Tehniskās apkopes laikā ievēro darba drošības noteikumus atbilstoši parakstītajai darba drošības instrukcijai.	5
	Kopā	100

4. uzdevums. Sagatavot darbam vienu izlozes kārtībā noteiktu lopkopības tehniku un izpildīt tai paredzēto darbu.

(izpildes laiks 90 min.)

- 4.1. Pārbaudīt lopkopības tehnikas tehnisko stāvokli.
- 4.2. Pievienot tehniku traktoram.
- 4.3. Sagatavot un noregulēt tehniku atbilstoši izlozētajam lopkopības darbam.
- 4.4. Izpildīt teknikai paredzēto lopkopības darbu.

Izlozējamie darbi un tehnika

Veicamais lopkopības darbs	Tehnikas nosaukums
Lopbarības sagatavošana un izdale	Piekabināms lopbarības maisītājs izdalītājs
	Uzkarināms lopbarības maisītājs izdalītājs
Kūtsmēslu izvākšana	Uzkarināms salmu rituļu smalcinātājs izklieģētājs
	Uzkarināma kūtsmēslu izvākšanas lāpsta vai slīdkauss

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
4.1. Lopkopības tehnikas tehniskā stāvokļa pārbaudīšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)	Pārbauda visus tehnikas mezglus un detaļas.	5
	Pareizi novērtē tehnikas un tās mezglu tehnisko stāvokli.	5
4.2. Tehnikas pievienošana traktoram. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 20)	Traktora uzkares sistēmu sagatavo pievienošanai – nostāda stieņus, atsaites vai jūgkāsi pievienošanai.	3
	Lopkopības tehniku pievieno traktoram.	2
	Nodrošina uzkares sistēmu pret atvienošanos.	2
	Noregulē stieņu platumu un atsaišu garumus.	3
	Pievienošanas laikā izmanto individuālos aizsardzības līdzekļus (darba apģērbu, galvassegu un darba cimdus).	5
	Pievienošanas laikā ievēro darba drošības noteikumus atbilstoši parakstītajai instrukcijai.	5
4.3. Tehnikas sagatavošana un noregulēšana atbilstoši izlozētajam darbam. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 35)	Iepazīstas ar lopkopības tehnikas ražotāja izstrādāto ekspluatācijas instrukciju.	5
	Izvēlas regulēšanai un tehniskās apkopes darbiem nepieciešamos instrumentus un mērierīces.	5
	Veic tehnikas ikdienas tehnisko apkopi: pārbauda skrūvju savienojumu stiprību, eļļas līmeni reduktoros, siksnu un ķēžu pārvažu spriegojumu, drošības un signalizācijas sistēmu stāvokli.	5
	Noregulē (iestata) izdales normu vai drošības sajūgu, vai lāpstas, kausa slīpumu.	10
	Tehnikas regulēšanas laikā izmanto individuālos aizsardzības līdzekļus (darba apģērbu, galvassegu un darba cimdus).	5
	Tehnikas regulēšanas laikā ievēro darba drošības noteikumus atbilstoši parakstītajai darba drošības instrukcijai.	5

4.4. Tehnikai paredzētā lopkopības darba izpildīšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 45)	<i>Lopbarības sagatavošana un izdale, salmu kaisīšana</i>	
	Traktora trokšņu slāpētājam uzlikts dzirksteļu uzķērējs.	5
	Lopbarības izdalītājs vai salmu smalcinātājs piebraukts pie barības vai salmiem, lai varētu veikt iekraušanu.	5
	Iekrauts nepieciešamais visu veidu barības daudzums atbilstoši devai vai salmu daudzums.	10
	Lopbarība vai salmi sasmalcināti un samaisīti vajadzīgajā pakāpē.	5
	Lopbarība izdalīta uz barības galda visā garumā un vajadzīgajā daudzumā vai salmi vienmērīgi izkaisīti visā platībā.	10
	Lopkopības tehnika iztīrīta no barības vai salmu paliekām.	10
	<i>Kūtsmēslu izvākšana</i>	
	Traktora trokšņu slāpētājam uzlikts dzirksteļu uzķērējs.	5
	Mēslu eja atbrīvota no dzīvniekiem.	5
	Kūtsmēsli izvākti visā mēslu ejas platībā.	20
	Kūtsmēsli nogādāti uz mēslu krātuvi, nepiesārņojot vidi.	5
	Lopkopības tehnika iztīrīta (nomazgāta).	10
	Kopā	110

Pareizās atbildes

1. uzdevums

1.1. Nosaukt desmit spēkratu un lopkopībā izmantojamās lauksaimniecības tehnikas veidus un raksturot to lietošanas mērķi.

Iespējamās atbildes

Traktors ar pneimatisko apriepojumu (riteņtraktors) – tiek izmantots lopkopības darbos ar uzkarināmām vai piekabināmām lopkopības darbos izmantojamām lauksaimniecības mašīnām, kā arī lopbarības un lopu transporta darbos; ja ir aprīkots ar frontālo iekrāvēju, tiek izmantots arī lopbarības un pakaišu kraušanas darbos.

Automobilis – lopkopības produkcijas, lopbarības un lopu transporta darbos.

Ventilators – mikroklimata nodrošināšanai (gaisa apmaiņai) dzīvnieku mītnēs.

Lopbarības mazgātājs – sakņaugu mazgāšanai pirms smalcināšanas vai termiskās apstrādes.

Lopbarības smalcinātājs – lopbarības (sakņaugu, graudu, rupjās lopbarības) smalcināšanai.

Lopbarības maisītājs – dažādu lopbarības veidu sajaukšanai jeb maisīšanai.

Piekabināms lopbarības maisītājs izdalītājs – lopbarības maisīšanai, nogādāšanai un izdalei uz barības galda.

Uzkarināms lopbarības maisītājs izdalītājs – lopbarības maisīšanai, nogādāšanai un izdalei uz barības galda.

Lopbarības izdales pašgājējmašīna – lopbarības iekraušanai, maisīšanai, nogādāšanai un izdalei uz barības galda.

Lopbarības izdales robots – automātiskai lopbarības samaisīšanai, nogādāšanai līdz barības galdam un izdalei atbilstoši ievadītajai programmai.

Lopbarības piestūmēji, pieslaucītāji – lopbarības piestumšanai vai pieslaucīšanai uz barības galda.

Kombinētās spēkbarības izdales stends – datorizētai spēkbarības izdai govu fermās ar nepiesieto turēšanu.

Teļu dzirdināšanas iekārta – teļu automātiskai ēdiena sagatavošanai un izbarošanai.

Cūku ēdināšanas automāts – cūku automātiskai barošanai.

Barības izdales sistēmas putniem – putnu automātiskai barošanai.

Salmu pakaišu izklienētājs – salmu smalcināšanai un izklienēšanai nepiesietās turēšanas kūtīs.

Horizontālais skrāpju transportieris – kūtsmēslu savākšanai mēslu kanālā un nogādāšanai līdz izvades iekārtai, ja liellopus tur piesietus un divās rindās, vai cūku kūtīs.

Stieņu mēslu transportieris – kūtsmēslu savākšanai mēslu kanālā un nogādāšanai līdz izvades iekārtai, ja liellopus tur piesietus un vienā rindā.

Skrēpertransportieris – kūtsmēslu savākšanai no pastaigu vai barības ejas un nogādāšanai līdz izvades iekārtai, ja liellopus tur nepiesietus.

Slīpais skrāpju transportieris – kūtsmēslu nogādāšanai uz mēslu krātuvi pie kūts.

Spiedējtransportieris – kūtsmēslu nogādāšanai uz mēslu krātuvi pie kūts.

Kūtsmēslu robots – automātiskai kūtsmēslu novākšanai no režģu grīdām un kūts ejām govu fermās.

Pārvietojamā slaukšanas iekārta – govu slaukšanai stāvvietās vai ganībās.

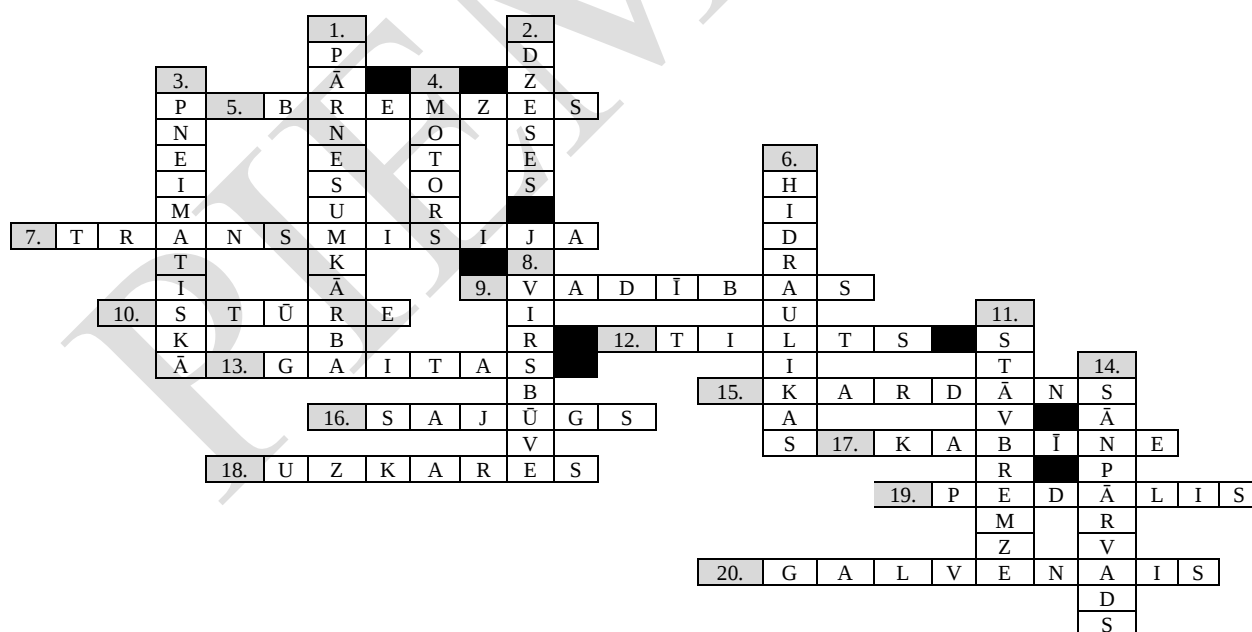
Slaukšanas stends – govu grupveida slaukšanai nepiesietās turēšanas kūtīs ar dažu slaukšanas operāciju (piena uzskaiti, slaukšanas aparāta noņemšanu un mazgāšanu) automātisku izpildi.

Slaukšanas robots – govu slaukšanai nepiesietās turēšanas kūtīs ar visu slaukšanas operāciju automātisku izpildi.

Piena dzesētājs – izslauktā piena atdzesēšanai un uzglabāšanai.

1.2. Nosaukt galvenās lauksaimniecības traktoru sastāvdaļas un sistēmas, aizpildot krustvārdu mīklu.

Traktoru sastāvdaļu un sistēmu nosaukumi

1.3. Uzrakstīt piecus elektrisko, rotējošo un mehānisko darba instrumentu veidus un raksturot to izmantošanu.

Iespējamās atbildes

Elektriskā leņķa slīpmašīna – metāla griešanai, slīpēšanai vai rūsas noņemšanai.

Pneimatiskā leņķa slīpmašīna – metāla griešanai, slīpēšanai vai rūsas noņemšanai.

Elektriskā rokas urbja mašīna – caurumu veidošanai (urbšanai).

Kompresoriekārtā – pneimatisko instrumentu darbināšanai, pneimatiskā apriepojuma gaisa piesūknēšanai, tīrīšanai.

Metināšanas iekārtā – neizjaukamu savienojumu veidošanai (divu metālu savienošanai ar metināšanu – plaisu, lūzumu sametināšanai, uzliku uzmetināšanai).

Elektriskā mašīnu mazgāšanas iekārtā – tehnikas tīrīšanai.

Uzgriežņu atslēgu komplekti – skrūvju savienojumu izjaukšanai un salikšanai.

Dinamometriskā atslēga – skrūvju savienojumu pievilkšanai.

Dažāda veida knaibles – detaļu satveršanai, locīšanai, noturēšanai vai saspiešanai, stieplu nokniebšanai.

Skrūvgriežu komplekts – galvskrūvju savienojumu izjaukšanai un salikšanai.

Dažādi āmuri – taisnošanai, liekšanai, iedzīšanai vai izsišanai, grūti izjaukamu savienojumu iekustināšanai.

Cauruļatslēga – apaļu detaļu satveršanai, noturēšanai vai pagriešanai.

Urbju komplekts – dažāda diametra caurumu (urbumu) veidošanai.

Cirtņu un izsītēju komplekts – grūti izjaukamu vai neizjaukamu savienojumu sagraušanai, iezīmēšanai.

Rokas metāla zāģītis – metāla detaļu pārgriešanai.

Dažāda veida skrūvspīles – detaļu noturēšanai, saspiešanai.

2. uzdevums

2.1. Uzskaitīt desmit galvenos lopkopības tehnikas ekspluatācijas noteikumus un desmit tehniskajās apkopēs veicamos darbus.

Iespējamās atbildes

Galvenie lopkopības tehnikas ekspluatācijas noteikumi

Pirms uzsāk darbu ar tehniku, obligāti jāiepazīstas ar ražotāja ekspluatācijas rokasgrāmatā noteiktajiem brīdinājumiem un norādījumiem.

Tehniku drīkst izmantot tikai tam mērķim, kam tā paredzēta.

Aizliegts pārsniegt ražotāja noteikto tehnikas slodzi, noslogojumu, darbības ierobežojumus.

Traktortehniku drīkst lietot tikai apmācītas personas, kurām ir TR1 vai TR2 traktortehnikas vadītāja apliecība.

Traktortehnikai jābūt tehniskā kārtībā ar derīgu tehniskās apskates uzlīmi.

Aizliegts darbināt tehniku, kurai nav veikta paredzētā periodiskā tehniskā apkope.

Laikus jāveic skrūvju savienojumu pārbaude un jāveic pareiza pievilkšana.

Laikus jāveic pareiza visu eļļojamo mezglu eļļošana, materiālu un filtru nomaiņa, kā arī piemērotu eļļu, smērvielu un degvielu lietošana.

Pirms darbu uzsākšanas jāpārbauda tehnikas tehniskais stāvoklis un komplektācija, īpašu uzmanību pievēršot drošības līdzekļiem un aprīkojumam (sakabes drošības ierīces, kardānu aizsargi, ķēžu, siksnu pārvadu aizsargi u. tml.).

Darba laikā jāseko tehnikas darbībai (jāpievērš uzmanība iebūvētajām diagnostikas ierīcēm un signāllampinām, neraksturīgiem trokšņiem un citiem rādītājiem) un pēc defekta atklāšanas tas nekavējoties jānovērš.

Pēc darbu pabeigšanas tehnika ir jāiztīra vai jānomazgā.

Ja tehnika netiks ilgstoši izmantota, tā jānogatavo (jāiekonservē) un jānovieto glabāšanai.

Tehniskajās apkopēs veicamie darbi

Tehnikas notīrīšana un nomazgāšana.

Skrūvju savienojumu pārbaude un pievilkšana ar dinamometrisko atslēgu.

Ekspluatācijas šķidrumu līmeņa pārbaude un papildināšana (dzieses šķidrums, motoreļļa, eļļa hidrosistēmā, bremžu šķidrums, eļļa reduktors, tilters).

Elļošanas darbi (dažādu mezglu elļošana ar konsistentām smērvielām un elļām).
Elļas un elļas filtra nomaiņa motorā.
Elļas un filtru nomaiņa hidrosistēmā.
Elļas nomaiņa reduktoros, pārnēsūmkārbās, sadales kārbās un tiltos (ja to paredz tehnikas ražotājs).
Siksnu pārvadu spriegojuma pārbaude un regulēšana.
Ķēžu pārvadu pārbaude un regulēšana, elļošana.
Motora vārstu atstarpju pārbaude un regulēšana (ja to paredz tehnikas ražotājs).
Motora dzesēšanas šķidruma nomaiņa. Radiatora tīrīšana.
AKB pārbaude un kopšana.
Motora barošanas sistēmas degvielas un gaisa filtru tīrīšana vai nomaiņa.
Pneimatiskā apriepojuma gaisa spiediena pārbaude.

2.2. Uzskaitīt desmit galvenos darba drošības noteikumus, strādājot ar lopkopības tehniku, un desmit galvenos darba drošības noteikumus, veicot to tehnisko apkopi, kā arī izmantojot elektriskos, rotējošos un mehāniskos darba instrumentus.

Iespējamās atbildes

Galvenie darba drošības noteikumi, strādājot ar lopkopības tehniku

Pirms darbu uzsākšanas jāiepazīstas ar darba drošības instrukciju, par ko jāparakstās instruktažas žurnālā.

Pirms uzsāk darbu ar tehniku, obligāti jāiepazīstas ar ražotāja ekspluatācijas rokasgrāmatā noteiktajiem brīdinājumiem un norādījumiem.

Tehniku drīkst lietot tikai apmācītas personas (piemēram, traktortehniku drīkst lietot tikai personas, kurām ir TR1 vai TR2 traktortehnikas vadītāja apliecība).

Darba laikā jālieto individuālie aizsardzības līdzekļi (darba apģērbs, galvassega, apavi, darba cimdi u. c. atbilstoši normatīvo aktu prasībām).

Aizliegts strādāt ar tehniku, kurai kaut viena drošības ierīce (sakabes drošības ierīces, kardānu aizsargi, ķēžu, siksnu pārvadu aizsargi u. tml.) ir bojāta vai neatrodas savā vietā.

Drošības ierīcēm jābūt ar atbilstošu signālkrašojumu.

Aizliegts pārvadāt cilvēkus uz lopkopības tehnikas.

Aizliegts lietot atklātu uguni vai smēķēt, ja atrodas uz spēkrata vai ugunsbīstamu vielu (siens, salmi, miltu putekļi) tuvumā.

Aizliegts izmantot tehniku tam neparedzētiem mērķiem (piemēram, frontālos pacēlājus – cilvēku celšanai).

Apstājoties un stāvēt uzkarinātā lopkopības tehnika jānolaiž uz zemes.

Uzsākot kustību, jāpārlicinās, vai tuvumā nav cilvēku, un jādod brīdinājuma signāls.

Piekabinot lopkopības tehniku, palīgs nedrīkst atrasties traktora aizmugurē vai uz sakabes (jāatrodas blakus traktoram), drīkst ieiet aizmugurē tikai pēc traktora pilnīgas apstādināšanas.

Galvenie darba drošības noteikumi, veicot lopkopības tehnikas tehnisko apkopi, kā arī izmantojot elektriskos, rotējošos un mehāniskos darba instrumentus

Pirms darbu uzsākšanas jāiepazīstas ar darba drošības instrukciju, par ko jāparakstās instruktažas žurnālā.

Pirms uzsāk darbu ar tehniku, obligāti jāiepazīstas ar ražotāja ekspluatācijas rokasgrāmatā noteiktajiem brīdinājumiem un norādījumiem.

Darba zonā nedrīkst atrasties nepiederošas personas.

Darba laikā jālieto individuālie aizsardzības līdzekļi (darba apģērbs, galvassega, acenes, apavi, darba cimdi u. c. atbilstoši normatīvo aktu prasībām).

Tehnikai jābūt pilnīgi apturētai un nodrošinātai pret izkustēšanos.

Tehnikai jābūt nolaistai uz zemes vai noliktai uz stabiliem balstiem.

Aizliegts strādāt zem pacelta frontālā iekrāvēja (tas ir jādemontē).

Aizliegts strādāt ar bojātiem instrumentiem vai atslēgām.

Aizliegts izmantot instrumentus un atslēgas tam neparedzētiem darbiem.

Aizliegts izmantot atslēgu pagarināšanu ar cauruli vai citādi, pa atslēgu nedrīkst sist ar āmuru (izņemot speciālās trieciena atslēgas).

Darba laikā aizliegts lietot atklātu uguni vai smēķēt (smēķēt atļauts speciālās vietās).

Nolietie ekspluatācijas šķidrumi jāuzglabā slēgtos nedegoša materiāla traukos un jānodod utilizācijai (nedrīkst izliet zemē).

Darba vieta jāuztur tīra, tajā nedrīkst atrasties traucējoši priekšmeti, pēc darba jāsakārto.

Strādājot ar elektriskajiem rokas instrumentiem, tiem jābūt iezemētiem, jālieto dielektriskie paklāji vai apavi, cimdi.

Veicot metināšanas darbus, tuvumā nedrīkst atrasties citi cilvēki vai arī darba vieta jānorobežo ar vismaz 1,8 m augstu ekrānu.

Elektrisko instrumentu remontu drīkst veikt tikai apmācīti elektriķi.

Pārnēsājamās apgaismes ierīcēs drīkst izmantot tikai 12 V vai 24 V spriegumu.

PENVER

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr. 8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Profesionālā kvalifikācija
"Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā" (4. LKI)**Obligātās izvēles daļa (B daļa)**
Modulis "Zirgu audzēšana un ciltsdarbs"

Uz sākumu

Pārbaudījuma programma

Mērķis	Pārbaudīt un novērtēt izglītojamā sasniegamo rezultātu apguvi atbilstoši modulī noteiktajam.	
Darba uzbūve	Uzdevumu skaits	5
	Uzdevumu veidi	Darbs ar profesionālo dokumentāciju, plānošana, praktiskais darbs, rakstiski zināšanu pārbaudes uzdevumi.
	Uzdevumu izpildes kopējais laiks minūtēs	90 min.
Uzdevumu apraksts	1. Pēc šķirnes apzīmējuma koda nosaukt sešas attēlos redzamās zirgu šķirnes un uzrakstīt zirgu šķirnes klasifikācijas grupu pēc izmantošanas virziena. Uzrakstīt aktuālās zirgu audzēšanas programmas Latvijā. (izpildes laiks 20 min.) 2. Uzrakstīt dzīvnieku reģistra dokumentus zirgkopībā. Aizpildīt ķēves lecināšanas apliecību atbilstoši dotajiem datiem. (izpildes laiks 10 min.) 3. Plānot ķēves lecināšanu un gaidāmo atnešanos. (izpildes laiks 10 min.) 4. Rakstiski atbildēt uz desmit jautājumiem. (izpildes laiks 20 min.) 5. Noteikt zirga tipu pēc izcelsmes atbilstoši zirga ciltskartītei, raksturot noteikto tipu. Novērtēt zirga eksterjeru, izmantojot zirga eksterjera un ķermeņa proporciju vērtēšanas tabulu, pamatot vērtējumu. (izpildes laiks 30 min.)	
Norises vieta un nepieciešamie materiālie līdzekļi	Norises vieta: mācību telpa ar darba vietu katram izglītojamajam un zirgkopības saimniecība ar zirgiem. Katram izglītojamajam nepieciešams: • darba apģērbs: kombinezons, darba jaka, darba apavi ar neslīdošu zoli, cepure, vienreizlietojamie un darba cimdi; • ķēves lecināšanas apliecība; • zirga ciltskartīte; • zirga eksterjera vērtēšanas lapa;	

		• dators ar interneta pieslēgumu; • pildspalva; • kalkulators; • A4 biroja papīrs pierakstiem.								
Vērtēšanas kārtība		Pārbaudījuma uzdevumu izpildi vērtē pedagogs (-i). Vērtēta tiek katra uzdevuma izpilde. Maksimāli iegūstamais punktu skaits ir 68, kas atbilst 100 %. Pārbaudījums ir nokārtots, ja uzdevumu izpildes apjoms nav zemāks par 60 %. Pārbaudījuma vērtējums tiek izteikts ballēs atbilstoši vērtēšanas skalai:								
Iegūto punktu skaits	1–9	10–19	20–30	31–40	41–45	46–51	52–56	57–62	63–65	66–68
Uzdevumu izpildes apjoms (%)	1–14	15–29	30–44	45–59	60–67	68–75	76–83	84–91	92–96	97–100
Vērtējums ballēs	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Uzdevumi, to izpildes vērtēšanas kritēriji

1. uzdevums. Pēc šķirnes apzīmējuma koda nosaukt sešas 1. tabulā redzamās zirgu šķirnes un uzrakstīt zirgu šķirnes klasifikācijas grupu pēc izmantošanas virziena. Uzrakstīt aktuālās zirgu audzēšanas programmas Latvijā.
(izpildes laiks 20 min.)

1. tabula

Zirgu šķirnes

Zirgu šķirnes attēls	Zirgu šķirnes apzīmējuma kods	Zirgu šķirnes	
		nosaukums	klasifikācijas grupa pēc izmantošanas virziena
1. Foto: https://equisearch.com/all-about-horses/162628-21671/	OX		
2. Foto: https://www.facebook.com/LSBhorse/	LSb		

3. Foto: https://www.eurodressage.com/	TR		
4. Foto: https://lszaa.lv/	LA		
5. Foto: https://sporthorse-data.com/	AH		
6. Foto: https://easternplays.com/	OR		

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
1.1. Sešos attēlos doto zirgu šķirņu nosaukšana pēc šķirnes apzīmējuma koda un zirgu šķirnes klasifikācijas grupas pēc izmantošanas virziena uzrakstīšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 12)	Nosauktas sešas zirgu šķirnes (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi nosauktu zirgu šķirni 1 punkts)	6
	Uzrakstīta katrai zirgu šķirnei klasifikācijas grupa pēc izmantošanas virziena (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizu klasifikācijas grupu 1 punkts)	6
1.2. Aktuālo zirgu audzēšanas programmu Latvijā uzrakstīšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 4)	Uzrakstīta aktuālās zirgu audzēšanas programmas Latvijā (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi nosauktu zirgu audzēšanas programmu 1 punkts)	4
Kopā		16

Zirgu šķirnes

Zirgu šķirnes attēls	Zirgu šķirnes apzīmējuma kods	Zirgu šķirnes	
		nosaukums	klasifikācijas grupa pēc izmantošanas virziena
1. 	OX	Arābu pilnasinis	Jājamzirgu šķirne
2. 	LSb	Latvijas siltasinis (braucamais tips)	Braucamo-jājamo zirgu šķirne; apakšgrupa: jājamie-braucamie
3. 	TR	Traķēnes zirgs	Braucamo-jājamo zirgu šķirne; apakšgrupa: jājamie-braucamie
4. 	LA	Latvijas ardenis	Vezumnieks
5. 	AH	Ahaltekes zirgs	Jājamzirgu šķirne
6. 	OR	Orlova rikšotājs	Braucamo-jājamo zirgu šķirne; apakšgrupa: rikšotājs

1. Latgales rikšotāju zirgu šķirnes audzēšanas programma [skatīts 2022. gada 6. septembrī]. Pieejams: <https://www.ldc.gov.lv/lv/media/99/download>
2. Latvijas ardeņu zirgu šķirnes audzēšanas programma [skatīts 2022. gada 6. septembrī]. Pieejams: <https://www.ldc.gov.lv/lv/media/100/download>
3. Latvijas siltasiņu šķirnes zirgu braucamā tipa audzēšanas programma [skatīts 2022. gada 6. septembrī]. Pieejams: <https://www.ldc.gov.lv/lv/media/101/download>
4. Latvijas siltasiņu šķirnes zirgu sporta tipa audzēšanas programma [skatīts 2022. gada 6. septembrī]. Pieejams: <https://www.ldc.gov.lv/lv/media/102/download>

Informācija apliecības aizpildīšanai:

- ganāmpulka reģ. nr.: LV00000001
- ķēves īpašnieks: *Vārds-1 Uzvārds-1*
- ķēves identitātes nr.: LV001000000030
- ķēves vārds: *Nellija*
- vaislinieka identitātes nr.: DE421000617705
- vaislinieka vārds: *Friscati*
- novietnes reģ. nr.: LV10000001
- novietnes adrese: *Nosaukums*
- lecinašanas periods: 01.05.2021.–06.05.2021.
- vaislinieka turētājs: *Vārds-2 Uzvārds-2, Paraksts*

[illegible]

Modulis "Zirgu audzēšana un ciltsdarbs"

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķirjamie punkti
2.1. Dzīvnieku reģistra dokumentu zirkopībā uzrakstīšana. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 8)</i>	Nosaukti dzīvnieku reģistra dokumenti zirkopībā (skat. pareizās atbildes). <i>(par katru pareizi nosauktu dzīvnieku reģistra dokumentu 1 punkts)</i>	8
2.2. Ķēves lecināšanas apliecības aizpildīšana. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)</i>	<i>Pareizi aizpildīta ķēves lecināšanas apliecība, ierakstot:</i> • ganāmpulka reģ. nr. – LV0000001, • ķēves īpašnieku – <i>Vārds-1 Uzvārds-1</i>, • ķēves identitātes nr. – LV001000000030, • ķēves vārdu – <i>Nellijs</i>, • vaislinieka identitātes nr. – DE421000617705, • vaislinieka vārdu – <i>Friscati</i>, • novietnes reģ. nr. – LV1000001, • novietnes adresi – <i>Nosaukums</i>, • lecināšanas periodu – 01.05.2021.–06.05.2021., • vaislinieka turētāju – <i>Vārds-2 Uzvārds-2</i>, • parakstu.	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
Kopā		18

Pareizās atbildes

Dzīvnieku reģistra dokumenti:

- zirga reģistrācijas kartīte;
- izziņa par reģistrētu ganāmpulku;
- izziņa par reģistrētu novietni;
- dzīvnieku pārvietošanas deklarācija (ja dzīvnieki tiek pirkti, pārdoti vai pārvietoti);
- zirga pase;
- novietnes dzīvnieku reģistra grāmata (izmantojot LDC elektronisko ziņojumu ievades sistēmu, saimniecībā nav jāuztur novietnes žurnāls papīra dokumenta veidā);
- ķēves lecināšanas apliecība;
- notikuma ziņojums (lapas 2. eksemplārs).

Pareizi aizpildīta ķēves lecināšanas apliecības (1. attēls) piemērs

1. lapa. Lauksaimniecības datu centrs

ĶĒVES LECINĀŠANAS APLIECĪBA

LV00000001 Vārds Uzvārds
Ģenāmpulka reģistrācijas numurs Ķēves īpašnieka vārds, uzvārds.

LV00010000000030 Kamēlija
Ķēves identitātes numurs Vārds

DE421000617705 HLA100481 Frīscuti
Vaislinieka identitātes numurs VCG numurs Vārds

LV10000001 Nosaucums
Novietnes reģistrācijas numurs Novietnes adrese

01 05 2021 - 06 05 2021 ☐ ☐
Apsēklošanas datums / lecināšanas datums vai periods Lecināšana Mākslīgā apsēklošana

Vārds Uzvārds Paraksts
Apsēklošanas tehnika / vaislinieka turētāja vārds, uzvārds Paraksts

Apsēklošanas tehnika kods

3. uzdevums. Plānot ķēves lecināšanu un gaidāmo atnešanos.
(izpildes laiks 10 min.)

2. tabula

Ķēves lecināšanas un atnešanās plāns

Ķēves vārds	Pēdējā atnešanās	Plānotās lecināšanas periods	Plānota grūsnības pārbaude rektāli	Plānotās atnešanās periods
1. Kamēlija	04.03.2021.			

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķirjamie punkti
Ķēves lecināšanas un gaidāmās atnešanās plānošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 6)	Pareizi plānots lecināšanas periods ķēvei (skat. pareizās atbildes).	2
	Pareizi plānota grūsnības pārbaude ķēvei (skat. pareizās atbildes).	2
	Pareizi plānots gaidāmās atnešanās periods ķēvei (skat. pareizās atbildes).	2
Kopā		6

Pareizās atbildes piemērs

2. tabula

Ķēves lecināšanas un atnešanās plāns

Ķēves vārds	Pēdējā atnešanās	Plānotās lecināšanas periods	Plānota grūsnības pārbaude rektāli	Plānotās atnešanās periods (standarta grūsnība)
1. Kamēlija	04.03.2021.	01.04.2021.– 07.04.2021.	Sākot no 29.04.	01.03.2022.– 07.03.2022.

4. uzdevums. Rakstiski atbildēt uz desmit jautājumiem 3. tabulā.

(izpildes laiks 20 min.)

3. tabula

Atbildes uz jautājumiem

Nr. p. k.	Jautājumi	Atbildes
1.	Cik dienu parasti ilgst ķēves meklēšanās?	No ____ līdz ____ dienām.
2.	Kurā ķēves meklēšanās cikla stadijā ir vislielākā iespējamība uz sekmīgu apaugļošanās rezultātu?	
3.	Kāds ir kumeļa dzimšanas svars?	No ____ līdz ____ kg.
4.	Kuras ārējās pazīmes ķēvei liecina par dzemdību tuvošanos?	a) b) c)
5.	Cik ilgs ir standarta grūsnības periods ķēvēm?	No ____ līdz ____ dienām.
6.	Kādās fāzēs iedala dzemdību procesu ķēvei?	a) b) c)
7.	Kāds ir aborta reģistrēšanas periods ķēvei no pēdējās apsēklošanas dienas?	No ____ līdz ____ dienām.
8.	Cik minūšu ilgst augļa izstumšanas stadija ķēvei fizioloģiski pareizās dzemdībās?	No ____ līdz ____ minūtēm.
9.	Cik ilgā laikā ķēvei pēc dzemdībām jāatdalās placentai?	No ____ līdz ____ minūtēm.
10.	Kādā vecumā vēlams kumeļu atšķirt no ķēves?	____ mēnešos.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķirjamie punkti
4. Atbildēšana uz desmit jautājumiem. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 14)	Par katru pareizu atbildi 1 punkts (skat. pareizās atbildes).	14
Kopā		14

Atbildes uz jautājumiem

Nr. p. k.	Jautājumi	Atbildes	Punkti
1.	Cik dienu parasti ilgst ķēves meklēšanās?	No 5 līdz 7 dienām	1
2.	Kurā ķēves meklēšanās cikla stadijā ir vislielākā iespējamība uz sekmīgu apaugļošanās rezultātu?	Otrajā	1
3.	Kāds ir kumeļa dzimšanas svars?	No 45 līdz 55 kg	1
4.	Kuras ārējās pazīmes ķēvei liecina par dzemdību tuvošanos?	a) tesmeņa piebriešana; b) vulvas atslābināšanās un pagarināšanās; c) krustenisko saišu atslābums	3
5.	Cik ilgs ir standarta grūsnības periods ķēvēm?	No 335 līdz 342 dienām	1
6.	Kādās fāzēs iedala dzemdību procesu ķēvei?	a) dzemdību ceļu atvēršanās fāze; b) augļa izstumšanas fāze; c) placentas atdalīšanās fāze	3
7.	Kāds ir aborta reģistrēšanas periods ķēvei no pēdējās apsēklošanas dienas?	No 40 līdz 167 dienām	1
8.	Cik minūšu ilgst augļa izstumšanas stadija ķēvei fizioloģiski pareizās dzemdībās?	No 5 līdz 30 minūtēm	1
9.	Cik ilgā laikā ķēvei pēc dzemdībām jāatdalās placentai?	No 5 līdz 30 minūtēm	1
10.	Kādā vecumā vēlams kumeļu atšķirt no ķēves?	6 mēnešos	1

5. uzdevums. Noteikt zirga tipu pēc izcelsmes atbilstoši zirga ciltskartītei, raksturot noteikto tipu un datus atzīmēt 4. tabulā. Novērtēt zirga eksterjeru, izmantojot zirga eksterjera un ķermeņa proporciju vērtēšanas tabulu (5. tabula), pamatot vērtējumu. (izpildes laiks 30 min.)

4. tabula

Zirga tipa vērtēšanas lapa

Tips		-3	-2	-1	0	1	2	3	
Braucamais tips	masīvs								pārsmalcināts
	neizteiksmīgs								elegants
Sporta tips	masīvs								pārsmalcināts
	neizteiksmīgs								elegants

5. tabula

Zirga eksterjera un ķermeņa proporcijas

Nr. p. k.	Eksterjera raksturotājs	Ķermeņa proporciju pazīmes		
1.	Konstitūcija	Rupja	Spēcīga	Smalka
2.	Uzbūve	Garkājaina	Harmoniska	Īskājaina
3.	Galvas lielums	Liela	Proporcionāla	Maza
4.	Galvas forma	Rupja	Eleganta	Smalka
5.	Kakla garums	Īss	Vidēji garš	Garš
6.	Muguras līnija	Ieliekta	Ar vieglu ieliekumu	Izliekta
7.	Krustu slīpums	Slīpi	Vidēji slīpi	Taisni
8.	Priekškāju pirksti	Uz iekšu	Taisni	Uz āru
9.	Pakaļkājas	Mucveida	Stāvozne normāla, tuvu paralēlai	Iksveida

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
5. Zirga eksterjera novērtēšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 13)	Pēc dotās ciltskartītes pareizi nosaka zirga tipu pēc izcelsmes.	2
	<i>Pareizi raksturo zirga tipu:</i>	
	• masīvs vai pārsmalcināts;	1
	• neizteismīgs vai elegants.	1
	<i>Novērtē eksterjeru un ķermeņa proporcijas atbilstoši faktiskajam:</i>	
	• konstitūciju,	1
	• uzbūvi,	1
	• galvas lielumu,	1
	• galvas formu,	1
	• kakla garumu,	1
	• muguras līniju,	1
	• krustu slīpumu,	1
	• priekškāju pirkstus,	1
	• pakaļkājas.	1
Kopā		13

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr. 8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Profesionālā kvalifikācija
"Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā" (4. LKI)**Obligātās izvēles daļa (B daļa)**
Modulis "Zirgu labturība un ēdināšana"

Uz sākumu

Pārbaudījuma programma

Mērķis	Pārbaudīt un novērtēt izglītojamā sasniegamo rezultātu apguvi atbilstoši modulī noteiktajam.	
Darba uzbūve	Uzdevumu skaits	7
	Uzdevumu veidi	Plānošana, praktiskais darbs, rakstiski un mutiski zināšanu pārbaudes jautājumi.
	Uzdevumu izpildes kopējais laiks minūtēs	190 min.
Uzdevumu apraksts	1. Uzrakstīt piecas galvenās prasības novietnes mikroklimata nodrošināšanai, nosaukt attēlos redzamos mērinstrumentus un raksturot tos. (izpildes laiks 20 min.) 2. Plānot zirga dienas režīmu atbilstoši situācijas aprakstam. (izpildes laiks 20 min.) 3. Saplānot barības devu zirgam. (izpildes laiks 20 min.) 4. Vizuāli novērtēt zirgu, tā uzvedību, mutiski pamatot vērtējumus. (izpildes laiks 20 min.) 5. Veikt zirga nagu un apmatojuma ikdienas kopšanu. (izpildes laiks 60 min.) 6. Rakstiski analizēt zirga traumas aprakstu, izvēlēties nepieciešamo pirmās palīdzības sniegšanas inventāru. (izpildes laiks 20 min.) 7. Vērtēt apstākļus zirgu stallī atbilstoši labturības prasībām. (izpildes laiks 30 min.)	
Norises vieta un nepieciešamie materiālie līdzekļi	Norises vieta: mācību telpa ar darba vietu katram izglītojamajam un zirgkopības saimniecība ar zirgiem. Pārbaudījuma norisei nepieciešams: • nagu kopšanas inventārs (nagu āķis ar birsti); • apmatojuma kopšanas inventārs (apauši, apaļā gumijas birste vai saru birste, platā ķermeņa birste, divielītis vai lupatiņa, mīkstā	

		birste galvai, krēpju un astes suka, krēpju un astes kondicionieris); • zirga ciltskartīte; • eksterjera vērtēšanas lapa. Katram izglītojamajam nepieciešams: • darba apģērbs: kombinezons, darba jaka, halāts, darba apavi ar neslīdošu zoli, cepure, vienreizlietojamie un darba cimdi, bahilas; • mērlente; • anemometrs; • luksmetrs; • termometrs temperatūras mērīšanai stallī; • pildspalva; • kalkulators; • A4 biroja papīrs pierakstiem.								
Vērtēšanas kārtība		Pārbaudījuma uzdevumu izpildi vērtē pedagogs (-i). Vērtēta tiek katra uzdevuma izpilde. Maksimāli iegūstamais punktu skaits ir 156, kas atbilst 100 %. Pārbaudījums ir nokārtots, ja uzdevumu izpildes apjoms nav zemāks par 60 %. Pārbaudījuma vērtējums tiek izteikts ballēs atbilstoši vērtēšanas skalai:								
Iegūto punktu skaits	1–22	23–46	47–69	70–93	94–105	106–118	119–130	131–143	144–150	151–156
Uzdevumu izpildes apjoms (%)	1–14	15–29	30–44	45–59	60–67	68–75	76–83	84–91	92–96	97–100
Vērtējums ballēs	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Uzdevumi, to izpildes vērtēšanas kritēriji

1. uzdevums. Uzrakstīt piecas galvenās prasības novietnes mikroklimata nodrošināšanai, nosaukt 1. tabulā dotos mērinstrumentus un aizpildīt tabulu.
(izpildes laiks 20 min.)

Prasības novietnes mikroklimata nodrošināšanai:

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)

Mērinstrumentu izvēle mikroklimata parametru mērīšanai

Mērinstruments	Mērinstrumenta nosaukums	Mērāmais parametrs	Mērāmā parametra mērvienības
 Attēls: https://www.termometri.lv			
 Attēls: https://www.termometri.lv			
 Attēls: https://www.termometri.lv			
 Attēls: https://www.termometri.lv			

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķirjamie punkti
1. Prasību novietnes mikroklimata nodrošināšanai uzrakstīšana. Mērinstrumentu nosaukšana, tabulas aizpildīšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 20)	Uzrakstītas piecas galvenās prasības novietnes mikroklimata nodrošināšanai (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizu prasību 1 punkts)	5
	Uzrakstīts katra mērinstrumenta nosaukums (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi nosauktu mērinstrumentu 1 punkts)	5
	Ierakstīti mērāmie parametri (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizu parametru 1 punkts)	5
	Ierakstītas mērvienības katram parametram (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizu mērvienību 1 punkts)	5
Kopā		20

Pareizās atbildes

Prasības novietnes mikroklimatam

1. Staļļa temperatūra nedrīkst krasi atšķirties no āra temperatūras. Zirga labsajūtas gaisa optimālā temperatūra ir no +6 līdz +8 °C.
2. Gaisa kustības ātrums novietnē ziemas periodā ir 0,2–0,4 m/s, vasaras periodā – 0,8–1 m/s.
3. Apgaismojums vismaz 5 luksi.
4. Gaisa mitrums optimāli 60–80 %.
5. Nedrīkst būt kaitīgo gāzu saturs gaisā (amonjaks u. c.).

1. tabula

Mērinstrumentu izvēle mikroklimata prasību noteikšanai

Mērinstruments	Mērinstrumenta nosaukums	Mērāmais parametrs	Mērāmā parametra mērvienības
	Termometrs, higrometrs	Novietnes gaisa temperatūras noteikšana, gaisa mitruma noteikšana	°C, %
	Anemometrs	Novietnes gaisa kustības ātruma noteikšana	m/s
	Gāzu analizators	Gāzu sastāva noteikšana novietnē	%
	Luksmetrs	Apgaismojuma intensitātes noteikšana novietnē	Luksi

2. uzdevums. Plānot zirga dienas režīmu atbilstoši situācijas aprakstam, aizpildot 2. tabulu.

(izpildes laiks 20 min.)

Situācijas apraksts

Saimniecībai pieder sporta zirgs, kurš tiek trenēts divas reizes dienā iejādes sacensībām. No rīta paredzēts vieglais treniņš kordā (40 minūtes), pēcpusdienā pamata treniņš (90 minūtes). Zirgam ēdināšanai paredzēts siens un spēkbarība – 3 kg auzu. Īdēns padeve nav automatizēta. Dienā atpūtas brīžos zirgs atrodas āra pastaigu aplokā. Nakti zirgs pavada stallī – savā boksā.

Zirga dienas režīms

Nr. p. k.	Veicamais darbs
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	

Zirga dienas režīms

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
Zirga dienas režīma plānošana saimniecībā sporta zirgam, kurš tiek trenēts iejādes sacensībām divas reizes dienā. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 19)	<i>Pareizā secībā plāno zirga dienas režīmu.</i>	
	<i>Zirga ēdināšana</i>	
	Plāno vismaz trīs ēdināšanas reizes, izēdinot rupjo barību.	2
	Spēkbarības izēdināšanu sadala vismaz 2 ēdienreizēs.	2
	Ievēro secību – vispirms dzirdina (ja zirgam pieeja ūdenim ir porciju veidā, nevis tas brīvi pieejams), tad izēdina rupjo barību, pēc tam spēkbarību.	2
	<i>Zirga dzirdināšana</i>	
	Plāno dzirdināšanu porciju veidā vai norāda, ka ūdens brīvi pieejams, regulāri uzpildot traukus zirga boksā. Ja dzeramais ūdens nav pieejams visu laiku, ievēro noteikumus: pirms nodarbināšanas zirgu vēlreiz padzirdina, pēc nodarbināšanas atsildītu zirgu padzirdina, vispirms dzirdina un tikai tad ēdina.	3
	<i>Zirga nodarbināšana</i>	
	Zirga nodarbināšanu plāno ar iespējami mazāku pārtraukumu starp ēdienreizēm (līdz 2 stundām), ieplānojot atpūtas un ēdināšanas pauzes.	2
	Ievēro noteikumu: spēkbarību izēdina vismaz divas stundas pirms un pēc nodarbināšanas.	2
	Plāno zirga apmatojuma un nagu tīrīšanu pirms un pēc katras nodarbināšanas.	2
	<i>Zirga atpūtināšana</i>	
	Plāno brīvo pastaigu ilgumu āra aplokā. Ievēro noteikumu: kopējais pastaigu ilgums ir vismaz 2 stundas.	2
	Plāno nakts atpūtu. Ievēro noteikumu: rupjā barība zirgam pieejama arī nakts laikā, pēdējā ēdināšanas reize ar rupjo barību ieplānota pirms nakts atpūtas.	2
Kopā		19

3. uzdevums. Saplānot barības devu 24 stundām (3. tabulā) pieaugušam zirgam ar vieglu slodzi ziemas periodā, zinot, ka zirga dzīvsvars ir 660 kg, nepieciešamais barības daudzums diennaktī ir 2,1 % no dzīvsvara.
(izpildes laiks 20 min.)

3. tabula

Barības devas plānojums

Nepieciešamais barības daudzums diennaktī	Plānojamais barības daudzums diennaktī		
	Barības līdzeklis	Īpatsvars, %	Deva*, kg
	1. Siens	38	
	2. Skābsiens	42	
	3. Auzas	12	
	4. Cukurbiešu graizījumi	8	

* Barības devu aprēķināt, atstājot divus ciparus aiz komata.

Vieta aprēķiniem

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
Barības devas plānošana pieaugušam zirgam ziemas periodā. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 6)	Barības deva aprēķināta, ņemot vērā zirga dzīvsvaru (skat. pareizo atbildi).	2
	Matemātiski pareizi aprēķināts izēdināmās barības devas daudzums, kg. (par katru pareizi aprēķinātu izēdināmās barības devas daudzumu 1 punkts)	4
Kopā		6

Pareizās atbildes

3. tabula

Barības devas plānojums

Nepieciešamais barības daudzums diennaktī	Plānojamais barības daudzums diennaktī		
	Barības līdzeklis	Īpatsvars, %	Deva, kg
13,86 kg	1. Siens	38	5,27
	2. Skābsiens	42	5,82
	3. Auzas	12	1,66

	4. Cukurbiešu graizījumi	8	1,11
Kopā			13,86

Nepieciešamais barības daudzums diennaktī:

2,1 % no 660 kg = **13,86 kg**

Siena deva:

38 % no 13,86 kg = 5,27 kg

Skābsiena deva:

42 % no 13,86 kg = 5,82 kg

Auzu deva:

12 % no 13,86 kg = 1,66 kg

Cukurbiešu graizījumu deva:

8 % no 13,86 kg = 1,11 kg

4. uzdevums. Vizuāli novērtēt zirgu, tā uzvedību, mutiski pamatot vērtējumus. (izpildes laiks 20 min.)

4.1. Pēc dotās zirga ciltskartītes noteikt zirga tipu pēc izcelsmes, raksturot noteikto tipu un datus atzīmēt 4. tabulā. Novērtēt zirga eksterjeru, izmantojot eksterjera vērtēšanas lapu (5. tabula), pamatot vērtējumu.

4. tabula

Zirga tipa vērtēšanas lapa

Tips		-3	-2	-1	0	1	2	3	
Braucamais tips	masīvs								pārsmalcināts
	neizteiksmīgs								elegants
Sporta tips	masīvs								pārsmalcināts
	neizteiksmīgs								elegants

5. tabula

Zirga eksterjera un ķermeņa proporcijas

Nr. p. k.	Eksterjera vērtēšana	Ķermeņa proporcijas		
1.	Konstitūcija	Rupja	Spēcīga	Smalka
2.	Uzbūve	Garkājaina	Harmoniska	Īskājaina
3.	Galvas lielums	Liela	Proporcionāla	Maza
4.	Galvas forma	Rupja	Eleganta	Smalka
5.	Kakla garums	Īss	Vidēji garš	Garš
6.	Muguras līnija	Ieliekta	Ar vieglu ieliekumu	Izliekta
7.	Krustu slīpums	Slīpi	Vidēji slīpi	Taisni
8.	Priekškāju pirksti	Uz iekšu	Taisni	Uz āru
9.	Pakaļkājas	Mucveida	Stāvozne normāla, tuvu paralēlai	Iksveida

4.2. Vizuāli novērtēt zirga veselības stāvokli un pašsajūtu pēc sejas izteiksmes pazīmēm. Nosaukt sejas izteiksmes pazīmes, kas norāda uz zirga labu un sliktu pašsajūtu.

Sejas izteiksmes pazīmes, kas norāda uz zirga labu pašsajūtu / veselību:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

Sejas izteiksmes pazīmes, kas norāda uz zirga sliktu pašsajūtu:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
4.1. Zirga eksterjera novērtēšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 13)	Pēc dotās ciltskartītes pareizi nosaka zirga tipu pēc izcelsmes.	2
	<i>Pareizi raksturo zirga tipu:</i>	
	• masīvs vai pārsmalcināts;	1
	• neizteismīgs vai elegants.	1
	<i>Novērtē eksterjeru un ķermeņa proporcijas atbilstoši faktiskajam:</i>	
	• konstitūciju,	1
	• uzbūvi,	1
	• galvas lielumu,	1
	• galvas formu,	1
	• kakla garumu,	1
	• muguras līniju,	1
	• krustu slīpumu,	1
4.2. Zirga veselības stāvokļa un pašsajūtas vizuāla novērtēšana pēc sejas izteiksmes pazīmēm. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 12)	<i>Novērtē zirga pašsajūtu un veselības stāvokli pēc sejas izteiksmes pazīmēm.</i>	
	<i>Nosauc zirga sejas izteiksmes pazīmes, kas norāda uz zirga labu pašsajūtu:</i>	
	• ausis brīvas, nenaspringtas, var būt nolaistas nedaudz uz sāniem;	1
	• nenovēro spriedzi ap acīm;	1
	• acis ir atvērtas;	1
	• atslābinātas nāsis;	1
	• atslābināti košļāšanas muskuļi;	1
	• atslābināta apakšlūpa.	1
	<i>Nosauc zirga sejas izteiksmes pazīmes, kas norāda uz zirga sliktu pašsajūtu:</i>	
	• ausis saspringtas un pavērstas uz aizmuguri, nolaistas vai asimetriski novietotas;	1

	• muskuļu kontrakcija ap acīm izceļ kaulu apveidus;	1
	• acis pilnīgi vai daļēji aizvērtas;	1
	• sasprindzināti košļāšanas muskuļi skaidri redzami, palielināts sasprindzinājums ap muti;	1
	• sasprindzināta mute un zods;	1
	• ieplestas, sasprindzinātas nāsis, profilā deguns šķiet plakans.	1
Kopā		25

Pareizās atbildes

Zirga sejas izteiksmes pazīmes, kas norāda uz zirga labu pašsajūtu:

- ausis brīvas, nenaspringtas, var būt nolaistas nedaudz uz sāniem;
- nenovēro spriedzi ap acīm;
- acis ir atvērtas;
- atslābinātas nāsis;
- atslābināti košļāšanas muskuļi;
- atslābināta apakšlūpa.

Zirga sejas izteiksmes pazīmes, kas norāda uz zirga sliktu pašsajūtu:

- ausis saspringtas un pavērstas uz aizmuguri, nolaistas vai asimetriski novietotas;
- muskuļu kontrakcija ap acīm izceļ kaulu apveidus;
- acis pilnīgi vai daļēji aizvērtas;
- sasprindzināti košļāšanas muskuļi skaidri redzami, palielināts sasprindzinājums ap muti;
- sasprindzināta mute un zods;
- ieplestas, sasprindzinātas nāsis, profilā deguns šķiet plakans.

Raksturojums

Ausis ir brīvas, nenaspringtas, var būt nolaistas nedaudz uz sāniem – zirgs ir mierīgs, jūtas drošībā, atpūšas vai pat snauž.

Ausis pagrieztas uz priekšu, saspicētas jeb saspringtas – zirgs vērš uzmanību uz notiekošo sev priekšā, var liecināt par interesi, satraukumu, nedrošību, nervozitāti.

Ausis vērstas uz aizmuguri, taču nav saspringtas vai cieši pieglaustas kaklam – zirgs vērš uzmanību uz sev aizmugurē notiekošo, nereti novērojams ar jātnieku mugurā, braucot vai grožojot zirgu, tīrot vai kaļot pakājkājas u. tml.

Ausis vērstas dažādos virzienos, bet nav saspringtas, kustas lēni – zirgs vērš uzmanību uz sev apkārt notiekošo, taču ir mierīgs, nejūtas apdraudēts.

Ausis saspringtas, strauji kustas dažādos virzienos – zirgs ir satraukts par apkārt notiekošo, nervozs, var justies apdraudēts.

5. uzdevums. Veikt zirga nagu un apmatojuma ikdienas kopšanu, izvēloties piemērotus instrumentus un ievērojot drošības noteikumus.
(izpildes laiks 60 min.)

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
5.1. Zirga nagu ikdienas kopšana, izvēloties piemērotus instrumentus un ievērojot drošības noteikumus. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 30)	<i>Izvēlas piemērotus instrumentus zirga nagu kopšanai:</i>	
	• nagu āķi ar birsti.	1
	<i>Veic zirga nagu kopšanu, ievērojot secību:</i>	
	boksā uzliek zirgam apaušus;	1
	zirgu izved no boksa;	1
	zirgu piesien tam paredzētā vietā;	1
	uzrunājot zirgu, velk plaukstu pa kāju no augšas uz leju, stingri satver kāju virs naga un liek sev uz ceļa; (par katru kāju 1 punkts)	4
	notīra no naga apakšas liekos netīrumus (virzienā no papēža uz naga priekšdaļu); (par katru kāju 1 punkts)	4
	pārbauda, vai nav ievainojumu; (par katru kāju 1 punkts)	4
	ar birsti notīra visus atlikušos netīrumus; (par katru kāju 1 punkts)	4
	lēnām nolaiž kāju uz zemes; (par katru kāju 1 punkts)	4
5.2. Zirga apmatojuma kopšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 22)	<i>Izvēlas piemērotu inventāru zirga apmatojuma kopšanai:</i>	
	• apaļo gumijas birsti vai saru birsti,	1
	• plato ķermeņa birsti,	1
	• dvielīti vai lupatiņu,	1
	• mīksto birsti galvai,	1
	• krēpju un astes suku,	1
	• krēpju un astes kondicionieri.	1
	<i>Veic zirga apmatojuma kopšanu, ievērojot loģisku secību:</i>	
	• stallī uzliek zirgam apaušus;	1
	• zirgu izved no boksa;	1
	• zirgu piesien tam paredzētā vietā;	1
	• uzrunājot zirgu, sāk apmatojuma kopšanu;	1
	• ar krēpju un astes suku izķemmē krēpes, izmantojot krēpju un astes kondicionieri;	1
	• ar krēpju un astes suku izķemmē asti, izmantojot krēpju un astes kondicionieri;	1
	• ķermeņa apmatojuma tīrīšanu sāk no zirga priekšdaļas un virzās uz aizmuguri;	1
	• ar apaļo gumijas vai saru birsti izsukā no apmatojuma virskārtas vaļējos matus un netīrumus;	1
	• ar apaļo gumijas vai saru birsti izsukā vaļējos matus un netīrumus zem krēpēm;	1
	• ar apaļo gumijas vai saru birsti izsukā vaļējos matus un netīrumus no kājām;	1

	• veic atkārtotu tīrīšanu no zirga priekšdaļas un virzās uz aizmuguri;	1
	• ar plato ķermeņa birsti izsukā no apmatojuma atlikušos virskārtas netīrumus;	1
	• pabeidz apmatojuma kopšanu, noslaukot zirgu ar dvieļi vai lupatiņu;	1
	• ar mīksto birsti galvai notīra pieri;	1
	• ar mitru dvieļi notīra zirga galvu, uzmanīgi iztīrot nāsis un apmatojumu ap acīm;	1
	• iztīra kopšanas inventāru.	1
Kopā		53

6. uzdevums. Rakstiski analizēt zirga traumas aprakstu un no dotā inventāra saraksta izvēlēties situācijai atbilstošu pirmās palīdzības sniegšanas inventāru.
(izpildes laiks 20 min.)

Situācija

Zirgs traumējis pakaļējo ekstremitāti virs tarsālās locītavas. Konstatēta plēsta brūce, asinis izplūst fontāna veidā.

Kā jārikojas šajā situācijā? Pieņemt lēmumu par turpmāko rīcību. Pamatot lēmumu.

Pirmās palīdzības sniegšanas inventārs

1. Termometrs.
2. Šķēres ar truliem galiem.
3. Leikoplāksteris rullī.
4. Ass nazis.
5. Stetoskops.
6. Lukturītis ar baterijām.
7. Gumijas cimdi.
8. Marles saite.
9. Brūču antiseptiskie šķidrumi vai smēres.
10. Superlīme.
11. Uz ūdens bāzes veidots lubrikants.
12. Apdegumu krēms.
13. Brūču dziedēšanas krēms vai šķidrums.
14. Acu pilieni.
15. Roku dezinfekcijas šķidrums vai gels.
16. Mitrās salvetes.
17. Vate.
18. Apsēji.
19. Žņaugš.
20. Saspraudes.
21. Šļirces.
22. Spiedošais pārsējs.

Vieta atbildei

Rīcība traumas novēršanai: _____
 Lēmums par turpmāko rīcību: _____
 Lēmuma pamatojums: _____
 Nepieciešamais pirmās palīdzības sniegšanas inventārs: _____

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
1. Pirmās palīdzības sniegšanas inventāra izvēlēšanās asiņošanas apturēšanai. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 3)</i>	Pareizi izvēlēts un uzrakstīts pirmās palīdzības sniegšanas inventārs: • gumijas cimdi, • spiedošais pārsējs, • marles saite. <i>(par katru pareizi izvēlētu inventāra vienību 1 punkts)</i>	3
2. Rīcības skaidrošana zirga traumas gadījumā. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 3)</i>	Nosauc rīcību: jāsniedz pirmā palīdzība zirgam, mēģinot apturēt asiņošanu.	1
	Pieņem lēmumu: jāizsauc veterinārārsts.	1
	Pamato pieņemto lēmumu: trauma var būt bīstama zirga dzīvībai, nepieciešama veterinārārsta palīdzība.	1
Kopā		6

7. uzdevums. Rakstiski izvērtēt apstākļus zirgu stallī atbilstoši labturības prasībām, izmantojot informāciju pielikumā.

(izpildes laiks 30 min.)

7.1. Ar mērlenti izmērīt viena boksa garumu un platumu, aprēķināt tā platību. Novērtēt boksa atbilstību zirga turēšanai.

7.2. Nosaukt iespējamos riskus zirgam, ja boksa platība ir par mazu.

7.3. Ar anemometru noteikt gaisa kustības ātrumu stallī. Novērtēt stallī gaisa kustības ātruma atbilstību labturības prasībām.

7.4. Ar luksmetru noteikt apgaismojuma intensitāti. Novērtēt stallī apgaismojuma pietiekamību.

7.5. Ar termometru noteikt gaisa temperatūru stallī. Novērtēt stallī esošās temperatūras atbilstību labturības prasībām.

Vieta pierakstiem un aprēķiniem

7.1.	
7.2.	
7.3.	
7.4.	
7.5.	

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķirjamie punkti
7.1. Boksa garuma un platuma izmērīšana ar mērlenti un tā platības aprēķināšana. Boksa piemērotības zirga turēšanai novērtēšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 6)	Ar mērlenti pareizi izmērīts boksa garums un platums. (par katru pareizi izmērītu lielumu 1 punkts)	2
	Mērījumu rezultāti atbilstoši faktiskajam boksa platumam un garumam (parasti boksi ir 3 metrus plati un 4 metrus gari).	1
	Aritmētiski pareizi aprēķināta boksa platība. Boksa garums × boksa platums = laukums jeb boksa platība, m ² .	2
	Pareizi novērtē boksa platību, salīdzināšanai izmantojot pielikuma tabulas datus.	1
7.2. Iespējamo risku nosaukšana zirgam, ja boksa platība ir par mazu. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 6)	Nosauc risku (to raksturojot ar zirgam nepieciešamajām kustībām) – zirgs var gūt traumas, ja boksa nevarēs: • apgriezties, • apgulties, • vārtīties. (par katru pareizi nosauktu nepieciešamo kustību 2 punkti)	6
7.3. Gaisa kustības ātruma stallī noteikšana ar anemometru. Gaisa kustības ātruma atbilstības labturības prasībām novērtēšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 5)	Pareizi izmērīts gaisa kustības ātrums stallī:	
	• izslēdz visas ierīces, kas mākslīgi rada gaisa kustību;	1
	• ieslēdz anemometru, nostājas koridora vidū;	1
	• izvēlas pareizo virzienu mērījumu veikšanai (atkarīgs no anemometra veida);	1
	• ieslēdz mērīšanas režīmu un nolasa rezultātu.	1
	Pareizi novērtē gaisa kustības ātruma intensitāti stallī, izmantojot pielikuma tabulas datus.	1
7.4. Apgaismojuma intensitātes noteikšana ar luksmetru. Dabīgā un mākslīgā apgaismojuma pietiekamības novērtēšana stallī. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 5)	Pareizi izmērīts apgaismojums stallī:	
	• ieslēdz stallī visu mākslīgo apgaismojumu;	1
	• ieslēdz luksmetru, izvēlas atbilstošo sistēmu un mērvienības apgaismojuma mērīšanai;	1
	• instrumentu novieto horizontāli;	1
	• ieslēdz mērīšanas režīmu un pieraksta iegūto rezultātu.	1
	Pareizi novērtē apgaismojuma intensitāti stallī, izmantojot pielikuma tabulas datus (apgaismojuma intensitātei jābūt vismaz 5 lx).	1
7.5. Gaisa temperatūras atbilstības labturības prasībām novērtēšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 5)	Pareizi izmērīta temperatūra stallī:	
	• ieejot stallī, novieto termometru apmēram staļļa vidū;	1
	• termometrs novietots brīvi;	1
	• mērījumu veic vismaz 10 minūtes;	1
	• nolasa rezultātu;	1
	• pēc tabulas novērtē temperatūras atbilstību labturības prasībām.	1
Kopā		27

Labturības prasības zirgiem

Zirga raksturojums	Boksa platība, m²	Boksa īsākā mala, m	Boksa durvju augstums, m	Boksa durvju platums, m
Lieli zirgi (skausta augstums ap 180 cm)	13	2,7	2,5	1,45
Normāli zirgi (skausta augstums ap 167 cm)	11	2,5	2,5	1,35
Vaislas ķēve ar kumeļu	17	3,5	2,5	1,45
Poniji (skausta augstums ap 145 cm)	8,5	2,2	2	1,16

Staļļa ejas platums – vismaz 2 metri.

Staļļa griestu augstums – vismaz 3 metri.

Uz 1 zirgu dabiskais apgaismojums atbilstošs, ja logu laukuma attiecība pret grīdas laukumu ir no 1:10 līdz 1:16.

Staļļa temperatūra nedrīkst krasi atšķirties no āra temperatūras. Zirga labsajūtas gaisa optimālā temperatūra ir no +6 līdz +8 °C.

Gaisa kustības ātrums novietnē:

- ziemas periodā: 0,2–0,4 m/s,
- vasaras periodā: 0,8–1 m/s.

Apgaismojums – vismaz 5 lx.

Gaisa mitrums – 60–80 %.

Nedrīkst būt kaitīgo gāzu satura gaisā (amonjaks u. c.).

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr. 8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Profesionālā kvalifikācija
"Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā" (4. LKI)**Obligātās izvēles daļa (B daļa)**
Modulis "Zirga sagatavošana izmantošanai"

Uz sākumu

Pārbaudījuma programma

Mērķis	Pārbaudīt un novērtēt izglītojamā sasniegamo rezultātu apguvi atbilstoši modulī noteiktajam.	
Darba uzbūve	Uzdevumu skaits	4
	Uzdevumu veidi	Praktiskais darbs, rakstiski zināšanu pārbaudes uzdevumi
	Uzdevumu izpildes kopējais laiks minūtēs	210 min.
Uzdevumu apraksts	1. Sagatavot zirgu braukšanai (atbilstoši sezonai). (izpildes laiks 60 min.) 2. Sagatavot zirgu prezentēšanai un jāšanai. (izpildes laiks 120 min.) 3. Rakstiski atbildēt uz desmit jautājumiem. (izpildes laiks 20 min.) 4. Uzrakstīt jaunzirga apmācības procesa pamatnosacījumus. (izpildes laiks 10 min.)	
Norises vieta un nepieciešamie materiālie līdzekļi	Norises vieta: mācību telpa ar darba vietu katram izglītojamajam un zirgkopības saimniecība ar zirgiem, atbilstoši to izmantošanai. Katram izglītojamajam nepieciešams: • jāšanai un braukšanai piemēroti zirgi; • zirgu novietne ar boksiem; • darba apģērbs: kombinezons, darba jaka, halāts, darba apavi ar neslīdošu zoli, cepure, vienreizlietojamie un darba cimdi, bahilas; • darba instrumenti zirga apmatojuma kopšanai: ○ apauši, ○ apaļā gumijas birste, ○ saru birste, ○ platā ķermeņa birste, ○ dvielītis vai lupatiņa, ○ mīkstā birste galvai, ○ krēpju un astes suka, ○ krēpju un astes kondicionieris;	

		• darba instrumenti zirga nagu kopšanai – nagu āķis ar birsti; • braukšanas inventārs: ○ apauši, ○ iemaukti ar trenzi un pavadu, ○ sedulka ar sedulkas siksnu, ○ sakas ar slejām, ○ loks, ○ groži, ○ rati vai ragavas; • pildspalva; • kalkulators; • zīmulis; • biroja papīrs (A4).								
Vērtēšanas kārtība		Pārbaudījuma uzdevumu izpildi vērtē pedagogs (-i). Vērtēta tiek katra uzdevuma izpilde. Maksimāli iegūstamais punktu skaits ir 179, kas atbilst 100 %. Pārbaudījums ir nokārtots, ja uzdevumu izpildes apjoms nav zemāks par 60 %. Pārbaudījuma vērtējums tiek izteikts ballēs atbilstoši vērtēšanas skalai:								
Iegūto punktu skaits	1–26	27–53	54–80	81–106	107–121	122–135	136–149	150–164	165–173	174–179
Uzdevumu izpildes apjoms (%)	1–14	15–29	30–44	45–59	60–67	68–75	76–83	84–91	92–96	97–100
Vērtējums ballēs	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Uzdevumi, to izpildes vērtēšanas kritēriji

1. uzdevums. Sagatavot zirgu braukšanai ar ratiem vai ragavām (atbilstoši sezonai) un vadīt zirga pajūgu uz laukuma.

(izpildes laiks 60 min.)

- 1.1. Stallī saņemt norādīto zirgu braukšanai.
- 1.2. Kopt zirga apmatojumu.
- 1.3. Izvēlēties braukšanai nepieciešamo inventāru un pārbaudīt tā drošību.
- 1.4. Sagatavot zirgu braukšanai un iejūgt loka aizjūgā.
- 1.5. Vadīt zirga pajūgu uz laukuma, veicot manēžas braukšanas figūras.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
1.1. Braukšanai atbilstoša zirga saņemšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 4)	Ieiet stallī, pieiet pie norādītā zirga boksa un atver boksa durvis.	1
	Uzrunā zirgu.	1
	Runājot mierīgi tuvojās zirgam.	1
	Noglauda, papliķē zirgu.	1
1.2. Zirga apmatojuma	Izvēlas piemērotu inventāru zirga apmatojuma kopšanai:	

kopšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 21)	• apaļo gumijas birsti vai saru birsti,	1
	• plato ķermeņa birsti,	1
	• dvieļīti vai lupatiņu,	1
	• mīksto birsti galvai,	1
	• krēpju un astes suku.	1
	<i>Veic zirga apmatojuma kopšanu, ievērojot loģisku secību:</i>	
	• stallī zirgam uzliek apaušus;	1
	• zirgu izved no boksa;	1
	• zirgu piesien tam paredzētā vietā;	1
	• uzrunājot zirgu, sāk apmatojuma kopšanu;	1
	• tīrīšanu sāk no zirga priekšdaļas un virzās uz aizmuguri;	1
	• ar apaļo gumijas vai saru birsti izsukā no apmatojuma virskārtas vaļējos matus un netīrumus;	1
	• ar apaļo gumijas vai saru birsti izsukā vaļējos matus un netīrumus zem krēpēm;	1
	• ar apaļo gumijas vai saru birsti izsukā vaļējos matus un netīrumus no kājām;	1
	• veic atkārtotu tīrīšanu no zirga priekšdaļas un virzās uz aizmuguri;	1
	• ar plato ķermeņa birsti izsukā no apmatojuma atlikušos virskārtas netīrumus;	1
	• ar plato ķermeņa birsti izsukā atlikušos netīrumus zem krēpēm;	1
	• pabeidz apmatojuma kopšanu, noberzējot zirgu ar dvieļīti vai lupatiņu;	1
	• ar mīksto birsti galvai notīra pieri;	1
	• ar krēpju un astes suku izķemmē krēpes;	1
	• ar krēpju un astes suku izķemmē asti;	1
	• iztīra kopšanas inventāru.	1
1.3. Braukšanai izvēlētā inventāra sagatavošana un drošības pārbaude. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 6)	<i>Izvēlas zirgam atbilstošu inventāru iejūgšanai aizjūgā:</i>	
	• braukšanai paredzētos iemauktus ar trenzi,	1
	• sakas ar slejām,	1
	• sedulku ar vēderjostu un sedulkas siksnām,	1
	• loku,	1
	• grožus.	1
1.4. Zirga sagatavošana un iejūgšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 15)	<i>Vizuāli pārliecinās par inventāra drošību.</i>	
	<i>Iejūdz zirgu, ievērojot loģisku secību:</i>	
	• zirgam uzliek braukšanai paredzētos iemauktus ar trenzi vai lauzni;	1
	• uzliek sedulku aiz zirga skausta augstākās vietas un savēl sedulkas vēderjostu;	1
	• sakas mauc pāri galvai ar saku platāko vietu uz augšu, tad apgriež tās pareizi krēpju virzienā, sakārto krēpes;	1
	• uzliek un sakārto slejas, pielāgojot garumu atbilstoši zirgam;	1
	• no kreisās puses ilksij uzmauc sedulkas siksnas cilpu;	1
	• ieved zirgu ilksīs pāri kreisajai ilksij vai atkāpinot;	1
	• no kreisās puses ilksis galam no apakšas pārliec pāri dzenauksti un tajā ieliek loka	2

	galu tā, lai dzeņauksts, skatoties no priekšas, būtu lokam aizmugurē;	
	• loku pārliet zirga kaklam un labo ilksi pieliek loka galam ārmalā;	1
	• dzeņauksti liek ilksij pāri pa augšu un uzmauc loka galam no apakšas tā, lai, skatoties no priekšas, tā būtu lokam aizmugurē;	2
	• savelk sakas un sasien samestavu;	1
	• labajā pusē ar sedulkas siksnu uz sien ilksis tādā augstumā, lai zirgam ērti;	1
	• piesprādzē iemauktiem grožus, liekot zem loka virs dzeņaukstīm vai izverot tos cauri riņķīšiem pie sakām;	1
	• iemauktu pavadu iesien loka gredzenā.	1
1.5. Zirga pajūga vadīšana, veicot distanci pa noteiktu maršrutu. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 6)</i>	Uzsāk braukšanu soļos ar kontaktā uzņemtiem grožiem, pamudinot zirgu ar balsi un braukšanai paredzēto pātagu, ja nepieciešams.	1
	Veic voltus uz abām pusēm rikšu gaitā, braucot voltā, ar iekšējiem grožiem norāda zirgam kustības virzienu, ārējos grožus saglabājot kontaktā.	2
	Veic serpentīnu vai diagonāles, parādot divas vai trīs virzienu maiņas, ar iekšējiem grožiem norādot zirgam kustības virzienu, ārējos grožus saglabājot kontaktā, pirms virziena maiņas iztaisno zirgu, rokām atgriežoties sākotnējā pozīcijā.	2
	Apstādina zirgu ar balsi un vienlaikus uzņem abus grožus uz sevi, norādot zirgam samazināt gaitu.	1
Kopā		52

2. uzdevums. Sagatavot zirgu prezentēšanai un jāšanai, izvēlēties nepieciešamo inventāru, prezentēt zirgu, apseglot un veikt vadības maršrutu norobežotā laukumā soļu un rikšu gaitā.

(izpildes laiks 120 min.)

- 2.1. Stallī saņemt norādīto zirgu prezentēšanai un jāšanai.
- 2.2. Kopt zirga apmatojumu un nagus.
- 2.3. Prezentēt zirgu, mutiski aprakstīt hendlera izskatu.
- 2.4. Izvēlēties jāšanai nepieciešamo inventāru, sagatavot to un pārbaudīt tā drošību.
- 2.5. Apseglot zirgu.
- 2.6. Jāšus veikt vadības maršrutu norobežotā laukumā soļu un rikšu gaitā.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
1. Prezentēšanai un jāšanai norādītā zirga saņemšana. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 4)</i>	• Ieiet stallī, pieiet pie norādītā zirga boksa un atver boksa durvis;	1
	• uzrunā zirgu;	1
	• mierīgi runājoties, tuvojas zirgam;	1
	• noglauda, paplīķē zirgu.	1
2.2. Zirga apmatojuma un	<i>Izvēlas piemērotu inventāru zirga apmatojuma kopšanai:</i>	

nagu kopšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 52)	• apaļo gumijas birsti vai saru birsti,	1
	• plato ķermeņa birsti,	1
	• dvielīti vai lupatiņu,	1
	• mīksto birsti galvai,	1
	• krēpju un astes suku,	1
	• krēpju un astes kondicionieri.	1
	<i>Veic zirga apmatojuma kopšanu, ievērojot loģisku secību:</i>	
	• stallī zirgam uzliek apaušus;	1
	• zirgu izved no boksa;	1
	• zirgu piesien tam paredzētā vietā;	1
	• uzrunājot zirgu, sāk apmatojuma kopšanu;	1
	• ar krēpju un astes suku izķemmē krēpes, izmantojot krēpju un astes kondicionieri;	1
	• ar krēpju un astes suku izķemmē asti, izmantojot krēpju un astes kondicionieri;	1
	• ķermeņa apmatojuma tīrīšanu sāk no zirga priekšdaļas un virzās uz aizmuguri;	1
	• ar apaļo gumijas vai saru birsti izsukā no apmatojuma virskārtas vaļējos matus un netīrumus;	1
	• ar apaļo gumijas vai saru birsti izsukā vaļējos matus un netīrumus zem krēpēm;	1
	• ar apaļo gumijas vai saru birsti izsukā vaļējos matus un netīrumus no kājām;	1
	• veic atkārtotu tīrīšanu no zirga priekšdaļas un virzās uz aizmuguri;	1
	• ar plato ķermeņa birsti izsukā no apmatojuma atlikušos virskārtas netīrumus;	1
	• pabeidz apmatojuma kopšanu, noslaukot zirgu ar dvielīti vai lupatiņu;	1
	• ar mīksto birsti galvai notīra pieri;	1
	• ar mitru dvielīti notīra zirga galvu, uzmanīgi iztīrot nāsis un apmatojumu ap acīm;	1
	• sapin vai sakārto krēpes prezentēšanai noteiktā veidā;	5
	• iztīra kopšanas inventāru;	1
	<i>Izvēlas piemērotus instrumentus zirga nagu kopšanai:</i>	
	• nagu āķi ar birsti.	1
	<i>Veic zirga nagu kopšanu, ievērojot secību:</i>	
	• boksā zirgam uzliek apaušus;	1
	• zirgu izved no boksa;	1
	• zirgu piesien tam paredzētā vietā;	1
	• uzrunājot zirgu, velk plaukstu pa kāju no augšas uz leju, stingri satver kāju virs naga un liek sev uz ceļa;	4
	<i>(par katru kāju 1 punkts)</i>	
	• notīra no naga apakšas liekos netīrumus (virzienā no papēža uz naga priekšdaļu);	4
	<i>(par katru kāju 1 punkts)</i>	
	• pārbauda, vai nav ievainojumu;	4
	<i>(par katru kāju 1 punkts)</i>	
	• ar birsti notīra visus atlikušos netīrumus;	4
	<i>(par katru kāju 1 punkts)</i>	

	lēnām nolaiž kāju uz zemes; (par katru kāju 1 punkts)	4
	apskata nagu no ārpuses. (par katru kāju 1 punkts)	4
2.3. Zirga prezentēšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 17)	Uzliek zirgam iemauktus, atver sprādzi pavadas vidū un izved no staļļa.	1
	Kontrolējot zirga uzvedību un netraucējot zirga kustības, ieiet prezentēšanas vietā, demonstrē aktīvus zirga soļus ar ritmisku tempu.	1
	Nostāda komisijas priekšā sāniski, taisni, 6–7 m attālumā, labi balansētā "atvērtajā pozā", izmantojot pēc iespējas mazāku mēģinājumu skaitu.	2
	Nostājas zirgam tieši priekšā, turot pavadu komisijas pusē zemāk, neaizsedzot nevienu zirga ķermeņa daļu, ar otru roku ar pavadu kontrolē zirga galvas augstumu.	1
	Nosauk komisijai zirga vārdu, vecumu, šķirni, dzimumu, izcelsmi (tēvs, māte, mātes tēvs) pārliecinātā, draudzīgā balsī, uzturot ar komisiju acu kontaktu, vienlaikus saglabājot kontroli pār zirga stāju.	1
	Zirgu ved taisnā līnijā prom no komisijas un atpakaļ līdz norādītajai vietai, atrodas zirgam blakus, neaizsedzot zirgu komisijai.	1
	Soļojot zirgs atrodas pie cilvēka pleca. Soļi izpildīti ar aktīvu, ritmisku tempu.	1
	Soļojot un skrienot ar zirgu, pavadu tur trīskārši salocītu labajā rokā, ar kreiso roku palīdz kontrolēt zirgu pagriezienos.	1
	Pārejas no soļiem uz rikšiem un no rikšiem uz soļiem veic plūstoši un kontrolēti.	1
	Demonstrē zirga darba rikšus un paplašinātos rikšus, veic rikšu sakopošanu pirms pagriezienu un pagriezienu laikā.	2
	Saglabā labu hendlera skriešanas stilu un stāju zirga demonstrēšanas laikā.	1
	Pēc zirga prezentēšanas aizved to uz boksu.	1
	<i>Pareizi apraksta hendlera izskatu:</i>	
	atbilstošs apģērbs (vienkrāsains, ērts, klasisks, vēlams gaišos toņos);	1
	apavi piemēroti skriešanai;	1
	galvā aizsargķivere.	1
2.4. Jāšanai izvēlētā inventāra sagatavošana un drošības pārbaude. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 9)	<i>Izvēlas zirgam piemērotākos seglus no trīs variantiem, ņemot vērā šādus parametrus:</i>	
	seglu līdzsvars;	1
	brīvs skausts;	1
	kanāla platums;	1
	seglu kontakts ar zirga muguru;	1
	vēderjostas siksnu stāvoklis;	1
	seglu garums;	1
	seglu karkasa leņķis;	1
	seglu karkasa platums.	1
	Vizuāli pārliecinās par inventāra drošību.	1
2.5. Zirga apseglošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 1)	<i>Pareizi apseglo zirgu:</i>	
	zirgam uzliek iemauktus un trenzi;	1

punktu skaits 8)	• uzliek sviedreni;	1
	• uzliek seglus;	1
	• gar labo sānu nolaiž vēderjostu;	1
	• no abām pusēm pakāpeniski un vienmērīgi pievelk vēderjostu;	1
	• paved zirgu dažus soļus uz priekšu un pievelk stingrāk vēderjostu;	1
	• nolaiž kāpšļus;	1
	• saregulē kāpšļu siksnu garumu.	1
2.6. Zirga vadīšana, veicot vadības maršrutu norobežotā laukumā soļu un rikšu gaitā. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 8)	Uzsāk kustību, pareizi lietojot kāju, pavadu un uzsēdes vadības līdzekļus. Veic plūstošas gaitu pārejas no soļiem uz rikšiem.	2
	Jāj voltā uz abām pusēm rikšu gaitā, lietojot pareizus pavadu, kāju un uzsēdes vadības līdzekļus.	2
	Jāšanas laikā saglabā pareizu, līdzsvarotu, atbrīvotu uzsēdi. Skatā no sāniem auss, pleca locītava, gūžas locītava un potīte atrodas uz vienas vertikālas līnijas.	2
	Veic plūstošas gaitu pārejas no rikšiem uz soļiem un apstādina zirgu, pareizi lietojot kāju, pavadu un uzsēdes vadības līdzekļus.	2
Kopā		98

3. uzdevums. Atbildēt uz desmit jautājumiem par zirgu transportēšanu, aizpildot 1. tabulu.

(izpildes laiks 20 min.)

1. tabula

Jautājumi un atbildes par zirgu transportēšanu

Nr. p. k.	Jautājumi	Atbildes
1.	Vai, pārvadājot zirgu Latvijas teritorijā, transportlīdzekļa vadītājam ir nepieciešams līdzī vest zirga pasi?	
2.	Kura pēc skaita ir pēdējā pieļaujamā ķēves grūsnības diena, kad to drīkst pārvadāt ar specializēto transportlīdzekli starp saimniecībām? (klasiskais grūsnības ilgums ir 335 dienas)	
3.	Kuri faktori, transportējot ķēvi tās grūsnības periodā, var izraisīt grūsnības priekšlaicīgu pārtraukšanos (abortu)?	a) b) c) d) e)
4.	Kura labturības prasība ir jāievēro, lai jaundzimušu kumeļu drīkstētu pārvadāt ar specializēto transportlīdzekli?	
5.	Kuri fiziskā stāvokļa rādītāji jānovērtē zirgam, ja to vēlas pārvadāt, bet tam ir konstatētas "ārkārtēja vājuma" pazīmes?	a) b) c) d)
6.	Kādi riski pastāv, pārvadājot zirgu, kurš ir pārāk aptaukojies?	a) b) c)
7.	Kurš zirga fizioloģiskais faktors pirmais var sākt izmainīties garos pārvadājumos?	
8.	Vai drīkst pārvadāt traumētu zirgu, ja brūce ir nopietna un atvērta, tā skar kādu ķermeņa dobumu vai nav pilnīgi sadzījusī ķirurģiskā brūce?	
9.	Kāds ir standarta zirgu pārvadājamās piekabes iekšējais augstums no grīdas	

	līdz griestiem?	
10.	Kāds zirgu pārvadājumu ilgums atbilstoši normatīvo aktu prasībām skaitās īslaicīgs?	

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķirjamie punkti
3.1. Atbildēšana uz desmit jautājumiem. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 19)	Par katru pareizi uzrakstītu atbildi 1 punkts.	19
Kopā		19

Pareizās atbildes

1. tabula

Atbildes uz jautājumiem par zirgu transportēšanu

Nr. p. k.	Jautājumi	Atbildes	Punkti
1.	Vai, pārvadājot zirgu Latvijas teritorijā, transportlīdzekļa vadītājam ir nepieciešams līdzī vest zirga pasi?	Jā	1
2.	Kura pēc skaita ir pēdējā pieļaujamā ķēves grūsnības diena, kad to drīkst pārvadāt ar specializēto transportlīdzekli starp saimniecībām? (klasiskais grūsnības ilgums ir 335 dienas)	302. diena	1
3.	Kuri faktori, transportējot ķēvi tās grūsnības periodā, var izraisīt grūsnības priekšlaicīgu pārtraukšanos (abortu)?	Faktori: a) transportlīdzekļa neatbilstība normatīvo aktu prasībām; b) gaisa kvalitāte transportlīdzeklī; c) citu dzīvnieku klātbūtne transportlīdzeklī; d) ķēves pārvietošanas ilgums; e) transportlīdzekļa vadītāja braukšanas kultūra.	5
4.	Kura labturības prasība ir jāievēro, lai jaundzimušu kumēļu drīkstētu pārvadāt ar specializēto transportlīdzekli?	Kumēlam ir pilnībā sadzījusi nabassaite.	1
5.	Kuri fiziskā stāvokļa rādītāji jānovērtē zirgam, ja to vēlas pārvadāt, bet tam ir konstatētas "ārkārtēja vājuma" pazīmes?	Rādītāji: a) zirga vispārējais veselības stāvoklis; b) zirga spēja pārvietoties; c) zirga spēja stabili noturēt līdzsvaru; d) vai zirgs neizrāda sāpju pazīmes.	4
6.	Kādi riski pastāv, pārvadājot zirgu, kurš ir pārāk aptaukojies?	Riski: a) zirgs var saslimt ar karstuma dūrienu; b) zirgs var neizturēt slodzi uz kājām; c) zirgs var nobeigties.	3
7.	Kurš zirga fizioloģiskais faktors pirmais var sākt izmainīties garos pārvadājumos?	Ķermeņa temperatūra	1

8.	Vai drīkst pārvadāt traumētu zirgu, ja brūce ir nopietna un atvērta, tā skar kādu ķermeņa dobumu vai nav pilnīgi sadzijusi ķirurģiskā brūce?	Nedrīkst	1
9.	Kāds ir standarta zirgu pārvadājamās piekabes iekšējais augstums no grīdas līdz griestiem?	Vismaz 2300 mm	1
10.	Kāds zirgu pārvadājumu ilgums atbilstoši normatīvo aktu prasībām skaitās īslaicīgs?	Līdz 8 h	1

4. uzdevums. Uzrakstīt jaunzirga sistemātiskas apmācības pamatprocesus.
(izpildes laiks 10 min.)

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķirjamie punkti
4.1. Piecu jaunzirga sistemātisko apmācības pamatprocesu uzrakstīšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)	Par katru pareizu atbildi 2 punkti (skat. pareizās atbildes).	10
Kopā		10

Pareizās atbildes

1. Vadīt jaunzirga pieradināšanas procesu pie zirglietām.
2. Vadīt darba procesu ar jaunzirgu no zemes.
3. Nodrošināt optimālu jaunzirga fizisko slodzi.
4. Vadīt jaunzirgu sagatavošanas procesu darba spēju pārbaudēm.
5. Vadīt jaunzirga iejāšanas un iebraukšanas procesu.

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr. 8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Profesionālā kvalifikācija
"Lopkopības tehniķis ar specializāciju aitkopībā" (4. LKI)**Obligātās izvēles daļa (B daļa)**
Modulis "Aitu ēdināšana"

Uz sākumu

Pārbaudījuma programma

Mērķis		Pārbaudīt un novērtēt izglītojamā sasniegamo rezultātu apguvi atbilstoši modulī noteiktajam.								
Darba uzbūve	Uzdevumu skaits	3								
	Uzdevumu veidi	Praktiskais darbs, plānošana, rakstiski zināšanu pārbaudes jautājumi.								
	Uzdevumu izpildes kopējais laiks minūtēs	120 min.								
Uzdevumu apraksts		1. Novērtēt aitu turēšanu un ēdināšanu aitkopības saimniecībā, to atbilstību labturības prasībām un veikt barības līdzekļu organoleptisko novērtēšanu. (izpildes laiks 60 min.) 2. Saplānot barības devu aitam atbilstoši situācijas aprakstam. (izpildes laiks 30 min.) 3. Aprakstīt, kā organizēt aitu ganīšanu atbilstoši situācijas aprakstam. (izpildes laiks 30 min.)								
Norises vieta un nepieciešamie materiālie līdzekļi		Norises vieta: mācību klase un aitkopības saimniecība – aitu kūts ar aitam un barības līdzekļiem. Katram izglītojamajam nepieciešams: - darba apģērbs: kombinezons, darba jaka, halāts, darba apavi ar neslīdošu zoli, cepure, vienreizlietojamie un darba cimdi, bāhilas; - aprīkojums un darba instrumenti: luksmetrs, mērlente kūts izmēru noteikšanai (5 m gara), kalkulators.								
Vērtēšanas kārtība		Pārbaudījuma uzdevumu izpildi vērtē pedagogs (-i). Vērtēta tiek katra uzdevuma izpilde. Maksimāli iegūstamais punktu skaits ir 67, kas atbilst 100 %. Pārbaudījums ir nokārtots, ja uzdevumu izpildes apjoms nav zemāks par 60 %. Pārbaudījuma vērtējums tiek izteikts ballēs atbilstoši vērtēšanas skalai:								
Iegūto punktu skaits	1–9	10–19	20–29	30–39	40–45	46–50	51–55	56–61	62–64	65–67
Uzdevumu izpildes apjoms (%)	1–14	15–29	30–44	45–59	60–67	68–75	76–83	84–91	92–96	97–100
Vērtējums ballēs	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Uzdevumi, to izpildes vērtēšanas kritēriji

1. uzdevums. Novērtēt aitu turēšanu un ēdināšanu saimniecībā. Izmantojot 1. pielikuma datus, novērtēt to atbilstību labturības normām, veikt barības līdzekļu organoleptisko novērtēšanu.

(izpildes laiks 40 min.)

1.1. Raksturot turēšanas veidu aitkopības saimniecībā.

1.2. Novērtēt piekļuves iespējas barībai dažādu vecumu aitu grupām.

1.3. Organoleptiski novērtēt aitu barības līdzekļus saimniecībā (smarža, krāsa, vizuālais izskats, piemaisījumi).

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
1.1. Aitu turēšanas veida saimniecībā raksturošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 6)	Apraksta aitu turēšanas veidu saimniecībā (atbilstoši faktiskajam): • siltinātas kūtis vai aukstas kūtis; • turēšana uz dziļajiem pakaišiem vai uz restotām grīdām; • turēšana individuālos sprostos vai aizgaldos pa grupām. (par katru pareizi nosauktu rādītāju 2 punkti)	6
1.2. Aitu piekļuves iespējas barībai novērtēšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)	Pareizi izmērīts barības galda garums.	1
	Veikta aitu uzskaitē aizgaldā.	1
	Mērījumu rezultāti atbilstoši faktiskajam barības galda izmēram un aitu skaitam.	2
	Aritmētiski pareizi aprēķināta platība pie barības galda vienai aītai:	3

	barības galda garums : aitu skaits = platība vienai aītai pie barības galda.	
	Pareizi novērtē faktiskās platības atbilstību pie barības galda katrai ganāmpulka grupai: • audzējamiem dzīvniekiem; • teķiem; • aitu mātēm ar jēriem, salīdzināšanai izmantojot 1. pielikuma tabulas datus.	3
1.3. Barības līdzekļu kvalitātes organoleptisko rādītāju novērtēšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 12)	Atbilstoši lopbarības kvalitātes prasībām organoleptiski novērtēta barības: • krāsa; • smarža; • aptuvenais sastāvs; • piemaisījumu esamība / neesamība, pelējuma un putekļu esamība / neesamība (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizu rādītāju 1 punkts)	12
Kopā		28

Pareizās atbildes

Barības līdzekļu organoleptiskās vērtēšanas kvalitātes rādītāji

Barības līdzeklis	Barības līdzekļa kvalitātes rādītāji
Siens	• Krāsa – zaļgana; • sienam jāsmaržo patīkami, nedaudz saldi; • jā satur augu lapiņas; • paņemot rokā sienu, tas nedrīkst sagriezt roku.
Skābsiens	• Zaļgana krāsa; • smarža – aromātiska; • jā satur augu lapiņas; • nedrīkst būt pelējuma.
Spēkbarība	• Krāsa – no gaiši dzeltenas līdz dzeltenai; • graudi smaržo patīkami; • nav piemaisījumu un pelējuma smakas; • sausa, mitrums 12–14 %.

2. uzdevums. Saplānot barības devu aītai atbilstoši situācijas aprakstam, izmantojot 2. pielikuma 1. un 2. tabulu un pamatojot izvēli. Izvēlēties aītas barošanai atbilstošus barības līdzekļus un aizpildīt 1. tabulu. Veikt sagatavotās barības devas analīzi, salīdzinot barības vielu vajadzību un nodrošinājumu, aprakstīt barības vielu sabalansēšanas iespējas (aizpildīt 2. tabulu).
(izpildes laiks 40 min.)

Situācijas apraksts

Ziemošanas periodā grūsna aīta grūsnības otrajā pusē. Barības devu saplānot, izvēloties barības līdzekļus no 2. pielikuma 2. tabulas.

Barības deva ziemošanas periodā aītai grūsnības otrajā pusē

Nr. p. k.	Barības līdzekļa nosaukums	Barības deva, kg	Barības sausna	Mainas enerģija, MJ	Sagremojamais proteīns, g
1.					
2.					
3.					
4.					
Kopā					

Saplānotajā barības devā esošo barības vielu nodrošinājums, to sabalansēšanas iespējas

Barības vielas	Vajadzība	Nodrošinājums saplānotajā barības devā	+ vai – ar vajadzību	Barības vielu sabalansēšanas iespējas (paskaidrojums)
Barības sausna				
Mainas enerģija				
Sagremojamais proteīns				

Barības līdzekļu izvēles pamatojums

1.
2.
3.
4.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
2.1. Barības devas saplānošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 21)	Izvēlēti atbilstošie barības līdzekļi.	3
	Saplānota barības deva atbilstoši situācijas aprakstam.	3
	Pareizi aprēķināts barības sausnas daudzums barības devā.	3
	Paskaidrots, vai ir nepieciešama sausnas sabalansēšana barības devā; ja nepieciešama, tad – kā to sabalansēt.	2
	Pareizi aprēķināts sagremojamā proteīna daudzums barības devā.	3
	Paskaidrots, vai ir nepieciešama sagremojamā proteīna sabalansēšana barības devā; ja nepieciešama, tad – kā to sabalansēt.	2
	Aprēķināts mainas enerģijas daudzums barības devā.	3
	Paskaidrots, vai ir nepieciešama mainas enerģijas sabalansēšana barības devā; ja nepieciešama, tad – kā to sabalansēt.	2
2.2. Barības līdzekļu izvēles pamatošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 4)	Pamatota barības līdzekļu izvēle, lietojot pareizajās atbildēs izceltos atslēgas vārdus. (par katru pareizu pamatojumu ar iekļautiem atslēgas vārdiem 1 punkts)	4
Kopā		25

Pareizās atbildes piemērs

Barības deva ziemošanas periodā aitam grūsnības otrajā pusē

Barības deva saplānota atbilstoši aitas grūsnības otrajā pusē barības vielu vajadzībai.

Barības devā iekļauti ziemas sezonai atbilstoši barības līdzekļi optimālā daudzumā (faktiskajos kg).

Izvēlēta sabalansēta barības deva – vairāki vai viens barības līdzeklis, kas nodrošina:

- **barības sausas daudzumu** 1,8 kg ($\pm 0,18$ kg)

(sausas trūkums var tikt kompensēts ar salmiem);

- **maiņas enerģijas daudzumu** 18 MJ ($\pm 1,8$ MJ)

(maiņas enerģijas trūkums var tikt kompensēts ar proteīnaugiem (gadījumā, ja trūkst arī proteīna), eļļas rūpniecības blakusproduktiem un melasi; maiņas enerģijas pārpalikums barības devā negatīvi ietekmē dzīvnieka veselību (aptaukojas, kļūst kūtri) un nav ekonomiski pamatots);

- **sagremojamā proteīna daudzumu** 170 g (± 17 g)

(sagremojamā proteīna trūkums var tikt kompensēts ar proteīnaugiem, eļļas rūpniecības blakusproduktiem; sagremojamā proteīna pārpalikums barības devā negatīvi ietekmē dzīvnieka veselību (caureja), piesārņo vidi un nav ekonomiski pamatots).

Barības līdzekļu izvēles pamatojums:

- barības devai ir jābūt **sabalansētai**;
- barības devai jābūt **ekonomiski pamatotai**;
- uzņem **mazāku rupjās barības** daudzumu, izvairās no **skābbarības** izēdināšanas;
- nodrošina vajadzīgo **minerālvielu un / vai mikroelementu** vajadzību (aitām jāsaņem 20 g sāls dienā).

3. uzdevums. Aprakstīt, kā organizēt aitu ganīšanu atbilstoši situācijas aprakstam.

(izpildes laiks 30 min.)

3.1. Rakstiski atbildēt uz jautājumiem par aitu ganīšanas organizēšanu un gremošanas trakta uzbūvi un fizioloģiju.

1. Cik ilgi gana aitas vienā aplokā?	
2. Kāpēc jāveic aploku maiņa?	1. 2.
3. Pēc cik dienām aitas atkārtoti var ganīt aplokā?	
4. Aprēķināt aploku daudzumu 60 aitu māšu ar jēriem ganīšanai, ja saimniecībā ganību platība ir 30 ha. Viena aploka lielums: 1 ha – 10 aitu mātēm ar jēriem.	
5. Kurš ganību žogu veids nodrošina ganāmpulka drošību no plēsējiem?	
6. Kāds ir zāles virzīšanās ceļš pa gremošanas sistēmu?	
7. Nosaukt kuņģa daļas.	1. 2. 3. 4.
8. Nosaukt tievo zarnu daļas.	1.

	2.
	3.
9. Nosaukt resno zarnu daļas.	1. 2. 3.

Pareizās atbildes

1. Cik ilgi gana aitas vienā aplokā?	Ne ilgāk kā 5–7 dienas.
2. Kāpēc jāveic aploku maiņa?	1. Lai pasargātu aitas no inficēšanās ar parazitārām slimībām. 2. Lai būtu nodrošināts optimāls laiks zāles ataugšanai.
3. Pēc cik dienām aitas atkārtoti var ganīt aplokā?	Pēc 20–25 dienām.
4. Aprēķināt aploku daudzumu 60 aitu māšu ar jēriem ganīšanai saimniecībā, kur ganību platība ir 30 ha, ja 10 aitu mātēm ar jēriem nepieciešams 1 ha.	Viena aploka lielums: 1 ha – 10 aitu mātēm ar jēriem X ha – 60 aitu mātēm ar jēriem X = 6 ha Aploku daudzums: 30 ha : 6 ha = 5 aploki.
5. Kurš ganību žogu veids nodrošina ganāmpulka drošību no plēsējiem?	Elektriskā žoga siets ar elektriskā gana pieslēgumu.
6. Kāds ir zāles virzīšanās ceļš pa gremošanas sistēmu?	Mute – rīkle – barības vads – kuņģis – mute (atgremošana) – rīkle – barības vads – kuņģis – tievās zarnas – resnās zarnas.
7. Nosaukt kuņģa daļas.	1. Spureklis. 2. Aceknis. 3. Grāmatnieks. 4. Glumenieks.
8. Nosaukt tievo zarnu daļas.	1. Divpadsmitpirkstu zarna. 2. Tukšā zarna. 3. Gūžas zarna.
9. Nosaukt resno zarnu daļas.	1. Aklā zarna. 2. Loka zarna. 3. Taisnā zarna.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
Atbildēšana uz jautājumiem par aitu ganīšanas organizēšanu. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 25)	Uzrakstīts pareizs aitu ganīšanas ilgums dienās katrā aplokā.	1
	Uzrakstīti aploku maiņas nepieciešamības iemesli. (par katru pareizu iemeslu 1 punkts)	2
	Uzrakstīts pareizs atkārtotas ganīšanas laiks aplokā.	1
	Pareizi aprēķināts aploku skaits.	3
	Uzrakstīts ganību žogu veids, kas nodrošina ganāmpulka drošību no plēsējiem.	1
	Secīgi nosaukti visi gremošanas sistēmas posmi, kā virzās zāle gremošanas procesā.	7
	Pareizi nosauktas kuņģa daļas. (par katru pareizu daļu 1 punkts)	4
	Pareizi nosauktas tievo zarnu daļas. (par katru pareizu daļu 1 punkts)	3
	Pareizi nosauktas resno zarnu daļas. (par katru pareizu daļu 1 punkts)	3
Kopā		25

Aitu mītņu zoohigiēniskās prasības un mikroklimata prasības

Parametrs	Audzējamie dzīvnieki	Teļi	Aitu mātes ar jēriem	Nobarojamie dzīvnieki
Grīdas platība, m ² /dzīv.	0,8–1,0	2,0–3,0	-	0,8–1,0
Telpas kubatūra, m ³ /dzīv.	6,0	6,0	6,0	6,0
Platība pie barības galda, m/uz aitū	0,4	0,5	0,6–0,7	0,3–0,4
Logu platība pret grīdu	1:10	1:10	1:10	1:10
Mākslīgais apgaismojums, lx	5	5	5	5
Telpas gaisa temperatūra, °C	5 (4–6)	5 (4–6)	15 (12–16)	18 (16–21)
Relatīvais gaisa mitrums, %	75 (50–80)	75 (50–80)	75 (50–80)	75 (50–80)
Gaisa kustības ātrums, m/s				
ziemā	0,5	0,5	0,2	0,3
pārejas periodā	0,5	0,5	0,3	0,3
vasarā	0,8	0,8	0,3	0,5
Vēdināšana (gaisa apmaiņa) uz 100 kg dzīvmasas, m ³ /h				
ziemā	15	15	15	15
pārejas periodā	25	25	30	20
vasarā	45	45	50	30
Pieļaujamās kaitīgo gāzu koncentrācijas				
oglekļa dioksīds, %	0,25	0,25	0,25	0,25
amonjaks, mg/m ²	20	20	15	15
sērūdeņradis, mg/m	10	10	10	10
Pieļaujamā bakteriālā piesārņotība, tūkst./m ³	70	70	50	50

Barības sausas, enerģijas un proteīna vajadzība aitām

Aitu dzimuma un vecuma grupas, fizioloģiskais stāvoklis	Barības sausa, kg	Sagremojamais proteīns, g	Mainas enerģija, MJ
Vaislas teļi – nelecinašanas periodā (90 kg)	2,0	180	21
Vaislas teļi – lecināšanas periodā (90 kg)	2,4	290	26
Aitu māte – negrūсна (60 kg)	1,3	110	14
Aitu mātes – 1. grūsnības pusē	1,6	150	17
Aitu mātes – 2. grūsnības pusē	1,8	170	18
Aitu mātes – zīdītājas ar jēru	1,9	200	21
Aitu mātes – zīdītājas ar 2 jēriem	2,4	300	28
Jēri 6 mēnešu vec. (40 kg)	1,3	140	14

Sausas, enerģijas un proteīna daudzums 1 kg barības

Barības līdzeklis	Barības sausa, kg	Sagremojamais proteīns, g	Mainas enerģija, MJ
Siens	0,88	45	8,0
Skābsiens	0,51	30	4,7
Skābbarība	0,28	20	2,4
Lopbarības bietes	0,12	10	1,5
Spēkbarības maisījums	0,90	150	10

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr. 8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Profesionālā kvalifikācija
"Lopkopības tehniķis ar specializāciju aitkopībā" (4. LKI)**Obligātās izvēles daļa (B daļa)**
Modulis "Aitu labturības un veselības nodrošināšana"

Uz sākumu

Pārbaudījuma programma

Mērķis	Pārbaudīt un novērtēt izglītojamā sasniedzamo rezultātu apguvi atbilstoši modulī noteiktajam.	
Darba uzbūve	Uzdevumu skaits	6
	Uzdevumu veidi	Praktiskais darbs, plānošana, rakstiski zināšanu pārbaudes jautājumi.
	Uzdevumu izpildes kopējais laiks minūtēs	210 min.
Uzdevumu apraksts	1. Novērtēt aitu turēšanas apstākļu atbilstību labturības prasībām novietnē. (izpildes laiks 40 min.) 2. Novērtēt attēlā redzamā aitu ganāmpulka veselības stāvokli. (izpildes laiks 30 min.) 3. Aprakstīt pirmās palīdzības sniegšanu aitām dotajā situācijā. (izpildes laiks 30 min.) 4. Aprakstīt dotā aitu parazīta attīstības shēmu un sagatavot pretparazitāro pasākumu plānu. (izpildes laiks 30 min.) 5. Atbildēt uz jautājumiem par aitu kāju vannošanu un aitu cirpšanas organizāciju (izpildes laiks 20 min.) 6. Apgriezt aitai nagus. (izpildes laiks 60 min.)	
Norises vieta un nepieciešamie materiālie līdzekļi	Norises vieta: mācību klase un aitkopības saimniecība. Katram izglītojamajam nepieciešams: - darba apģērbs: kombinezons, darba jaka, halāts, darba apavi ar neslīdošu zoli, cepure, vienreizlietojamie un darba cimdi, bahilas; - sētas aitu norobežošanai (1,5 × 1,0 m), kalkulators, dezinfekcijas līdzeklis brūču apstrādei, dezinfekcijas līdzeklis instrumentiem; - instrumenti nagu griešanai: 5 dažādas nagu griešanas, 3 dažādi	

		abpusējie nagu naži, 3 dažādas nagu vīles.								
Vērtēšanas kārtība		Pārbaudījuma uzdevumu izpildi vērtē pedagogs (-i). Vērtēta tiek katra uzdevuma izpilde. Maksimāli iegūstamais punktu skaits ir 145, kas atbilst 100 %. Pārbaudījums ir nokārtots, ja uzdevumu izpildes apjoms nav zemāks par 60 %. Pārbaudījuma vērtējums tiek izteikts ballēs atbilstoši vērtēšanas skalai:								
Iegūto punktu skaits	1–21	22–43	44–64	65–86	87–98	99–109	110–121	122–132	133–140	141–145
Uzdevumu izpildes apjoms (%)	1–14	15–29	30–44	45–59	60–67	68–75	76–83	84–91	92–96	97–100
Vērtējums ballēs	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Uzdevumi, to izpildes vērtēšanas kritēriji

1. uzdevums. Novērtēt aitu turēšanas apstākļu atbilstību labturības prasībām novietnē, izmantojot 1. pielikuma datus, analizēt mikroklimata parametru atbilstību.
(izpildes laiks 40 min.)

1.1. Ar mērlenti izmērīt aitu kūts garumu un platumu un aprēķināt tās platību. Novērtēt kūts atbilstību kūtī esošā aitu skaita turēšanai.

1.2. Ar luksmetru noteikt apgaismojuma intensitāti. Novērtēt kūtī dabīgā un mākslīgā apgaismojuma pietiekamību.

1.3. Novērtēt kūts temperatūras atbilstību labturības prasībām.

1.4. Noteikt gaisa plūsmu, izmantojot anemometru. Novērtēt gaisa plūsmas atbilstību labturības prasībām kūtī.

1.5. Noteikt gaisa mitrumu, izmantojot gaisa mitruma mērītāju. Novērtēt gaisa mitruma atbilstību labturības prasībām kūtī.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
1.1. Aitu kūts platības novērtēšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)	Ar mērlenti pareizi izmēra aitū kūts garumu un platumu. (par katru pareizi izmērītu lielumu 1 punkts)	2
	Mērījumu rezultāti atbilstoši faktiskajam kūts platumam un garumam.	1
	Aritmētiski pareizi aprēķināta kūts platība (kūts garums × kūts platums = kūts platība, m ²).	3
	Pareizi novērtē kūts platības atbilstību saimniecībā esošajam aitū skaitam, katrai ganāmpulka grupai: • audzējamiem dzīvniekiem; • teļiem; • aitū mātēm ar jēriem; • nobarojamiem dzīvniekiem.	4
	Salīdzināšanai izmantot 1. pielikuma tabulas datus.	
1.2. Apgaismojuma atbilstības labturības prasībām novērtēšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 5)	Pareizi izmērīts apgaismojums kūtī: • ieslēdz kūtī visu mākslīgo apgaismojumu; • ieslēdz luksmetru, izvēlas sistēmu un mērvienības; • instrumentu novieto horizontāli; • ieslēdz mērīšanas režīmu un fiksē displejā rezultātu. (par katru pareizi izpildītu darbību 1 punkts)	4
	Novērtē apgaismojuma pietiekamību kūtī, salīdzināšanai izmantojot 1. pielikuma tabulas datus.	1
1.3. Temperatūras atbilstības labturības prasībām novērtēšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 5)	Noteikta temperatūra kūtī, izmantojot termometru.	1
	Novērtēta temperatūras atbilstība aitū labturības prasībām, salīdzināšanai izmantojot 1. pielikuma tabulas datus, katrai ganāmpulka grupai: • audzējamiem dzīvniekiem; • teļiem; • aitū mātēm ar jēriem;	4

	• nobarojamiem dzīvniekiem.	
1.4. Gaisa plūsmas atbilstības labturības prasībām novērtēšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 5)	Gaisa plūsma noteikta atbilstoši faktiskajai, izmantojot anemometru. (par pareizi izpildītu darbību 1 punkts)	1
	Novērtēta gaisa plūsmas atbilstība labturības prasībām kūtī, salīdzināšanai izmantojot 1. pielikuma tabulas datus, katrai ganāmpulka grupai: • audzējamiem dzīvniekiem; • teļiem; • aitu mātēm ar jēriem; • nobarojamiem dzīvniekiem.	4
1.5. Gaisa mitruma atbilstības labturības prasībām novērtēšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 3)	Gaisa mitrums noteikts atbilstoši faktiskajam, izmantojot gaisa mitruma mērītāju. (par pareizi izpildītu darbību 1 punkts)	1
	Novērtēta gaisa mitruma atbilstība labturības prasībām kūtī, salīdzināšanai izmantojot 1. pielikuma tabulas datus.	1
	Novērtēta kondensāta vai caurvēja veidošanās. (par katru pareizu izvērtējumu 1 punkts)	1
Kopā		28

2. uzdevums. Novērtēt 1. attēlā redzamā aitu ganāmpulka veselības stāvokli un aprakstīt saskatītās (-o) veselības problēmas (-u) cēloņus (nosaukt katram cēlonim vismaz trīs piemērus) un iespējamās risinājumus.
(izpildes laiks 30 min.)

1. attēls. Aitu ganāmpulks veselības stāvokļa novērtēšanai
Attēla avots: <https://unsplash.com/photos>

Aitu ganāmpulka veselības stāvokļa novērtējums

Veselības stāvokļa traucējumi	Cēloņi	Pirmās palīdzības sniegšana un iespējamie risinājumi
	1.	
	2.	
	3.	
	4.	

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķirjamie punkti
3.1. Aitu ganāmpulka veselības stāvokļa novērtēšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 1)	Pareizi novērtēts aitu veselības stāvoklis (skat. pareizās atbildes). (par pareizi nosauktu veselības stāvokļa izmaiņu 1 punkts)	1
3.2. Veselības stāvokļa izmaiņas cēloņu aprakstīšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 12)	Pareizi nosaukti aitu veselības stāvokļa izmaiņu cēloņi un vismaz trīs cēloņu izraisīšanas piemēri (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi nosauktu veselības stāvokļa izmaiņu cēloni 3 punkti)	12
3.3. Palīdzības sniegšanas un iespējamo risinājumu aprakstīšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 8)	Pareizi aprakstīta palīdzības sniegšana un iespējamie risinājumi (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizu ierakstu 2 punkti)	8
Kopā		21

Pareizās atbildes

Veselības stāvokļa traucējumi	Cēloņi	Palīdzības sniegšana un iespējamie risinājumi
Greimošanas traucējumi – caureja (ar šķidrām fekālijām aptraipīta aitu pakaļdaļa).	Kļūdas aitu barošanā (izraisītāji, piemēram: • bojāta barība, • minerālvielu trūkums, • vitamīnu trūkums, • selēna un vara nepietiekamība).	Barības līdzekļu pārbaude, nepieciešamības gadījumā – nomaiņa; minerālvielu un vitamīnu maisījumu izbarošana aitām.

	Saindēšanās (izraisītāji, piemēram, ar: • ķīmiskiem savienojumiem, • barību, • indīgiem augiem).	Barības vai ganību maiņa, izsaukt veterinārārstu.
	Parazīti (izraisītāji, piemēram: • monēzijas, • strongiļi, • nematidri, • matgalvji, kokcīdijas).	Konsultācija ar veterinārārstu, paraugu nosūtīšana uz laboratoriju un aitu profilaktiskā attārpošana.
	Bakteriālas un vīrusu infekcijas (izraisītāji, piemēram: • anaerobā dizentērija, • salmoneloze, • kolibakterioze.	Konsultācijas ar veterinārārstu, paraugu nosūtīšana uz laboratoriju un ārstēšana pēc veterinārārsta norādījumiem.

3. uzdevums. Aprakstīt pirmās palīdzības sniegšanu aitam dotajā situācijā, atbildes ierakstot 2. tabulā.
(izpildes laiks 30 min.)

2. tabula

Pirmās palīdzības sniegšana aitam

Nr. p. k.	Situācija	Pirmās palīdzības sniegšana
3.1.	Aitu saindēšanās ar vārāmo sāli.	1. 2. 3. 4.
3.2.	Aitam spurekļa uzpūšanās.	1. 2. 3. 4.
3.3.	Jēram baltmuskuļu slimības pazīmes: muskulatūras vājums, vājš zīšanas reflekss, mazkustīgs, bālas gļotādas.	1. 2. 3.
3.4.	Aitam asiņojoša brūce.	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.
3.5.	Nosaukt instrumentu un norādīt tā lietošanas mērķi. Attēls: http://www.aitas.lv	1. 2.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķirjamie punkti
Pirmās palīdzības sniegšanas aprakstīšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 20)	Aprakstīta pirmās palīdzības sniegšana saindēšanās gadījumā (skat. pareizās atbildes). (par pareizi nosauktu palīdzības sniegšanas pasākumu 1 punkts)	4
	Aprakstīta pirmās palīdzības sniegšana spurekļa uzpūšanās gadījumā (skat. pareizās atbildes). (par pareizi nosauktu palīdzības sniegšanas pasākumu 1 punkts)	4
	Aprakstīta pirmās palīdzības sniegšana baltmuskulu slimības gadījumā (skat. pareizās atbildes). (par pareizi nosauktu palīdzības sniegšanas pasākumu 1 punkts)	3
	Aprakstīta pirmās palīdzības sniegšana asiņojošas brūces gadījumā (skat. pareizās atbildes). (par pareizi nosauktu palīdzības sniegšanas pasākumu 1 punkts)	7
	Pareizi nosaukts instruments.	1
	Pareizi norādīts instrumenta lietošanas mērķis.	1
Kopā		20

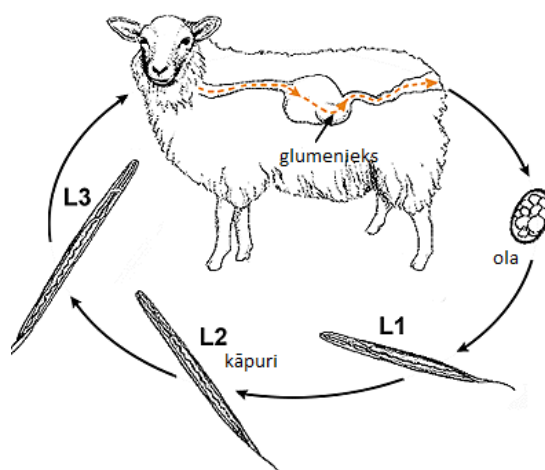
Pareizās atbildes

2. tabula

Pirmās palīdzības sniegšana aitām

Nr. p. k.	Situācija	Pirmās palīdzības sniegšana
3.1.	Aitu saindēšanās ar vārāmo sāli.	• <u>Nodrošina ar dzeramo ūdeni;</u> • <u>iekšķīgi dod caurejas līdzekļus;</u> • <u>dod glotvielas;</u> • <u>izvērtē veterinārārsta izsaukšanas nepieciešamību.</u>
3.2.	Aitai spurekļa uzpūšanās.	• <u>Aitas izdzen no ganībām vai no barības galda izņem barību;</u> • <u>veic vēdera kreisās puses tukšumu masāžu, novietojot kermena priekšdaļu augstāk;</u> • <u>iekšķīgi dod rūgšanu nomācošus līdzekļus;</u> • <u>stipras uzpūšanās gadījumā veic spurekļa punkciju ar troakāru.</u>
3.3.	Jēram baltmuskulu slimības pazīmes: muskulatūras vājums, vājš zīšanas reflekss, mazkustīgs, bālas glotādas.	• <u>Nātrija selenīta un E vitamīna (Vitamin E + selenium) injekcijas aitai mātēm grūsnības beigās;</u> • <u>nātrija selenīta un E vitamīna injekcijas jēriem pirmajā dzīves nedēļā (2 reizes ar 1 mēneša intervālu);</u> • <u>Se un E vitamīnu saturošas minerālpiedevas.</u>
3.4.	Aitai asiņojoša brūce.	• <u>Aitu nošķir no ganāmpulka;</u> • <u>aptur asiņošanu, nospiežot asinsvadu;</u> • <u>ap brūci apcērp vilnu;</u> • <u>iztīra brūci ar ūdenraža pārskābi;</u> • <u>ādu ap brūci apziež ar joda tinktūru;</u> • <u>brūcē ievada antibakteriālus medikamentus;</u> • <u>ja iespējams, uzliek pārsēju.</u>
3.5.	Nosaukt instrumentu un norādīt tā lietošanas mērķi.	• <u>Dzemdies fiksators aitai jeb Daltona karote;</u> • <u>lieto maksts un dzemdes izkritumu gadījumā.</u>

4. uzdevums. Aprakstīt 2. attēlā redzamo aitu parazīta *Haemonchus contortus* attīstības posmus, parazitēšanas ilgumu un 3. tabulā sagatavot pretparazitāro pasākumu plānu. (izpildes laiks 30 min.)

2. attēls. *Haemonchus contortus* attīstības shēma
Attēla avots: SlidePlayer.com

Parazīta *Haemonchus contortus* attīstība (vieta atbildei):

Pretparazitāro pasākumu plāns vienam gadam

3. tabula

Nr. p. k.	Pretparazitārais pasākums	Izpildes laiks	Atbildīgais par pretparazitāro pasākumu veikšanu
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
2.1. Aitu parazīta attīstības posmu aprakstīšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 8)	Aprakstīti aitu parazīta attīstības posmi. (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi nosauktu posmu 1 punkts)	7
	Nosaukts aitu parazīta parazitēšanas ilgums. (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi nosauktu posmu 1 punkts)	1
2.2. Pretparazitāro pasākumu plāna sagatavošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 15)	Pretparazitāro pasākumu plānā (skat. pareizās atbildes) ierakstīti: • pretparazitārie pasākumi; • katra pasākuma izpildes laiks; • atbildīgais par katra pasākuma izpildi. (par katru pareizu ierakstu plānā 1 punkts)	15
Kopā		23

Pareizās atbildes

Parazīta *Haemonchus contortus* attīstība:

pieauguša parazīta forma lokalizējas glumeniekā;

ārējā vidē kopā ar fekālijām izdalās hemonhu olas;

olā attīstās kāpurs, kurš pēc 48 stundām izlien no olas;

kāpurs maina apvalku un 5–7 dienu laikā pārvēršas par I, II, III pakāpes kāpuru;

III pakāpes kāpurs ir invadēspējīgs;

aitas invadējas, uzņemot ar barību vai ūdeni invadēspējīgos kāpurus;

kāpuri 2 nedēļas attīstās glumenieka dziedzeros, pēc tam nonāk glumeniekā un 2–3 nedēļas sasniedz dzimumgatavību;

aitas glumeniekā parazitē 6–8 mēnešus.

3. tabula

Pretparazitāro pasākumu plāns

Nr. p. k.	Pretparazitārais pasākums	Izpildes laiks	Atbildīgais par pretparazitāro pasākumu veikšanu
1.	Pieaugušo aitu fekāliju izmeklēšana	Pavasārī (aprīlī) un rudenī (oktobrī)	Ganāmpulka īpašnieks, apkalpojošais veterinārārsts
2.	Aitu profilaktiskās attārpošanas nepieciešamības izvērtēšana atkarībā no izmeklēšanas rezultātiem	Pavasārī (aprīlī) un rudenī (oktobrī)	Apkalpojošais veterinārārsts
3.	Aitu attārpošanas līdzekļa izvēle un aitu ganāmpulka attārpošana	Pavasārī (aprīlī) un rudenī (oktobrī)	Apkalpojošais veterinārārsts
4.	Ganību aploku maiņa, lai novērstu aitu atkārtotu inficēšanos	Ik pēc 7 dienām	Ganāmpulka īpašnieks
5.	Aitu ganāmpulka novērošana un aitu klīniskā apskate	Regulāri	Ganāmpulka īpašnieks

5. uzdevums. Atbildēt uz jautājumiem par aitu kāju vannošanu un aitu cirpšanas organizāciju.
(izpildes laiks 20 min.)

4. tabula

Jautājumi par aitu kāju vannošanu un cirpšanas organizāciju

Nr. p. k.	Jautājumi	Atbildes
5.1.	Kā pagatavot 20 litrus 10 % cinka sulfāta šķīduma?	Aprēķins un šķīduma pagatavošana: a) b) c)
5.2.	Cik ilgi veic kāju vannošanu aitām? Kādi nosacījumi jāievēro pēc kāju vannošanas?	Kāju vannošanas ilgums: _____. Nosacījumi pēc kāju vannošanas: _____.
5.3.	Kas jāievēro, organizējot aitu cirpšanu? (aizpildīt tekstā tukšās vietas)	1. Aitas cērp _____ reizes gadā: _____. 2. Jērus cērp _____ mēnešus pirms realizācijas – ar tādu aprēķinu, lai līdz realizācijai ataugtu _____ cm gara vilna. 3. Pirms cirpšanas aitas _____ stundas neēdina un nedzirdina. 4. Cirpšanas laikā aitām ar _____ apkopj iegriezuma vietas ādā. 5. Pēc cirpšanas katras aitas vilnu _____ un ieraksta _____.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
Atbildēšana uz jautājumiem. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 13)	Aprēķināta darbīgā viela (skat. pareizās atbildes).	1
	Aprakstīta cinka sulfāta pagatavošana (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi aprakstītu darbību 1 punkts)	2
	Uzrakstīts pareizs kāju vannošanas ilgums.	1
	Uzrakstīta pareiza rīcība pēc kāju vannošanas.	1
	Papildināts teksts par aitu cirpšanas organizāciju (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi aizpildītu tukšo vietu tekstā 1 punkts)	8
	Kopā	13

Pareizās atbildes

4. tabula

Jautājumi par aitu kāju vannošanu un cirpšanas organizāciju

Nr. p. k.	Jautājumi	Atbildes
5.1.	Kā pagatavot 20 litrus 10 % cinka sulfāta šķīduma?	1. Aprēķini un pagatavošanas veids: a) darbīgā viela $X = 2 \text{ kg}$ cinka sulfāta 100 L – 10 kg 20 L – x kg b) pagatavošanai ņem <u>2 kg</u> cinka sulfāta, c) papildina ar ūdeni līdz <u>20 litriem</u> .
5.2.	Cik ilgi veic kāju vannošanu aitām? Kādi	Kāju vannošanas ilgums <u>5–7 minūtes</u> . Pēc vannošanas nodrošina <u>kāju apžūšanu</u> .

	nosacījumi jāievēro pēc kāju vannašanas?	
5.3.	Kas jāievēro, organizējot aitu cirpšanu? (aizpildīt tekstā tukšās vietas)	1. Aitas cērp <u>vienu vai divas</u> reizes gadā: <u>aprīlī–maijā un oktobrī</u> . 2. Jērus cērp <u>divus mēnešus</u> pirms realizācijas – ar tādu aprēķinu, lai līdz realizācijai ataugtu <u>2 cm</u> gara vilna. 3. Pirms cirpšanas aitas <u>12 stundas</u> neēdina un nedzirdina. 4. Cirpšanas laikā aitām ar <u>dezinficējošiem līdzekļiem</u> apkopj iegriezuma vietas ādā. 5. Pēc cirpšanas katras aitas <u>vilnu nosver</u> un ieraksta <u>aitkopības uzskaites žurnālā</u> .

6. uzdevums. Apgriezt aitam nagus.

(izpildes laiks 60 min.)

6.1. Izvēlēties instrumentus nagu griešanai.

6.2. Noķert un fiksēt aitu.

6.3. Apgriezt aitam nagus.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
6.1. Instrumentu izvēle nagu griešanai. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 5)	Izvēlas instrumentus nagu griešanai: - nagu grieznis; - nagu nazi, abpusējo; - nagu vīli. (par katru pareizi izvēlētu instrumentu 1 punkts)	3
	Pārbauda instrumentu tehnisko stāvokli – ir / nav bojājumi. Bojātus nelieto.	1
	Instrumentus notīra un dezinficē.	1
6.2. Aitas noķeršana un fiksēšana nagu griešanai. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)	Aita noķerta un atšķirta no ganāmpulka mierīgi, neradot aitām stresu.	5
	Aita nofiksēta nagu griešanai, neradot stresu.	5
6.3. Nagu griešana aitam. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 25)	Izgriež lieko naga zoles kārtu.	5
	Atdala pāraugušo naga kurpes sienu.	5
	Naga malu pareizi nolīdzina ar vīli.	5
	Apgriež aitam nagus bez ievainojumiem. Ja ir ievainojumi, tos pareizi apstrādā ar dezinfekcijas šķīdumu.	5
	Ievēro darba drošības noteikumus, strādā emocionāli noturīgi, neradot aitam stresu.	2
	Aitu pēc nagu apgriešanas ielaiž aplokā.	1
	Sakārto darba vietu.	2
	Kopā	40

Aitu mītņu zoohigiēnas un mikroklimata prasības

Parametrs	Audzējamie dzīvnieki	Teķi	Aitu mātes ar jēriem	Nobarojamie dzīvnieki
Grīdas platība, m ² /dzīv.	0,8–1,0	2,0–3,0	-	0,8–1,0
Telpas kubatūra, m ³ /dzīv.	6,0	6,0	6,0	6,0
Platība pie barības galda, m/uz aitu	0,4	0,5	0,6–0,7	0,3–0,4
Logu platība pret grīdu	1:10	1:10	1:10	1:10
Mākslīgais apgaismojums, lx	5	5	5	5
Telpas gaisa temperatūra, °C	5 (4–6)	5 (4–6)	15 (12–16)	18 (16–21)
Relatīvais gaisa mitrums, %	75 (50–80)	75 (50–80)	75 (50–80)	75 (50–80)
Gaisa kustības ātrums, m/s				
ziemā	0,5	0,5	0,2	0,3
pārejas periodā	0,5	0,5	0,3	0,3
vasarā	0,8	0,8	0,3	0,5
Vēdināšana (gaisa apmaiņa) uz 100 kg dzīvmasas, m ³ /h				
ziemā	15	15	15	15
pārejas periodā	25	25	30	20
vasarā	45	45	50	30
Pieļaujamā kaitīgo gāzu koncentrācija				
oglekļa dioksīds, %	0,25	0,25	0,25	0,25
amonjaks, mg/m ²	20	20	15	15
sērūdeņradis, mg/m	10	10	10	10
Pieļaujamā bakteriālā piesārņotība, tūkst./m ³	70	70	50	50

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr. 8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Profesionālā kvalifikācija "Lopkopības tehniķis ar specializāciju aitkopībā" (4. LKI)

Obligātās izvēles daļa (B daļa) Modulis "Aitu ganāmpulka atražošana un produkcija"

Uz sākumu

Pārbaudījuma programma

Mērķis	Pārbaudīt un novērtēt izglītojamā sasniegamo rezultātu apguvi atbilstoši modulī noteiktajam.	
Darba uzbūve	Uzdevumu skaits	4
	Uzdevumu veidi	Rakstiskas atbildes uz jautājumiem, praktiskais darbs
	Uzdevumu izpildes kopējais laiks minūtēs	160 min.
Uzdevumu apraksts	1. Rakstiski atbildēt uz sešiem jautājumiem. (izpildes laiks 20 min.) 2. Plānot aitu ganāmpulka atražošanas procesu un produkcijas ieguvu gada laikā (ar vēlo atnešanos) aitkopības saimniecībā. (izpildes laiks 20 min.) 3. Rakstiski izpildīt desmit zināšanu pārbaudes uzdevumus par aitkopības produkcijas ieguvu un sagatavošanu realizācijai. (izpildes laiks 30 min.) 4. Veikt aitas cirpšanu un vilnas šķirošanu. (izpildes laiks 90 min.)	
Norises vieta un nepieciešamie materiālie līdzekļi	Norises vieta: mācību telpa un aitkopības saimniecība. Katram izglītojamajam nepieciešams: - darba apģērbs: kombinezons, darba jaka, halāts, darba apavi ar neslīdošu zoli, cepure, vienreizlietojamie un darba cimdi, bahilas; - aprīkojums un darba instrumenti: sētas aitu norobežošanai (1,5 × 1,0 m), aitu ķeramā nūja, instrumenti aitu cirpšanai (5 dažādas aitu cirpšanas šķēres, 2 dažādas aitu cirpšanas mašīnas); maisi ar aitu vilnu (vilnas šķirošanai); vilnas šķirošanas galds; kastes vilnas šķirošanai (30–50 L); ķerra, spainis.	
Vērtēšanas kārtība	Pārbaudījuma uzdevumu izpildi vērtē pedagogs (-i). Vērtēta tiek katra uzdevuma izpilde. Maksimāli iegūstamais punktu skaits ir 131, kas atbilst 100 %. Pārbaudījums ir nokārtots, ja uzdevumu izpildes apjoms nav zemāks par 60 %. Pārbaudījuma vērtējums tiek izteikts ballēs atbilstoši vērtēšanas skalai:	

Iegūto punktu skaits	1–19	20–38	39–58	59–77	78–87	88–98	99–108	109–119	120–125	126–131
Uzdevumu izpildes apjoms (%)	1–14	15–29	30–44	45–59	60–67	68–75	76–83	84–91	92–96	97–100
Vērtējums ballēs	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Uzdevumi, to izpildes vērtēšanas kritēriji

1. uzdevums. Rakstiski atbildēt uz sešiem jautājumiem, atbildes ierakstot 1. tabulā.
(izpildes laiks 20 min.)

1. tabula

Jautājumi par aitu atražošanu

Nr. p. k.	Jautājumi	Atbildes
1.	Kādi ir vaislai paredzēto dzīvnieku atbilstības atražošanai rādītāji?	1. Fizioloģiskā vaislas gatavība: _____ mēneši. 2. Saimnieciskā vaislas gatavība: _____ gadu vecumā, kad sasniegusi _____ dzīvmasu. 3. Aitu produktīvais periods: _____ gadi. 4. Dzimumcikla garums: _____ dienas.
2.	Nosaukt meklēšanās pazīmes aitām.	1. 2. 3. 4. 5.
3.	Nosaukt dzemdību tuvošanās pazīmes aitām.	1. 2. 3. 4. 5.
4.	Nosaukt dzemdību palīdzības sniegšanas principus.	1. 2. 3. 4. 5.
5.	Kā jāveic aitu mātes apkopšana pēc dzemdībām?	1. 2. 3. 4. 5.
6.	Kā jāveic jaundzimušā jēra apkopšana?	1. 2. 3. 4. 5.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
Atbildēšana uz jautājumiem. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 30)	Uzrakstīti vaislai paredzēto dzīvnieku atbilstības atražošanai rādītāji (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi nosauktu rādītāju 1 punkts)	5
	Nosauktas (pēc būtības) meklēšanās pazīmes aitām (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi nosauktu pazīmi 1 punkts)	5
	Nosauktas (pēc būtības) dzemdību tuvošanās pazīmes aitām (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi nosauktu pazīmi 1 punkts)	5
	Nosaukti (pēc būtības) dzemdību palīdzības sniegšanas principi aitām (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi nosauktu principu 1 punkts)	5
	Nosaukti (pēc būtības) aitu mātes apkopšanas procesi pēc dzemdībām (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi nosauktu procesu 1 punkts)	5
	Nosaukti (pēc būtības) jaundzimušā jēra apkopšanas procesi (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi nosauktu procesu 1 punkts)	5
	Kopā	30

Pareizās atbildes

1. tabula

Jautājumi par aitu atražošanu

Nr. p. k.	Jautājumi	Atbildes
1.	Kādi ir vaislai paredzēto dzīvnieku atbilstības atražošanai rādītāji?	1. Fizioloģiskā vaislas gatavība: 4–5 mēneši. 2. Saimnieciskā vaislas gatavība: 9 mēnešu–1,5 gadu vecumā, kad sasnieguši šķirnei atbilstošu dzīvmasu. 3. Aitu produktīvais periods: 3–4 gadi. 4. Dzimumcikla garums: 14–20 dienas.
2.	Nosaukt meklēšanās pazīmes aitām.	1. Atsakās no barības. 2. Uzbudinātas, bieži blēj, izkārnās un urinē, bieži vicina asti. 3. Dzimumorgāni apsārtuši, pietūkuši. 4. Maksts priekšīņas gļotāda spīdīga, gļotas kļūst duļķainas, biezākas konsistences. 5. Nekustīguma reflekss – padevība (ļauj teķim to aplekt), aita tuvojas teķim, to apostā, nebēg un pat seko tam.
3.	Nosaukt dzemdību tuvošanās pazīmes aitām.	1. Vēders nokarājas un stipri palielinās, iekrīt tukšumi. 2. Pietūkst ārējie dzimumorgāni. 3. No kaunuma spraugas izdalās dzidras, staipīgas gļotas. 4. Tesmeņa pierietēšana: 1–3 dienas pirms atnešanās aitām palielinās tesmenis. 5. Īsi pirms dzemdībām aita kļūst nemierīga, blēj, bieži guļas un ceļas, meklē mierīgāku vietu un rauš pakaišus.
4.	Nosaukt dzemdību palīdzības sniegšanas principus.	1. Jānomazgā rokas un vagināli jāiztausta jērs. 2. Jānosaka jēra novietojums dzemdību ceļos. 3. Ja dzemdību ceļi sausi, jālieto gļotvielas, lai atvieglotu jēra virzīšanos. 4. Jāpalīdz jēram novietoties pareizi. 5. Ja māte nogurusi un vāji dzenas, jērs viegli jāpavelk.
5.	Kā jāveic aitu mātes	1. Pēc atnešanās aitam jādod padzerties siltu ūdeni un jābaro ar

	apkopšana pēc dzemdībām?	labas kvalitātes sienu. 2. Ap aitas tesmeni jāapgriež garā, netīrā vilna. 3. Atbrīvo pupus no vaska korķa un pārbauda, vai ir piens. 4. Aitu māti ar jēru ievieto individuālā aizgaldā. 5. Jāseko augļa segas atdalīšanās procesam; ja tā neatdalās pēc 5–6 stundām, nepieciešama veterinārārsta palīdzība.
6.	Kā jāveic jaundzimušā jēra apkopšana?	1. Jēra nabas saite jāiemērc 7 % joda tinktūrā. 2. Jaundzimušo jēru jādod aitam nolaizīt. 3. Ja ir ļoti aukstas telpas, lieto apsildāmās lampas. 4. Jēru nosver un veic jēru apzīmēšanu. 5. Jāseko, lai jērs saņemtu pirmpienu.

2. uzdevums. Plānot aitu ganāmpulka atražošanas procesu (ar vēlo atnešanos) un produkcijas ieguvu gada laikā aitikopības saimniecībā. Plānojamo procesu laika posmus iezīmēt 2. tabulā.

(izpildes laiks 20 min.)

2. tabula

Aitikopja gada kalendārs

Mēnesis	Augusts	Septembris	Oktobris	Novembris	Decembris	Janvāris	Februāris	Marts	Aprīlis	Maijs	Jūnijs	jūlijs
P.	Ganību periods				Kūts turēšanas periods					Ganību periods		
1.*												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												
9.												
10.												

* Atbilstoši numuriem tabulā iezīmēt tabulas šūnas pretī mēnešiem, kad:

1. tiks izbarots siens;
2. tiks izbarots skābsiens;
3. izbaros spēkbarības maisījumu;
4. organizēs lecīnāšanu;
5. gaidāma atnešanās;
6. plānota apstrāde ar selēnu un vitamīniem;
7. notiks jēru atšķiršana;
8. notiks jēru nobarošana;
9. plānota aitu cirpšana;
10. paredzēta nagu apgriešana.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķirjamie punkti
Aitu ganāmpulka atražošanas procesa un produkcijas ieguves plānošana. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)</i>	Iezīmēti ganāmpulka atražošanas procesa un produkcijas ieguves laika posmi kalendārā (skat. pareizās atbildes). <i>(par katram procesam pareizi iezīmētu laika posmu 1 punkts)</i>	10
Kopā		10

Pareizās atbildes piemērs

2. tabula

Aitkopja gada kalendārs

Mēnesis	Augusts	Septembris	Oktobris	Novembris	Decembris	Janvāris	Februāris	Marts	Aprīlis	Maijs	Jūnijs	jūlijs
P.	Ganību periods				Kūts turēšanas periods					Ganību periods		
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												
9.												
10.												

3. uzdevums. Rakstiski izpildīt desmit zināšanu pārbaudes uzdevumus, atbildes ierakstot 3. tabulā.

(izpildes laiks 30 min.)

3. tabula

Zināšanu pārbaudes uzdevumi par aitkopības produkcijas iegūšanu un sagatavošanu realizācijai

Nr. p. k.	Uzdevumi	Atbildes
1.	Nosaukt galvenos aitu gaļas produktivitātes rādītājus.	1. 2. 3.
2.	Definēt jēdzienu "aitas liemenis".	
3.	Nosaukt aitu gaļas kvalitātes sensoros vērtēšanas kritērijus.	1. 2. 3. 4. 5.

4.	Aprēķināt kautsvara procentuālo iznākumu aītai, kuras dzīvmasa ir 50 kg, bet liemeņa svars 24,4 kg.	Kautiznākums % =
5.	Uzrakstīt aītu piena sastāvu un īpašības.	1. Tauku saturs aītu pienā līdz ____ %. 2. Kopējās sausas saturs aītu pienā ____ %. 3. Aītu pienā augsts ____ un ____ vitamīnu saturs. 4. Aītu pienā (augsts / zems) _____ kalcija saturs. 5. Aītu pienā (augsts / zems) _____ holesterīna saturs.
6.	Uzrakstīt piena tipa aītu šķirņu produktivitātes rādītājus.	1. No piena aītu šķirnēm vienas laktācijas laikā var iegūt _____ kg piena. 2. Vienas laktācijas ilgums piena aītu šķirnēm var sasniegt _____ dienas. 3. Laktācijas kulmināciju aītas sasniedz _____ nedēļas pēc dzemdībām. 4. Laba slaucama aīta dienā dod _____ litrus piena.
7.	Nosaukt populārākos produktus Latvijā, ko ražo no aītu piena.	1. 2. 3.
8.	Uzrakstīt kvalitatīva piena ieguves noteikumus aītkopībā.	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.
9.	Uzrakstīt prasības šķirnes teķu pārdošanai vaislai.	1. 2. 3. 4.
10.	Nosaukt aītādu konservēšanas veidus.	1. 2. 3.

Vērtēšanas kritēriji

Vēicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķirāmie punkti
Zināšanu pārbaudes uzdevumu izpildīšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 41)	Uzrakstīti aītu gaļas produktivitātes rādītāji (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi nosauktu rādītāju 1 punkts)	3
	Precīzi definēts jēdziens "aītas liemenis" (skat. pareizās atbildes).	3
	Nosaukti aītu gaļas kvalitātes sensorie vērtēšanas kritēriji (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi nosauktu kritēriju 1 punkts)	5
	Pareizi aprēķināts kautiznākums % (skat. pareizās atbildes).	3
	Papildināts teksts par aītu piena sastāvu un īpašībām. (par katru pareizu teksta papildinājumu 1 punkts)	5
	Papildināts teksts par piena tipa aītu šķirņu produktivitātes rādītājiem. (par katru pareizu teksta	4

	<i>papildinājumu 1 punkts)</i>	
	Nosaukti produkti, kurus ražo no aitu piena.	3
	Nosaukti pēc būtības pareizi kvalitatīva piena ieguves noteikumi aitkopībā (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi nosauktu prasību 1 punkts)	8
	Nosauktas pēc būtības pareizas prasības šķirnes teļu pārdošanai vaislai (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi nosauktu prasību 1 punkts)	4
	Nosaukti aitādu konservēšanas veidi (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi nosauktu veidu 1 punkts)	3
Kopā		41

Pareizās atbildes

3. tabula

Zināšanu pārbaudes uzdevumi par aitkopības produkcijas iegūšanu un sagatavošanu realizācijai

Nr. p. k.	Uzdevumi	Atbildes
1.	Nosaukt galvenos aitu gaļas produktivitātes rādītājus.	1. Aitu māšu auglība. 2. Jēru dzīvotspēja (izaudzēto jēru skaits līdz atšķiršanai). 3. Jēru ātraudzība un eksterjera pazīmes.
2.	Definēt jēdzienu "aitas liemenis".	Nokautas aitas ķermenis pēc atasiņošanas, bez ādas, galvas, kājām, tesmeņa, dzimumorgāniem un iekšējiem orgāniem, izņemot nieres un nieru taukus.
3.	Nosaukt aitu gaļas kvalitātes sensoros vērtēšanas kritērijus.	1. Krāsa. 2. Aromāts. 3. Konsistence. 4. Sulīgums. 5. Skābums.
4.	Aprēķināt kautsvara procentuālo iznākumu aitam, kuras dzīvmasa ir 50 kg, bet liemeņa svars 24,4 kg.	$\text{Kautiznākums \%} = 24,4 \times 100 / 50 = 48,8 \%$
5.	Uzrakstīt aitu piena sastāvu un īpašības.	1. Tauku saturs aitu pienā līdz 10 %. 2. Kopējās sausas saturs aitu pienā 20 %. 3. Aitu pienā augsts A un E vitamīnu saturs. 4. Aitu pienā <u>augsts</u> kalcija saturs. 5. Aitu pienā <u>zems</u> holesterīna saturs.
6.	Uzrakstīt piena tipa aitu šķirņu produktivitātes rādītājus.	1. No piena aitu šķirnēm vienas laktācijas laikā var iegūt 180–500 kg piena. 2. Vienas laktācijas ilgums piena aitu šķirnēm var sasniegt 220–240 dienas. 3. Laktācijas kulmināciju aitas sasniedz 3–4 nedēļas pēc dzemdībām. 4. Laba slaucama aita dienā dod 2–3 litrus piena.
7.	Nosaukt populārākos produktus Latvijā, ko ražo no aitu piena.	1. Siers. 2. Jogurts. 3. Saldējums.
8.	Uzrakstīt kvalitatīva piena ieguves noteikumus aitkopībā.	1. Vesela aita. 2. Higiēnas ievērošana aitu kūtī. 3. Tīras aitas, regulāri nocirpta vilna ap tesmeni. 4. Tesmeņa noslaučīšana ar individuālu, viegli mitru salveti vai dvieli. 5. Slaukšanas iekārtu un slaucējas roku higiēna. 6. Izslauktā piena filtrācija. 7. Pēc izslaukšanas piens jānogādā dzesēšanas iekārtā un

		jāatdzesē. 8. Higiēna piena telpās (mazgāšana, dezinfekcija, grauzēju un mušu iznīcināšana).
9.	Uzrakstīt prasības šķirnes teķu pārdošanai vaislai.	1. Šķirnes teķus vaislai pārdod šķirnes aitu audzēšanas saimniecības, ne jaunākus par 9 mēnešiem. 2. Pēc novērtēšanas atbilst Ciltsdarba / audzēšanas programmas prasībām. 3. Jābūt uzņemtam Ciltsgrāmatā. 4. Pārdošanai sagatavotie dzīvnieki nedrīkst būt slimi ar infekcijas un invāzijas slimībām.
10.	Nosaukt aitādu konservēšanas veidus.	1. Mitrā sāļšana. 2. Sausā sāļšana. 3. Žāvēšana.

4. uzdevums. Veikt aitas cirpšanu un vilnas šķirošanu.

(izpildes laiks 90 min.)

- 4.1. Sagatavoties darbam un izvēlēties inventāru aitu cirpšanai.
- 4.2. Sagatavot vietu aitu cirpšanai.
- 4.3. Cirpt aitu.
- 4.4. Šķirot vilnu.

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķirjamie punkti
4.1. Sagatavošanās darbam un aitu cirpšanas inventāra izvēle. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 5)	Lieto darba apģērbu un individuālos aizsardzības līdzekļus (IAL): halātu vai kombinezonu, cepurīti, apavus un darba cimdus.	2
	Instrumentu klāstā atrod un izvēlas instrumentus aitu cirpšanai: - aitu cirpšanas mašīnu vai - aitu cirpšanas šķēres (dzirkles).	1
	Pārbauda aitu cirpšanas mašīnas tehnisko stāvokli: - ir / nav bojāta iekārta, ir / nav atkailināti vadi vai - pārbauda aitu cirpšanas dzirkļu asumu un tehnisko stāvokli. Zīņo speciālistam, ja ir konstatētas neatbilstības.	2
4.2. Vietas sagatavošana aitu cirpšanai. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 3)	Sagatavo vietu aitas cirpšanai:	
	• notīra vietu, lai tā ir bez gružiem;	1
	• izvēlas cietu pamatni vai grīdu;	1
4.3. Aitas cirpšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 32)	• izvēlas sausu vietu (vai slapju vietu nosusina).	1
	Mierīgi ieiet aitu aizgaldā.	1
	Satver dzīvnieku, to netraumējot.	3
	Aitu nofiksē cirpšanas stāvoklī.	5
	Vilna nocirpta visam aitas ķermenim.	5
	Vilna nocirpta vienmērīgā augstumā no ādas virsmas (0,5–1 cm).	5
	Vilna nocirpta bez ādas ievainojumiem. Ja ir ievainojumi, tos pareizi apstrādā ar	3

	dezinfekcijas šķīdumu.	
	Nocērpj aitu bez citu palīdzības.	5
	Ievēro darba drošības noteikumus, strādā emocionāli noturīgi, neradot aitam stresu.	2
	Aitu pēc cirpšanas ielaiž aplokā.	1
	Nocirptā vilna savākta, darba vieta sakārtota.	2
4.4. Vilnas šķirošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)	Sagatavotas kastes atšķīrotās vilnas ievietošanai.	1
	Atšķīrota kāju un vēderdaļas vilna atsevišķā kastē.	3
	Piemašījumi (nezāļu sēklas, salmu, siena atliekas) atšķīroti no vilnas ar rokām.	2
	Savākti piemašījumi un uzņemta darba vieta.	2
	Vilnu pareizi nosver.	2
Kopā		50

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr. 8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Profesionālā kvalifikācija
"Lopkopības tehniķis ar specializāciju aitkopībā" (4. LKI)**Obligātās izvēles daļa (B daļa)**
Modulis "Aitkopības pamatprocesu organizēšana"

Uz sākumu

Pārbaudījuma programma

Mērķis	Pārbaudīt un novērtēt izglītojamā sasniegamo rezultātu apguvi atbilstoši modulī noteiktajam.	
Darba uzbūve	Uzdevumu skaits	5
	Uzdevumu veidi	Rakstiski atbildēt uz jautājumiem, praktiskais darbs.
	Uzdevumu izpildes kopējais laiks minūtēs	140 min.
Uzdevumu apraksts	1. Nosaukt un raksturot aitu šķirnes. (izpildes laiks 30 min.) 2. Šķirot aitas aitu ganāmpulka sarakstā. (izpildes laiks 30 min.) 3. Nosaukt aitkopībā reģistrējamus notikumus. Aizpildīt publiski pieejamā elektroniskajā resursā (Lauksaimniecības datu centrs) vai papīra formātā "Lecināšanas ziņojumu". (izpildes laiks 30 min.) 4. Izvēlēties nosacījumus aitu ganāmpulka aizsardzībai. (izpildes laiks 20 min.) 5. Noķert un nofiksēt aitu nošķiršanai no ganāmpulka. (izpildes laiks 30 min.)	
Norises vieta un nepieciešamie materiālie līdzekļi	Norises vieta: mācību klase un aitkopības saimniecība ar dažādu vecumu un dzimumu aitām. Katram izglītojamajam nepieciešams: • dators ar interneta pieslēgumu; • darba apģērbs: kombinezons, darba jaka, halāts, darba apavi ar neslīdošu zoli, cepure, vienreizlietojamie un darba cimdi, bahilas – 1 komplekts; • aitu ķeramā nūja; • 2 vārtiņi (2 × 1,5 m).	
Vērtēšanas kārtība	Pārbaudījuma uzdevumu izpildi vērtē pedagogs (-i). Vērtēta tiek katra uzdevuma izpilde. Maksimāli iegūstamais punktu skaits ir 87, kas atbilst 100 %. Pārbaudījums ir nokārtots, ja uzdevumu izpildes apjoms	

		nav zemāks par 60 %. Pārbaudījuma vērtējums tiek izteikts ballēs atbilstoši vērtēšanas skalai:								
Iegūto punktu skaits	1–12	13–25	26–38	39–51	52–58	59–65	66–72	73–79	80–83	84–87
Uzdevumu izpildes apjoms (%)	1–14	15–29	30–44	45–59	60–67	68–75	76–83	84–91	92–96	97–100
Vērtējums ballēs	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Uzdevumi, to izpildes vērtēšanas kritēriji

1. uzdevums. Nosaukt un raksturot piecas aitu šķirnes, atbildes ierakstīt 1. tabulā.
(izpildes laiks 30 min.)

1. tabula

Nosaukamās un raksturojamās aitu šķirnes

Nr. p. k.	Aitu šķirnes attēls	Aitu šķirnes nosaukums un raksturojums
1.	Foto no LAAA arhīva	Aitu šķirnes nosaukums: _____ Izmantošanas virziens: _____ Aitu mātes vidējā dzīvmasa: _____ kg Auglība: _____ % Vilnas nocirpums aitu mātei: _____ kg
2.	Māra Mīkelsona foto	Aitu šķirnes nosaukums: _____ Izmantošanas virziens: _____ Aitu mātes vidējā dzīvmasa: _____ kg Auglība: _____ % Vilnas nocirpums aitu mātei: _____ kg

3.		Aitu šķirnes nosaukums: _____ Izmantošanas virziens: _____ Aitu mātes vidējā dzīvmasa: _____ kg Auglība: _____ % Vilnas nocirpums aitu mātei: _____ kg
4.		Aitu šķirnes nosaukums: _____ Izmantošanas virziens: _____ Aitu mātes vidējā dzīvmasa: _____ kg Auglība: _____ % Vilnas nocirpums aitu mātei: _____ kg
5.		Aitu šķirnes nosaukums: _____ Izmantošanas virziens: _____ Aitu mātes vidējā dzīvmasa: _____ kg Auglība: _____ % Vilnas nocirpums aitu mātei: _____ kg

Foto no LAAA arhīva

Foto no LAAA arhīva

Elizabetes Bendikas foto

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
Aitu šķirņu nosaukšana un raksturošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 25)	Pareizi nosauc attēlos redzamās aitu šķirnes (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi nosauktu šķirni 1 punkts)	5
	Pareizi aizpilda aitu šķirnes katru raksturojuma sadaļu (četras sadaļas; skat. pareizās atbildes). (par katru pareizu raksturojuma sadaļu 1 punkts)	20
Kopā		25

Nosaukamās un raksturojamās aitu šķirnes

Nr. p. k.	Aitu šķirnes attēls	Aitu šķirnes nosaukums un raksturojums
1.		Aitu šķirnes nosaukums: <i>Teksel</i> Izmantošanas virziens: <i>gaļas ieguvei</i> Aitu mātes vidējā dzīvmasa: 75 kg Auglība: 130–150 % Vilnas nocirpums aitu mātei: 3,5–5,5 kg
2.		Aitu šķirnes nosaukums: <i>Romanovas</i> Izmantošanas virziens: <i>kāžokādu, vilnas un gaļas ieguvei</i> Aitu mātes vidējā dzīvmasa: 40–50 kg Auglība: 300 % Vilnas nocirpums aitu mātei: 3,0 kg
3.		Aitu šķirnes nosaukums: <i>Vācijas merino vietējā</i> Izmantošanas virziens: <i>vilnas un gaļas ieguvei</i> Aitu mātes vidējā dzīvmasa: 75–100 kg Auglība: 120–160 % Vilnas nocirpums aitu mātei: 4,0–5,0 kg
4.		Aitu šķirnes nosaukums: <i>Latvijas tumšgalve</i> Izmantošanas virziens: <i>vilnas un gaļas ieguvei</i> Aitu mātes vidējā dzīvmasa: 55–65 kg Auglība: 140–180 % Vilnas nocirpums aitu mātei: 3,5–4,5 kg
5.		Aitu šķirnes nosaukums: <i>Suffolkas</i> Izmantošanas virziens: <i>gaļas ieguvei</i> Aitu mātes vidējā dzīvmasa: 70–100 kg Auglība: 140–160 % Vilnas nocirpums aitu mātei: 3,5–4,0 kg

2. uzdevums. Šķirot aitas aitu ganāmpulkā pa grupām, izmantojot 1. pielikuma datus. Atbildes ierakstīt 2. tabulā. Pamatot izbrāķēto aitu grupas izveidi.
(izpildes laiks 30 min.)

2. *tabula*

Aitu grupas

[illegible]

Vieta atbildei

(pamatojums izbrāķēto aitu grupas izveidei)

Aitu ganāmpulku novērtē un neatbilstības gadījumā izbrāķē, ja:

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
Aitu šķirošana pa grupām. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 16)	Aitas ganāmpulka sarakstā sašķiro pa grupām (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi atlasītu grupu 2 punkti)	10
	Apraksta prasības izbrāķēto aitū grupas izveidei (skat. pareizajās atbildēs izceltos atslēgas vārdus un jēdzienus). (par katru pareizi iekļautu atslēgas vārdu / vārdu grupu 1 punkts)	6
Kopā		16

Pareizās atbildes piemērs

2. tabula

Aitū grupas

1. grupa	2. grupa	3. grupa	4. grupa	5. grupa
Aitū mātes	Vaislas teķi	Audzējamās aitas (vecākas par gadu)	Audzējamās aitas (vecumā līdz gadam)	Izbrāķētās aitas
LV01111130008	LV01111130048	LV01111130030	LV01111130037	LV01111130001
LV01111130009		LV01111130031	LV01111130038	LV01111130002
LV01111130011		LV01111130032	LV01111130039	LV01111130003
LV01111130012		LV01111130035	LV01111130040	LV01111130004
LV01111130013		LV01111130036	LV01111130041	LV01111130005
LV01111130015			LV01111130042	LV01111130006
LV01111130016			LV01111130043	LV01111130007
LV01111130018			LV01111130044	LV01111130010
LV01111130019			LV01111130047	LV01111130014
LV01111130021				LV01111130017
LV01111130023				LV01111130020
LV01111130024				LV01111130022
LV01111130025				LV01111130028
LV01111130026				LV01111130033
LV01111130027				LV01111130034
LV01111130029				LV01111130045
				LV01111130046

Pamatojums

- Aitū ganāmpulku novērtē un neatbilstības gadījumā izbrāķē, ja:
- 1) aitas nerasniedz vēlamu ķermeņa **svaru** (jābūt vismaz 45 kg);
  - 2) aitas ir **vecākas par septiņiem gadiem**;
  - 3) aitām ir **veselības problēmas** (tesmeņa iekaisums, kustas zobi);
  - 4) aitū vidējā **auglība nerasniedz 150 %**, **ālavās** aitas,
  - 5) ir **slikta mātes īpašības**, piemēram, aitas, kuras pēc atnešanās nepieņem jērus, ir mazpienīgas, jēriem mazi atšķiršanas svāri.
  - 6) ir **vīriešu kārtas dzīvnieki – kastrāti** – tos nobāro un izbrāķē.

3. uzdevums. Atlasīt Lauksaimniecības datu centrā (LDC) aitkopībā reģistrējamus notikumus, atzīmēt tos ar "X" 3. tabulā. Aizpildīt publiski pieejamā elektroniskajā resursā (Lauksaimniecības datu centrs) vai papīra formātā "Lecināšanas ziņojumu" 3. aitu grupai (2. tabula), izmantojot 1. pielikuma datus. Novietnes reģistra numurs LV1111111, lecināšanas sākums 01.08.2021., lecināšanas periods 1 diena.
(izpildes laiks 30 min.)

3. tabula

Aitkopībā reģistrējamie notikumi

Nr. p. k.	Notikums aitu ganāmpulkā	"X"
1.	Atražošana (atnešanās)	
2.	Jēru apzīmēšana	
3.	Lecināšana	
4.	Tesmeņa iekaisums	
5.	Pārvietošana (aitu kustība)	
6.	Aitas izslēgšana no ganāmpulka	
7.	Ganību sezonas sākums	
8.	Kastrācija / sterilizācija	
9.	Jēriem pie atšķiršanas mazs svārs	
10.	Vilku uzbrukums ganāmpulkam	

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
Aitkopības saimniecībā reģistrējamo notikumu nosaukšana un dokumentācijas aizpildīšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 20)	Pareizi atzīmēti aitkopības saimniecībā reģistrējamie notikumi (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi atzīmētu reģistrējamo notikumu 1 punkts)	6
	Pareizi aizpildīts "Lecināšanas ziņojums" (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizu ierakstu 1 punkts)	14
Kopā		20

Pareizās atbildes

Aitkopībā reģistrējamie notikumi

Nr. p. k.	Notikums aitu ganāmpulkā	"X"
1.	Atražošana	X
2.	Jēru apzīmēšana	X
3.	Lecināšana	X
4.	Tesmeņa iekaisums	
5.	Pārvietošana	X
6.	Aitas izslēgšana no ganāmpulka	X
7.	Ganību sezonas sākums	
8.	Kastrācija / sterilizācija	X
9.	Jēriem pie atšķiršanas mazs svārs	
10.	Vilku uzbrukums ganāmpulkam	

Aizpildīts "Lecināšanas ziņojums"

LECIŅĀŠANAS ZIŅOJUMS

3 aita LV 11111111
dzīvnieka suga novietnes reģistra numurs

LECINĀŠANAS SĀKUMS 01.08.2021 ☒ Periods 1 diena

LECINĀŠANAS BEIGAS 02.08.2021

VAISLINIEKA IDENTITĀTES NUMURS LV 0111111130048

LECINĀTO DZĪVNIEKU IDENTITĀTES NUMURI:

LV 0111111130030
LV 0111111130031
LV 0111111130032
LV 0111111130035
LV 0111111130036

atzīmes par saņemšanu LDC

AIZPILDĪTĀJS: Jānis Uzvārds paraksts
vārds, uzvārds
e pasts telefona numurs
kontakta informācija

4. uzdevums. Izvēlēties apgalvojumus 3. tabulā, kas norāda uz piemērotību aitu ganāmpulka aizsardzībai, to atzīmēt ar "X".
(izpildes laiks 20 min.)

3. tabula

Aitu ganāmpulka aizsardzība

Apgalvojums	"X"
Vislabākā suņu šķirne aitu ganīšanai ir borderkolijs.	
Pireneju kalnu suņi dzīvo aplokā pie aitām, uzskata tās par savu baru un aizsargā.	
Vislabākā suņu šķirne aitu ganīšanai ir īru terjers.	
Aitu ganāmpulka aizsardzības nolūkos aitas gana kopā ar alpakām.	
Aitu ganāmpulka aizsardzības nolūkos aitas gana kopā ar teļiem.	
Koka aploki ērti, izdevīgi un ļoti labi nodrošina aizsardzību no plēsējiem.	
Neiesaka izmantot dēļu žogus – nav ne skaisti, ne praktiski, ne lēti. Arī pret iespējamām uzbrucējām – klaiņojošām suņiem, vilkiem – dēļu žogs nav drošs.	
Stacionārais metāla sieta žogs ir visilglaicīgākais un stabilākais no visiem žogu veidiem.	
Aitas gana, atļaujot ganāmpulkam brīvi ganīties, kur vien gribas, iežogojot nevis aitas, bet to, kas no tām jāpasargā.	
Elektriskais stiepļu (auklu) aploks ir viens no populārākajiem aplokiem. Tā galvenie plusi ir zemās iegādes izmaksas un relatīvi vienkāršā uzstādīšana.	

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
Aitu ganāmpulka aizsardzības veidu novērtēšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 6)	Pareizi novērtēti apgalvojumi par aitu ganāmpulka aizsardzību (skat. pareizās atbildes). (par katru pareizi novērtētu apgalvojumu 1 punkts)	6
Kopā		6

Aitu ganāmpulka aizsardzība

Apgalvojums	"X"
Vislabākā suņu šķirne aitu ganīšanai ir borderkolijs.	X
Pireneju kalnu suņi dzīvo aplokā pie aitām, uzskata tās par savu baru un aizsargā.	X
Vislabākā suņu šķirne aitu ganīšanai ir īru terjers.	
Aitu ganāmpulka aizsardzības nolūkos aitas gana kopā ar alpakām.	X
Aitu ganāmpulka aizsardzības nolūkos aitas gana kopā ar teļiem.	
Koka aploki ērti, izdevīgi un ļoti labi nodrošina aizsardzību no plēsējiem.	
Neiesaka izmantot dēļu žogus – nav ne skaisti, ne praktiski, ne lēti. Arī pret iespējamām uzbrucējām – klaiņojošām suņiem, vilkiem – dēļu žogs nav drošs.	X
Stacionārais metāla sieta žogs ir visilglaicīgākais un stabilākais no visiem žogu veidiem.	X
Aitas gana, atļaujot ganāmpulkam brīvi ganīties, kur vien gribas, iežogojot nevis aitas, bet to, kas no tām jāpasargā.	
Elektriskais stieplu (auklu) aploks ir viens no populārākajiem aplokiem. Tā galvenie plusi ir zemās iegādes izmaksas un relatīvi vienkāršā uzstādīšana.	X

5. uzdevums. Noķert un nofiksēt aitu nošķiršanai no ganāmpulka.
(izpildes laiks 30 min.)

Vērtēšanas kritēriji

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
Aitu noķeršana un fiksēšana pārvietošanai uz citu aizgaldū. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 20)	Mierīgi pieiet pie aitas.	2
	Satver dzīvnieku, to netraumējot.	5
	Aitu nofiksē ar piemērotu paņēmieni.	5
	Nošķir aitu no ganāmpulka atbilstoši situācijai.	5
	Ievēro darba drošības noteikumus, darbojas emocionāli noturīgi, neradot aitām stresu.	3
Kopā		20

Aitu saraksts grupēšanai

nr	Dzīvnieka ID N	Dzi	Vecums	Izmar	Svars	auglība	Piezīmes
1	LV011111130001	S	11g. 07m. 11d.	Z	70	200	
2	LV011111130002	S	10g. 07m. 11d.	Z	55	180	
3	LV011111130003	S	07g. 07m. 10d.	Z	74	220	
4	LV011111130004	S	06g. 07m. 04d.	Z	75	200	kustas zobi
5	LV011111130005	S	05g. 07m. 00d.	Z	80	150	ālava
6	LV011111130006	S	05g. 06m. 26d.	Z	70	170	tesmens iekaisums
7	LV011111130007	S	05g. 06m. 22d.	Z	68	125	
8	LV011111130008	S	05g. 06m. 18d.	Z	50	200	
9	LV011111130009	S	05g. 06m. 18d.	Z	64	175	
10	LV011111130010	S	05g. 06m. 00d.	Z	40	140	
11	LV011111130011	S	05g. 05m. 25d.	Z	50	180	
12	LV011111130012	S	05g. 05m. 15d.	Z	60	175	
13	LV011111130013	S	05g. 04m. 06d.	Z	55	180	
14	LV011111130014	S	04g. 07m. 12d.	Z	75	200	neglabā jērus
15	LV011111130015	S	04g. 07m. 09d.	Z	65	180	
16	LV011111130016	S	04g. 07m. 08d.	Z	72	210	
17	LV011111130017	S	04g. 07m. 08d.	Z	84	133	
18	LV011111130018	S	04g. 07m. 03d.	Z	75	190	
19	LV011111130019	S	04g. 06m. 29d.	Z	75	200	
20	LV011111130020	S	04g. 06m. 27d.	Z	80	100	
21	LV011111130021	S	04g. 06m. 26d.	Z	74	210	
22	LV011111130022	S	04g. 06m. 28d.	Z	68	200	neglabā jērus
23	LV011111130023	S	04g. 06m. 25d.	Z	55	220	
24	LV011111130024	S	04g. 06m. 09d.	Z	60	180	
25	LV011111130025	S	03g. 07m. 15d.	Z	55	185	
26	LV011111130026	S	03g. 07m. 12d.	Z	63	200	
27	LV011111130027	S	03g. 07m. 12d.	Z	65	210	
28	LV011111130028	S	03g. 07m. 11d.	Z	70	175	pie atšķiršanas mazi
29	LV011111130029	S	03g. 07m. 11d.	Z	68	210	
33	LV011111130030	S	01g. 05m. 25d.		50		
34	LV011111130031	S	01g. 05m. 21d.		55		
35	LV011111130032	S	01g. 05m. 21d.		46		
36	LV011111130033	S	01g. 05m. 18d.		40		
37	LV011111130034	S	01g. 05m. 15d.		43		
38	LV011111130035	S	01g. 05m. 14d.		50		
39	LV011111130036	S	01g. 05m. 13d.		50		
40	LV011111130037	S	00g. 08m. 07d.		40		
41	LV011111130038	S	00g. 08m. 21d.		42		
42	LV011111130039	S	00g. 08m. 20d.		40		
43	LV011111130040	S	00g. 06m. 21d.		45		
44	LV011111130041	S	00g. 06m. 19d.		37		
45	LV011111130042	S	00g. 05m. 28d.		35		
46	LV011111130043	S	00g. 05m. 27d.		37		
47	LV011111130044	S	00g. 05m. 13d.		35		
48	LV011111130045	V	00g. 05m. 04d.	X	40		
49	LV011111130046	V	00g. 05m. 02d.	X	38		
50	LV011111130047	S	00g. 04m. 23d.		35		
51	LV011111130048	V	04g. 05m. 27d.	V	102		
		Z	zīdītāja ita				
		X	kastrāts				
		V	sertificēts vaislinieks				